

ELKE DAG MET GODS WOORD

**Werkwijzer voor
kleuters en kinderen 10**

INHOUD

VERANTWOORDING	5
A. ALGEMENE DOELSTELLING.....	5
B. CONCRETE DOELSTELLINGEN	5
C. SPECIFIEKE DOELSTELLINGEN	6
D. ALGEMEENHEDEN.....	6
1. Samenstelling en opzet	6
2. Gebruik	6
3. Naamgeving.....	6
E. WEGWIJS IN DE WERKWIJZER	6
I. Informatie - uitleg - vorming	6
II. Voorbereiding	7
A. Doel	7
B. Werkboekje	7
C. Materiaal	7
D. Vertelling.....	8
E. Adviezen.....	8
III. Programma.....	8
Algemeen.....	8
A. Opening	8
B. Lesbehandeling	9
C. Sluiting.....	9
F. WERKWIJZER IX - LEVEN EN LEER VAN JEZUS (4)	
1. vijf bruidsmeisjes staan klaar.....	11
2. twee knechten werken goed.....	18
3. luister naar de goede herder.....	25
4. aan de wijnstok groeien goede vruchten.....	33
5. de paleisdienaar gelooft Jezus	40
6. Jezus geneest op sabbat	48
7. de blinde zegt de waarheid.....	56
8. Lazarus leeft weer.....	63
9. Jezus laat de kinderen bij zich komen	71
10. doe het goede	78
11. doe meer dan het goede	85
12. Jezus komt op een ezel naar Jeruzalem	93
13. Jezus zorgt voor het huis van God	100

VERANTWOORDING

Het **Kleuter- en Kinderwerkboekje bij de Bijbel** en de bijbehorende “**Werkwijzer**” horen thuis in een omvangrijk geheel van lesmateriaal voor Peuters (0-3 jaar), Kleuters en Kinderen (4-7/8 jaar), Junioren (8-11 jaar), Tieners (12-14 jaar) en Jongeren (15-18 jaar). Dit lesmateriaal is momenteel in gebruik in Nederland, België, Frankrijk, Frans Zwitserland, De Nederlandse en Franse Antillen, Suriname, Frans-Guyana, de Seychellen, Tahiti, Nieuw-Caledonië, La Réunion, en Frans-Canada.

Het Kleuter- en Kindermateriaal komt tot stand op initiatief van het Secretariaat voor Dagelijkse Bijbelstudie van het Kerkgenootschap der Zevende-dags Adventisten van de Nederlandse Unie in samenwerking met de Frans-Belgische Unie. Als verantwoordelijken bezitten zij dan ook het copyright van deze serie.

Ieder kwartaal verschijnt er een **Werkboekje** met een bijhorende **Werkwijzer**. Zij kunnen worden besteld op het **Secretariaat voor Dagelijkse Bijbelstudie**, Amersfoortseweg 18, 3712 BC Huis ter Heide (Nederland), tel. 030-6939375 (00-31 306939375 vanuit België) of Fax 030-6915838 (00 - 31 306915838 vanuit België).

Aan dit 10e nummer hebben hoofdzakelijk hun medewerking verleend:

auteurs:	Jane van Bostelen, Rudy Van Moere, Edith Mulder en Netty Weyenberg
illustratoren:	Margé van Os, Frank Schuitevoerder
vormgeving:	Aad Berger, Hans Booij en Cornelis Koffeman
redactiesecretaresse:	Jane van Bostelen
redactie:	Jane van Bostelen, Rudy Van Moere
hoofredactie:	Rudy Van Moere
eindredactie:	Thijs de Reus en Bernard Sauvagnat

De bijbels-theologische doelstelling voor het geheel van het lesmateriaal treft u hieronder aan. Daarna krijgt u de didactisch-pedagogische doelstelling onder ogen zoals die geldt voor het werken met Kleuters en Kinderen. De pedagogische benadering is geïnspireerd door de opvoedingsfilosofie en de bijbelse principes van E.G. White in haar boek ‘Karaktervorming’.

A. ALGEMENE DOELSTELLING

Het **koningschap Gods** naderbij brengen voor zover dat binnen de mogelijkheid van de mens ligt. Het gaat wezenlijk om **bevrijding** en **herstel**. **Bevrijding** van angst, twijfel, egoïsme, innerlijke spanningen, negatief denken en handelen, frustraties en complexen in de ervaringen van het individu door een helpen zoeken en vinden van God en zijn liefde d.m.v. Gods Woord met het oog op werkelijke bekering in Jezus Christus. Wanneer die fase is bereikt, treedt het **herstel** van de mens als Gods beeld in werking, Gods leiding is daarbij nodig en wordt gevonden in de Schrift, die de idealen en de wegen aangeeft.

De positieve ontplooiing van de mens staat daarin centraal. Hij zal dan als volwaardig schepsel zijn verantwoordelijkheid moeten leren kennen en dragen t.a.v. de aan hem gegeven natuur, planten- en dierenwereld en leven in de mensengemeenschap. Liefde voor God, mens, dier en natuur zijn daar de exponenten van en door **zijn volledige inzet** en het **putten uit de kracht van God**, zal hij als een partner van God in deze wereld komen te staan.

Gods Woord zal in beide fasen van bevrijding en herstel de bron van inspiratie en onderwijs dienen te zijn, zodat het richting geeft, en de motivatie en de wilskracht stimuleert. Israëls heilsgeschiedenis zal als illustratie functioneren, de mens Jezus als middel, omdat Hij het volmaakte beeld Gods is.

B. CONCRETE DOELSTELLINGEN

1. het zoeken en vinden van God en zijn liefde aan de hand van zijn Woord
2. het dagelijks bestuderen van de Bijbel als bron van menselijk geluk
3. het zoeken van werkelijke bekering in Jezus Christus
4. het herstellen van de mens als beeld Gods
5. partner van God worden in deze wereld
6. de mens Jezus als volmaakt beeld Gods leren kennen
7. getuigen van de komst van de komende wereld

C. SPECIFIEKE DOELSTELLINGEN

Het lesmateriaal Kleuters (4 en 5 jaar) en Kinderen (6 en 7 jaar) beoogt hen op een eenvoudige wijze in aanraking te brengen met een aantal fundamentele gegevens uit de algemene doelstelling van dit lessenproject. Het tracht op het dagelijkse leven van deze kleuters/kinderen in te spelen en roept de leid(st)er op daaraan mee te werken door aandacht te besteden aan hoofd (verstand), hart (gevoel) en hand (praktijk).

Met liedjes, verhaaltjes, spelletjes, kringgesprekjes en illustratiemateriaal worden zij geholpen in het uiten van hun gevoelens, het onder woorden brengen van ervaringen, het formuleren van situaties, het bevorderen van spontaniteit en het deelnemen aan het groepsgebeuren.

De lesprogramma's en het Werkboekje zijn er op gericht enerzijds allerlei vaardigheden bij te brengen zoals bijbellezen, leerteksten kennen, onderscheiden en analyseren van problemen.

Anderzijds beogen zij de Kleuters van 4 en 5 jaar kennis te laten maken met Gods vaderlijke liefde voor mens, plant en dier met Jezus als voorbeeld en helper van mensen. Zij moeten de Kleuters helpen inzicht te krijgen in goed en kwaad, waarbij het goede centraal staat.

Voor de Kinderen van 6 en 7 jaar ligt de nadruk op het doen van het goede, waarbij Gods vaderschap en Jezus als de gehoorzame zoon en uitvoerder van het goede als inspiratiebronnen dienen.

Onontbeerlijk bij dit alles is dat zij worden aangespoord tot het dagelijks bezig zijn met de waar gebeurde bijbelse verhalen, hoe klein de kleuters/kinderen ook zijn. Deze verhalen worden op hun niveau aangereikt middels hun Werkboekje. Zo wordt er een goede basis gelegd voor het groepsgebeuren op sabbat in de kerk.

D. ALGEMEENHEDEN

1. Opzet

De serie van twaalf Werkboekjes en twaalf Werkwijzers behandelt **de bijbelverhalen van het Oude en het Nieuwe Testament** in chronologische volgorde. Daar het om een driejarige leergang gaat, is het onmogelijk rekening te houden met de kerkelijke kalender.

2. Gebruik

Elke **Werkwijzer** bestaat uit 13 volledige programma's die dienen als suggestie voor het werken met kleuters/kinderen op sabbatochtend in de kerk. De leid(st)er kan uiteraard zoveel als hij/zij zelf wil, toepassen, ombuigen of verder uitwerken om het programma tot een zegen voor de kleuters/kinderen te maken.

3. Naamgeving

In het algemeen worden de termen **Kleuters en Kinderen** (beide met hoofdletters) gebruikt om specifiek te verwijzen naar de twee leeftijdsgroepen van 4 en 5 jaar en van 6 en 7 jaar. Als de term '**kleuters/kinderen**' wordt gebruikt (zonder hoofdletters) dan wordt de hele groep van 4 tot en met 7 jaar aangeduid.

E. WEGWIJS IN DE WERKWIJZER

Elke les in de Werkwijzer bestaat uit drie delen:

- I. INFORMATIE - UITLEG - VORMING
- II. VOORBEREIDING
- III. PROGRAMMA

Hieronder volgen deze delen met een woord uitleg over hun doel en hun nut.

I. INFORMATIE - UITLEG - VORMING

De beste leerkrachten in de kindersabbatschool zijn mensen die zelf blijven leren. Als leid(st)er van de kleuters/kinderen kan zij niet deelnemen aan de gesprekken rond de Bijbel in de sabbatschool voor volwassenen. Om dit te ondervangen, biedt elke les in de Werkwijzer een bijbelstudie waardoor de leid(st)er zich kan informeren en uitleg krijgen over de bijbelverhalen. Deze studies helpen te groeien in de kennis van de Heilige Schrift en vaardigheden aan te leren om teksten te analyseren, te begrijpen en toe te passen. De ervaring van een tiental jaren wijst uit dat deze rubriek steeds gretig wordt bestudeerd. Dat maakt dat de leid(st)er met veel meer plezier en inzicht aan de voorbereiding en de lesbehandeling werkt. Deze informatie is uiteraard niet voor de kleuters/kinderen bestemd en de kennis ervan dient niet verwerkt te worden in de lesbehandeling. Dat is vooral om fouten bij het vertellen te voorkomen.

II. VOORBEREIDING

A. Doel

Het doel van de les wordt steeds in een vaste formule verwoord. Bij de lesbehandeling gaat het er eerst om dat de kleuters/kinderen het verhaal **leren kennen**, dan **leren begrijpen** om hen uiteindelijk te helpen met het **leren toepassen** ervan in hun dagelijks leven.

B. Werkboekje

Elke kleuter/kind heeft tijdens de week samen met zijn/haar ouders het desbetreffende lesje en werkje gemaakt. Voor de Kleuters (4-5 jaar) staan er **verhaaltjes** in over hun dagelijks leventje die qua thema overeenkomen met de bijbelverhalen die op sabbatmorgen worden behandeld. Zo leren zij de belangrijkste begrippen uit de bijbelverhalen te begrijpen.

De Kinderen (6-7 jaar) leren de **bijbelverhalen** kennen door de leesstukjes en de oefeningetjes.

Door elke sabbatmorgen tijdens de **bespreking** terug te grijpen op wat de kleuters/kinderen in de voorbije week in het Werkboekje hebben gedaan, worden zij extra gestimuleerd tot het maken van hun lesje en werkje. Beiden dienen zij naar de kerk te worden meegenomen.

De leid(st)er maakt zelf ook de lesjes en de werkjes en toont ze aan de kleuters/kinderen. Tijdens die bespreking bewondert zij/hij de door hen ingevulde en ingekleurde Werkboekjes en gemaakte werkjes en moedigt hen aan. Neem de taak van de ouders niet over door de werkjes uit het werkboekje tijdens het programma te laten maken!

C. Materiaal

1. Indeling

De Werkwijzer vermeldt elke week het te gebruiken materiaal per programmaonderdeel. Als men aan het begin van elk kwartaal bij alle lessen deze rubriek raadpleegt, dan kan het materiaal op tijd worden aange-schaft en voorbereid.

De meeste informatie, die een mens goed onthoudt, heeft een visueel karakter. Daarom wordt er veelvuldig gebruik gemaakt van een viltsetmateriaal, een zandbak en de in de Werkwijzer voorhanden zijnde illustraties, werkjes, kleurplaten en leertekstcirkels:

a. de illustraties en de grote leertekstcirkels worden door u ingekleurd, op karton aangebracht en het liefst geplastificeerd. Dit aanschouwelijk materiaal kan verschillende jaren dienen en voor andere activiteiten (spelletjes, quiz, memory,) worden gebruikt.

b. de illustraties kunnen als kleurplaat worden uitgedeeld.

c. de van tevoren door u uitgeknipte, en al dan niet ingekleurde leertekstcirkels worden op sabbatmorgen aan de kleuters/kinderen uitgedeeld en door hen met lijm in het Werkboekje op de lege cirkel bij donderdag geplakt. Alle illustraties, werkjes en cirkels kunnen door fotokopiëren worden vermenigvuldigd, zodat de Werkwijzer onaangetaast blijft. Ter voorbereiding van dit visuele materiaal kunt u de hulp in roepen van welwillende jongeren en ouderen in de kerk.

Bij de vermelding van het vilmateriaal wordt verwezen naar Bijbel in Vilt uitgave 1980! en daarna worden de benodigde achtergronden en figuren tussen haakjes vermeld. Mocht u niet in het bezit zijn van uitgave 1980 dan kunt u toch uitgaan van de vermeldingen tussen haakjes omdat deze nummers voor alle sets gelijk zijn.

2. Liedjes

De Werkwijzer verwijst naar de volgende liedjesboeken :

Elly en Rikkert, Timotheüs Kinderliedjes, Alles wordt Nieuw, Zing, Bijbelse Liedjes voor Kleuters en Sabbatliedjes voor Peuters en Kleuters I. De liedjes uit deze laatste zijn ook op cassette verkrijgbaar om de leid(st)er te helpen met het aanleren van de liedjes. Het laatste boekje en de cassette zijn te bestellen bij bovengenoemd Secretariaat. Alle eerder genoemde liedjesboeken zijn in Evangelische boekhandels te koop. Tijdens het kwartaal wordt steeds hetzelfde openingslied en zondingslied gezongen. Elke week wordt er in drie keer een nieuw lied aangeleerd dat bij het bijbelverhaal past. De week erna wordt het nog eens gezongen bij de terugblik.

D. Vertelling

Vertellen is een kunst die kan worden aangeleerd. Een aantal nuttige wenken worden gegeven ter verbetering van de kwaliteit van de vertelling. Sommige zijn algemeen van aard, andere hebben specifiek met het bijbelverhaal te maken. Zo worden er bij het vertellen aan deze leeftijdsgroep sommige aspecten beter achterwege gelaten, omdat de kleuters/kinderen er gezien hun godsdienst-psychologische ontwikkeling nog niet rijp voor zijn.

E. Adviezen

Er worden enkele nuttige tips gegeven over het klaarmaken van het lokaal, de tijdsindeling en het voorbereiden en klaarleggen van het materiaal.

III. PROGRAMMA

ALGEMEEN

Het programma bestaat uit onderstaande delen. Deel uw tijd goed in zodat alle belangrijke onderdelen aan bod komen. In de Nederlandse kerken duurt het kindersabbatschoolprogramma maximaal 60 minuten, terwijl de kerken in andere landen er 75 minuten voor uittrekken. Eerstgenoemden zitten dus iets krapper in de tijd en zullen deze zeer efficiënt moeten gebruiken.

A. OPENING (10 min.)

1. welkom
2. liedje
3. gebed
4. zending:
 - a. verhaal
 - b. collecte en liedje

B. LESBEHANDELING (45 - 60 min.)

1. terugblik
 - : a. kringgesprek
 - : b. liedje
2. inleiding
 - : a. vertelling
 - : b. liedje
3. bijbelverhaal
 - : vertelling
4. bespreking
 - : a. werkboekje
 - : b. leertekst
 - : c. liedje
5. toepassing

C. SLUITING (5 min.)

1. liedje
2. gebed
3. afscheid

De aangegeven tijdsduur is bedoeld als richtlijn om een goede verdeling te krijgen van het lesprogramma. Probeer deze tijden aan te houden om niet in tijdnoed te raken.

A. OPENING

De leid(st)er is ruim op tijd aanwezig om de vroegkomertjes op te vangen en om de kleuters/kinderen aan het begin van het programma te verwelkomen. De bezoeker(s) krijgen een welkomstkaart die door de leid(st)er is klaargemaakt (zie aan het eind van dit voorwoord). Er wordt het hele kwartaal met hetzelfde liedje begonnen. Kleuters/kinderen houden immers van herkenning en herhaling. Daarna wordt er door de leid(st)er een gebed uitgesproken met alle kleuters/kinderen in een kring (op de knieën).

Het zendingsverhaal wordt op een levendige manier verteld aan de hand van de bundel zendingsberichten van het desbetreffende kwartaal. Deze kan op bovengenoemd Secretariaat worden besteld. Tijdens het ophalen van het collectegeld met een zendingsboot, vliegtuig, ... wordt een liedje gezongen. Het voorwerp voor de collecte en het liedje blijven het hele kwartaal hetzelfde.

B. LESBEHANDELING

1. Terugblik

Herhaling is één van de beste middelen om het geheugen te voeden. Daarom wordt het nieuwe bijbelverhaal voorafgaan door een korte herhaling van het bijbelverhaal van de voorbije week. Deze herhaling bestaat steeds uit een kringgesprek (met vraag en antwoord) over twee momenten uit het vorige bijbelverhaal met drie illustraties uit het Werkboekje en de leertekst die de kern ervan weergeeft. Deze vergrootte illustraties en de leertekstcirkel vindt u in de Werkwijzer.

2. Inleiding

In elke les wordt het bijbelverhaal systematisch ingeleid met een levendig verhaaltje over Freddy en Betty. Het bepaalt de kleuters/kinderen bij een gebeurtenis uit het dagelijkse leven, die aansluit bij het bijbelverhaal dat zich vele duizenden jaren geleden heeft afgespeeld. Zo wordt op een prettige manier de stap van het hier en nu, naar het daar en toen voor de kleuters/kinderen gemaakt.

3. Bijbelverhaal

Het bijbelverhaal wordt zo getrouw mogelijk naverteld. Hier en daar worden bepaalde onderdelen minder benadrukt of weggelaten omdat zij nog niet geschikt zijn voor de belevingswereld van de kleuters/kinderen. Het verhaal is steeds in vijf paragrafen uitgeschreven, die uiteraard niet worden voorgelezen, maar naverteld. U kunt het woordelijk instuderen, maar het verdient de voorkeur dat u uw eigen woorden gebruikt. Lees niet voor uit één of andere kinderbijbel. Niet alle kinderbijbels zijn van een goede kwaliteit en de inhoud en presentatie van sommige kinderbijbels stroken niet altijd met de bijbelse, opvoedkundige en geestelijke principes die in dit lesmateriaal worden nagestreefd.

Het leukste is om alle Werkboekjes en hun werkjes, die de kleuters/kinderen elke week hebben gemaakt, te bewaren, zodat u aan het eind van het kwartaal een tentoonstelling kunt houden. Vergeet niet de ouders en de gemeenteleden hiervan tijdig op de hoogte te brengen.

4. Bespreking

a. werkboekje

Het is belangrijk om te toetsen of de kleuters/kinderen het bijbelverhaal goed begrepen hebben, daarom wordt de inhoud van het Werkboekje besproken. Tijdens het bijbelverhaal hebben zij moeten luisteren, nu is het hun beurt om te praten. Dit gebeurt door het beantwoorden van vraagjes, die de leid(st)er stelt aan de hand van de plaatjes met de bijbeltaferelen en de oefeningetjes.

De Kleuters die tijdens de week bezig waren met de verhaaltjes uit hun leefwereldje vertellen nu wat zij zien op de plaatjes van de bijbeltaferelen. De Kinderen lezen de door hen opgeschreven antwoorden en oplossingen op. Wat niet duidelijk was, legt de leid(st)er dan uit.

b. leertekst

De leertekst is een beknopte samenvatting van het bijbelverhaal en het doel van de les wordt door de leerstekcirkel gevisualiseerd. Het leergesprek mondt uit in het voorlezen van de leertekst in de Bijbel. De kleuters/kinderen zeggen dan hun leertekst om de beurt op. Zij krijgen elk een al dan niet ingekleurde kleine leertekstcirkel die zij ter plaatse in het Werkboekje plakken.

5. Toepassing

Het bijbelverhaal dient te worden verwerkt en toegepast in het hier en nu. Omdat er al veel verteld is, krijgt de toepassing een creatief karakter d.m.v. een rollenspel, een spelletje, kleuren, knippen, knutselen, zingen, dansen, ... Bij sommige van die activiteiten is een gesprek nodig, waarbij de kleuters/kinderen zoveel mogelijk aan het woord komen. De leid(st)er beperkt zich tot het geven van instructies en het stellen van vragen.

C. SLUITING

Het programma wordt afgesloten met een liedje en een door de leid(st)er hardop uitgesproken gebed. Daarna wordt afscheid genomen.

**Wees zelf enthousiast. Uw Kleuters en uw Kinderen worden erdoor aangestoken!
Wij wensen u veel succes!**

1. vijf bruidsmeisjes staan klaar

MATTEÛS 25:1-13

Lees één of meerdere keren aandachtig dit bijbelgedeelte. Denk erover na en probeer u zelf erdoor te verrijken, zodat U een beter instrument kunt zijn om de kleuters/kinderen te onderrichten. Vraag aan de Here God om u te helpen bij de studie van de informatie (I), de voorbereiding (II) en het programma in de sabbatschool (III).

I. INFORMATIE - UITLEG - VORMING

De gelijkenis van de onverstandige en de verstandige meisjes moet worden begrepen vanuit de omliggende tekst. Zij vormt een eenheid met de teksten, die er aan voorafgaan en er op volgen. Hoewel het verhaaltje meer dan eenvoudig is, moet men oppassen er niet meer in te lezen dan nodig is. De les die er uit geleerd dient te worden staat - zoals meestal bij gelijkenissen - aan het eind: "Waakt dan want gij weet de dag nog het uur".

Deze gelijkenis is volledig in harmonie met eerdere uitspraken van Jezus (in de voorafgaande redevoeringen en gelijkenissen) en versterkt die nogmaals:

- 24:36 doch van die dag en van die ure weet niemand.
24:39 en zij bemerkten niets.
24:42 waakt dan, want gij weet niet, op welke dag uw Here komt.
24:44 daarom, weest ook gij bereid, want op een uur dat gij het niet verwacht, komt de Zoon des mensen.
24:50 dan zal de heer van die slaaf komen op een dag dat hij het niet verwacht, en op een uur, dat hij het niet weet.

Rabbi Jezus heeft dus op allerlei manieren duidelijk gemaakt dat men op zijn wederkomst moet verdacht zijn. Daar men niet weet wanneer dat zal plaatsvinden, moet men steeds klaar zijn.

Het verhaal van de onverstandige en de verstandige meisjes toont aan dat er onder de mensen twee groepen zijn: De ene heeft zich voorbereid, de andere niet. Dit vindt men eveneens

terug in de gelijkenis van de trouwe en verstandige slaaf enerzijds en de slechte en onverstandige slaaf anderzijds (24:45-51). Ook in de vermelding van de twee die in het veld zijn, waarvan één genomen en één zal worden achtergelaten (24:40-42). Duidelijker kan het allemaal niet. Het gaat om:

1. het onverwachte aspect van het tijdstip van de komst.
2. sommigen zijn er op voorbereid en anderen niet (sommigen zijn verstandig de anderen niet).

Meer dient men niet achter het verhaal van de onverstandige en de verstandige meisjes te zoeken. Het enige wat men nog kan vaststellen is, dat het heil wordt vergeleken met een bruiloft. Men wint iets in het begrijpen als men weet dat in de tijd van Jezus de bruiloft werd gevierd in het huis van de bruid en daarna in het huis van de bruidegom. De bruid wordt door de bruidegom naar zijn huis gevoerd waarbij de lampen op stokken werden gedragen. Het konden ook fakkels zijn. Er is verder nog een extra dimensie in deze gelijkenis, omdat het nacht is en er toch moet worden gewaakt. Elke Israëliet in de tijd van Jezus (en nu ook nog) zal, als hij het verhaal hoorde, direkt hebben gedacht aan de nacht van Pesach (pasen). Die nacht is immers de waaknacht bij uitstek voor Israël. Het volk waakt dan zo intens, dat het bereid is om de messiaanse tocht en bevrijding mee te maken. Dan wordt immers het waken van de Israëlieten in de nacht herdacht en het op reis gaan de bevrijding tegemoet! De les uit het verhaal is dan: zoals het volk toen waakte, zo moeten ook de meisjes waken, en ook de leerlingen van Jezus, omdat nu eenmaal niemand weet wanneer de messiaanse tijd (= tijd na de wederkomst) aanbreekt.

II. VOORBEREIDING

A. DOEL

Weten dat je klaar moet zijn voor het 'grootste' feest. Jezus' terugkeer.

B. WERKBOEKJE

- antwoorden
zo bruidegom, feest, lang, lampjes
ma 5; 5
di nee; ja; nee
wo ken u niet. Waakt dan, want gij weet de dag nog het uur.
do ga de bruidegom tegemoet
vr 1. een olielampje.
2. de lampjes aan.
3. met de bruidegom
4. nee, nu is het te laat.
- leertekst
Matteüs 25:6 - "ga de bruidegom tegemoet".

C. MATERIAAL

- terugblik
twee ingekleurde tekeningen uit het werkboekje (10.1.3, 10.1.4) en de ingekleurde leertekstcirkel van de vorige les (9.13.1).
- inleiding
een tandenborstel
- bijbelverhaal
viltmateriaal uitgave 1980!
achtergronden: S4, S7,
figuren: 93, 93c, 95, 96, 97, 99, 102, 104, 106, 106a, 106b, 175, 176, 187, 202, 226, 230, 232, 236, 269, 325.
tien olielampen, lampionnen, o.i.d. lucifers.
- bespreking
werkboekje les 1, ingekleurde leertekstcirkel (10.1.1), voor elk kind één (al dan niet gekleurde) leertekstcirkel (10.1.2).
- toepassing
illustratie 10.1.5, (teken er wijzertjes in en zet de klok op het tijdstip dat bij u de sabbatschool begint) schaar.
- liedboekjes
Alles Wordt Nieuw I, nr. 23
Elly en Rikkert II, nr. 16
Sabbatliedjes I, nr. 25, 70

D. VERTELLING

- het is erg belangrijk dat u ter voorbereiding van het bijbelverhaal de rubriek I. Informatie bestudeert. Uw manier van vertellen zal er levendiger op worden en meer diepgang krijgen.
- het doel van deze les gaat om één ding. Als je weet dat je op tijd klaar moet zijn, zorg daar dan ook voor! De termen dwaas en wijs worden niet in het verhaal gebruikt. Dat zullen de kleuters/kinderen zelf wel concluderen aan het eind van het verhaal!
- in plaats van lampen kunt u ook kaarsen gebruiken. Probeer in het lokaal een afwachende sfeer te creëren door bijvoorbeeld de gordijnen iets dicht te trekken en een kleine lamp aan te doen. Laat de kleuters/kinderen de sfeer goed proeven!
- dat de olieverkoper midden in de nacht nog olie verkoopt, zal waarschijnlijk niemand van de kleuters raar vinden. Mochten er toch vragen over komen, zorg dan voor een passend antwoord. Daar olie erg belangrijk was in die tijd, kon je dag en nacht olie kopen.

E. ADVIEZEN

- zorg dat u tenminste een kwartier voor de aanvang van het programma aanwezig bent. Breng het lokaal in orde, leg het materiaal klaar en vang vroege kinderen op.
- stel voor u zelf een strak tijdschema op of volg het voorgestelde schema op de voet (met een horloge). Houd u er ook aan.
- bereid uw materiaal tot in de puntjes voor. U kunt jongelui of oudere leden inschakelen voor het inkleuren van de tekeningen en leertekstcirkels.

III. PROGRAMMA

Kinderen ontvangen, jasjes ophangen en een plaats aanwijzen. Vertel aan de kleuters/kinderen, dat ze even rustig op de stoeltjes in het lokaal naar het materiaal mogen kijken. Ze kunnen met elkaar praten. Probeer in ieder geval een rustige sfeer te scheppen.

A. OPENING

1. welkom

- a. zijn er bezoekers? Geef hen een sticker, kaartje of bloem.
- b. zijn er zieken? Gedenk hen in uw gebed. Stuur een kleuter/kind dat al wat langer afwezig is een mooie kaart. Laat alle kleuters/kinderen hun naam op de kaart schrijven.
- c. zijn er jarigen? Feliciteer hen even. Knoop even een gesprekje aan met de jarige en informeer of er thuis al een feestje is gehouden; of hij of zij mooie cadeaus heeft gekregen.

groeps- en werkvorm:
allen in een kring, leid(st)er verwelkomt

materiaal:
zie voorwoord

materiaal:
kaart zieke(n)

groeps- en werkvorm:
allen rondom de jarige, die op een stoel staat
activiteit:
aansteken kaarsjes, liedjes, uitblazen kaarsjes, geschenk

2. liedje

“open mijn oren”

liedboekje:
Elly en Rikkert II, nr. 16

3. gebed

Lieve vader in de hemel, vandaag is het een feestdag! Het is sabbat. We zijn blij dat we in uw kerk kunnen zijn. Dank u dat we in de sabbatschool een verhaal over de tien meisjes krijgen. Help ons om er goed van te leren.
Amen.

groeps- en werkvorm:
in een kring (op de knieën), leid(st)er bidt hardop

4. zending

a. verhaal

Vertel het verhaal dat deze dag wordt aangeboden in de bundel van zendingsberichten van dit kwartaal. Houd er een kort gesprekje over en laat het collectegeld ophalen.

groeps- en werkvorm:
in een kring, leid(st)er vertelt
materiaal:
zendingsbericht en - bloem

b. collecte en liedje

“Hoor het geld toch klinken in mijn kleine hand, alles is voor Jezus en het zendingsland”

liedboekje:
Sabbatliedjes I, nr. 25

B. LESBEHANDELING

1. terugblik: de arme vrouw geeft twee geldstukjes

a. kringgesprek

Vorige week hebben we een bijbelverhaal verteld en er samen over gepraat. Laten we eens kijken wat jullie er nog van weten.

- wat doen deze rijke man en vrouw op dit plaatje (10.1.3)?
- hebben Jezus en de leerlingen hen gehoord?
- wie gooit er na deze rijke mensen geld in kisten?

- wie heeft er volgens Jezus het meeste gegeven? De rijke man en de rijke vrouw of de arme weduwe (10.1.4)?
- waarom heeft de weduwe het meeste gegeven?

kijk naar de leertekstcirkel (9.13.1)

- wat zie je in de cirkel?
- zeg de leertekst om beurten op.

b. liedje

“ik deel met jou mijn auto’s”

groeps- en werkvorm:

in een kring, leid(st)er vertelt

materiaal:

10.1.3, 10.1.4 en 9.13.1 (van vorige les)

liedjesboek:

Sabbatliedjes I, nr 70

2. inleiding: verstand

a. vertelling

Betty voelt weer aan haar voortand. Hij zit nu al aardig los. Nog even, dan valt de tand eruit. “Zo meisje,” zegt opa, “ben je aan het wisselen?”. Betty knikt. “Nu krijg ik grote-mensen tanden opa” zegt Betty. “Mijn melktanden en kiezen bewaar ik in een doosje. Heb jij nog melktanden?” “Nee!” lacht opa, “die heb ik niet meer. Ook niet in een doosje. Maar ik heb nog wel al mijn eigen tanden en kiezen. En ik heb ook nog twee verstandskiezen,” zegt opa. “Ver ... “ vraagt Betty verbaasd. “Verstandskiezen”, zegt opa. “Als jij een jaar of zeventien bent, krijg je je achterste kiezen. Dan ben je een groot mens aan het worden. Je weet dan al veel en je bent verstandig.” “O, nu begrijp ik het,” zegt Betty. “Daarom heet die kies verstandig-kies!”. “Bijna goed,” zegt opa. “Verstandskies, zo heet die kies!”.

groeps- en werkvorm:

in een kring, leid(st)er vertelt

materiaal:

een tandenborstel

kringgesprekje:

- hebben jullie al een verstandskies?

- als je verstandig bent, dan denk je goed na en dan doe je iets goed. Kunnen kinderen ook al verstandig zijn?

- wat vinden jullie heel verstandig om te doen?

(bijvoorbeeld: je tanden goed poetsen. Goed uitkijken buiten op straat, enz.)

- en wat vinden jullie on-verstandig om te doen?

(bijvoorbeeld: veel snoepen, je tanden niet poetsen, iemand pesten, enz.)

Het bijbelverhaal gaat over vijf verstandige en vijf onverstandige meisjes.

b. liedje

“meisjes dwaas, meisjes wijs”

liedjesboek

Alles Wordt Nieuw I, nr. 23

3. bijbelverhaal: vijf bruidsmisjes staan klaar

a. tien misjes wachten op de bruidegom

Er staan tien misjes te wachten. Waarop wachten zij toch? Zij wachten op de bruidegom. Er komt een groot feest. De misjes willen graag mee naar het feest. De bruidegom is niet alleen. Er zijn nog veel meer gasten bij hem. Steeds meer mensen gaan mee met de stoet. De misjes willen ook graag mee met de stoet.

*groeps- en werkvorm:
in een kring tijdens het hele verhaal, leid(st)er vertelt
materiaal:
geen*

b. tien lampen

De misjes weten niet hoe laat de stoet komt. Het kan heel lang duren. Misschien is het dan wel nacht. Daarom hebben ze allemaal een lampje meegenomen. Daarmee kunnen ze straks als het donker is, de stoet volgen. Het wordt al donker. Het wordt steeds later. De misjes krijgen slaap. Eén misje gaat op de grond liggen. Ze valt in slaap. Dan gaat het tweede misje slapen. Al gauw slapen alle misjes. Het is nu helemaal donker om hen heen. Het is bijna midden in de nacht. Waar blijft de stoet toch?

*materiaal:
tien olielampen, lampionnen o.i.d.*

c. de bruidegom komt eraan!

De misjes liggen lekker op het gras te slapen. Opeens horen ze roepen in de donkere nacht. Ze worden wakker. Daar komt de stoet met de feestvierders aan. Straks zijn ze bij hen. Vlug pakken de misjes de lampen. Die moeten ze in orde brengen. Dan kunnen ze straks goed de stoet volgen. Het eerste lampje brandt al goed. Al gauw zijn er twee, drie, vier, vijf lampen die goed branden. Waarom branden die andere vijf lampen niet?

*materiaal:
tien olielampen, lampionnen ,
o.i.d.
lucifers*

d. de olie is op

De olie van die andere vijf lampen is op. De misjes schrikken. Ze zeggen tegen de vijf misjes met de brandende lampjes: "Geef ons toch wat van jullie olie, dan kunnen onze lampen ook branden!" De andere vijf misjes schudden hun hoofd. We kunnen geen olie meer missen. We hebben zelf precies genoeg. Straks doen onze lampen het ook niet meer. Ze zeggen: "Ga gauw nog wat olie kopen. Vlug, haast je!" De vijf misjes lopen hard door het donker naar de olieverkoper.

*materiaal:
tien olielampen, lampionnen ,
o.i.d.
lucifers*

e. de deur is dicht

De vijf misjes met de brandende lampjes gaan mee met de stoet. Wat een mooi gezicht: al die lampen in de donkere nacht! De bruidegom gaat mee in de stoet. De stoet gaat naar de feestzaal. Daar wordt het bruiloftsfeest gevierd. Als iedereen binnen is, gaat de deur dicht. Iedereen die op tijd was, is binnen. Na een hele tijd komen ook de vijf misjes die olie hebben gekocht. Nu doen hun lampen het weer goed. Ze kloppen op de deur. Ze willen ook naar binnen voor het feest. De bruidegom doet de deur niet meer open. "Jullie zijn te laat! Iedereen zit al te eten. Er kan nu niemand meer bij" zegt hij. "Als jullie goed op jullie olie hadden gelet dan zaten jullie nu lekker aan tafel om mee te feesten!"

*materiaal:
B.I.V. 117a en 117b,
(S4, S7, 93, 93c, 95, 96, 97, 99,
102, 104, 106, 106a, 106b, 175,
176, 187, 202, 226, 230, 232,
236, 269, 325) tien olielampen,
lampionnen o.i.d.
lucifers*

4. bespreking

a. werkboekje

we nemen ons werkboekje en kijken naar de plaatjes en of jullie bij de vraagjes de goede antwoorden hebben.

aan Kleuters:

- hoeveel meisjes zie je op dit plaatje (zo)?
- wat doen deze meisjes?

aan Kinderen:

- op wie wachten de meisjes?
- wat gaat de bruidegom geven?
- wachten de meisjes al lang?
- wat doen de meisjes als het donker wordt?

aan Kleuters:

- wat doen de meisjes op dit plaatje? (ma)?
- waarom schrikken ze wakker?

aan Kinderen:

- hoeveel meisjes hebben genoeg olie?
- hoeveel meisjes hebben te weinig olie?

aan Kleuters:

- waarover praten de meisjes op dit plaatje (di)?
- hebben ze allemaal geen olie meer?
- waarom willen de meisjes die wel olie hebben het niet met de anderen delen?

aan Kinderen:

- hebben alle meisjes genoeg olie?
- gaan er vijf meisjes olie kopen?
- gaan de vijf andere meisjes terug naar huis?

aan Kleuters:

- hebben de meisjes nu wel genoeg olie op dit plaatje (wo)?
- waarom doet de bruidegom niet open?

aan Kinderen:

- wat zegt de bruidegom als deze meisjes ook naar het feest willen?

aan Kleuters:

- hoeveel bruidmeisjes wilden naar het feest (do)?
- moesten ze lang wachten?
- hoeveel vielen er toen in slaap?

aan Kinderen:

- de bruidegom komt er aan, wat wordt er geroepen?
- hoeveel meisjes hebben genoeg olie om mee te gaan?
- waardoor komen die vijf andere meisjes te laat?

b. leertekst

- wat zie je in deze cirkel (10.1.1)?
- wat staat daarover in de Bijbel?
- laten we het even lezen in Matteüs 25:7.
- zeg nu ieder om de beurt de leertekst op
- wachten wij ook op deze bruidegom?
- zijn wij net zoals de meisjes die genoeg olie hebben of hebben wij te weinig olie?
- wie heeft z'n werkje gemaakt?
- welk plaatje heb je boven welk verhaaltje geplakt op je werkblad?
- wat zijn de goede antwoorden op de vragen?

c. liedje

“meisjes dwaas, meisjes wijs”

*groeps- en werkvorm
leergesprek rond de tafel
materiaal:
werkboekje*

*groeps- en werkvorm:
leergesprek met instructies rond
de tafel
materiaal:
werkboek, 10.1.1, voorgeknipte
10.1.2 voor allen, Bijbel, lijm
activiteit:
leertekst laten opzeggen, 10.1.1
ophangen, 10.1.2 uitdelen en op
plakken*

*liedjesboek:
Alles Wordt Nieuw I, nr. 23*

5. toepassing: op tijd komen in de kindersabbatschool.

a. activiteit

We maken een polshorloge, zodat iedereen kan zien hoe laat het is om op tijd in de kindersabbatschool te komen.

*groeps- en werkvorm
leid(st)er vertelt, kleuters/kinderen
voeren uit*

*materiaal:
illustratie 10.1.5, (teken er vantevoren wijzertjes in en zet de klok op het tijdstip dat bij u de sabbatschool begint), schaar.*

*activiteit:
kleur het polshorloge. knip alle onderdelen uit. zet je horloge in elkaar.*

b. vertelling

Anton en Marieke zijn vroeg opgestaan. Moeder heeft hun nette kleren vrijdag al op de stoel gehangen. Hun sabbatschoolboekjes hebben ze ook al klaar gelegd. Anton heeft een nieuw horloge. “Kom Marieke, nog twintig minuten.” Ze gaan samen de trap af voor het ontbijt. Vader en moeder zitten ook al aan tafel. Vandaag gaan ze met z’n vieren op de fiets naar de kerk. Anton en Marieke eten zo vlug ze kunnen. Ze komen graag op tijd, want eerst zingen de kinderen in de kerk gezellig samen voordat de les wordt verteld. Dat willen Anton en Marieke niet missen.

*groeps- en werkvorm
leergesprek rond de tafel
materiaal:
geen*

C.SLUITING

1. liedje

“meisjes dwaas, meisjes wijs”

*liedjesboek:
Alles Wordt Nieuw I, nr. 23*

2. gebed

Lieve Vader in de hemel, we hebben goed geluisterd naar het bijbelverhaal over de tien bruidsmeisjes. Wat jammer dat er vijf waren die niet goed hadden opgelet! Open onze ogen om net te doen als de meisjes die voor genoeg olie hadden gezorgd. Houd ons goed vast en schudt ons wakker als we u vergeten. Blijf nu met ons als we naar de grote zaal gaan. Help ons om goed naar de predikant te luisteren. Amen.

*groeps- en werkvorm
staan in een kring, leid(st)er bidt
hardop.*

3. afscheid

Neem van elk kind afzonderlijk afscheid. Wens het een fijne dag en spoor het aan om volgende week terug te komen.

2. twee knechten werken goed

MATTEÛS 25:14-30

Lees één of meerdere keren aandachtig dit bijbelgedeelte. Denk erover na en probeer u zelf erdoor te verrijken, zodat U een beter instrument kunt zijn om de kleuters/kinderen te onderrichten. Vraag aan de Here God om u te helpen bij de studie van de informatie (I), de voorbereiding (II) en het programma in de sabbatschool (III).

I. INFORMATIE - UITLEG - VORMING

Lees eerst de uitleg bij Matteüs 25:1-13. Het thema van wachten wordt in deze gelijkenis voortgezet. Hier ligt de nadruk niet op het onverwachte tijdstip van de komst van de heer van het huis, maar op het waken dat werken inhoudt. Ook hier weer worden twee categorieën getekend:

- de hardwerkende en verstandige dienaren.
- de nietwerkende en onverstandige dienaar.

Opnieuw wordt de eerste categorie beloond, de laatste gestraft. Het ligt voor de hand dat de leerlingen van Jezus

hieruit dienen te leren, dat zij als “achterblijvers” in actie moeten zijn in afwachting van hun “terugkomende” heer. Uit vers 19 valt op te maken, dat de tijd tot de wederkomst erg lang is. Een talent (= een Grieks woord) komt overeen met 10.000 Romeinse duiten en één duit kan worden beschouwd als de waarde van het loon dat een normale arbeider per dag verdiende. Het gaat hier dus om grote bedragen (vijf, twee en één). Het ligt tamelijk voor de hand de talenten op te vatten als gaven, die God aan een ieder heeft toebedeeld. De één minder de ander meer. Het is afkeurenswaardig wanneer deze gaven onbenut blijven.

II. VOORBEREIDING

A. DOEL

Weten dat je altijd goed je best moet doen voor God.

B. WERKBOEKJE

- antwoorden
zo vijf zakken met geld
twee zakken met geld
één zak met geld
ma goed, hard, meer
di ging, gat, geld
wo 1e - 10 zakken; 2e - 4 zakken,
3e - 1 zak
do wel gedaan gij trouwe slaaf
vr 1. feest
2. op reis; geld; zakken; twee; één; hard;
verstopt; feest.

- leertekst
Matteüs 25:21,23 - "wel gedaan gij trouwe slaaf"

C. MATERIAAL

- terugblik
twee ingekleurde tekeningen uit het werkboekje (10.2.3, 10.2.4) en de ingekleurde leertekstcirkel van de vorige les (10.1.1).
- inleiding
foto's van sporters/beroepen
- bijbelverhaal
viltmateriaal uitgave 1980!
achtergronden: kamer
figuren: 29, 55, 63, 79, 199, 227, 230, 273
- bespreking
werkboekje les 2, ingekleurde leertekstcirkel (10.2.1), voor elk kind één (al dan niet gekleurde) leertekstcirkel (10.2.2).
- toepassing
verkleedspullen.
- liedboekjes
Alles Wordt Nieuw I, nr. 23
Elly en Rikkert II, nr. 16
Sabbatliedjes I, nr. 22, 25

D. VERTELLING

- het is erg belangrijk dat u ter voorbereiding van het bijbelverhaal de rubriek I. Informatie bestudeert. Uw manier van vertellen zal er levendiger op worden en meer diepgang krijgen.
- hoewel dit verhaal vaak wordt verteld met de verwijzing naar onze geestelijke talenten, wordt dit verhaal toch in zijn letterlijke zin gebracht.
De knechten krijgen het beheer over geld. Het enige wat voor de heer ("meneer") telt is de mate van inspanning; ze dienen hun best te doen.
- zorgt u ervoor dat het viltmateriaal klaar ligt? Bekijk ruim van te voren het aangegeven diagram en de eventuele wijzigingen erin. Leg de later toe te voegen figuren naast het flanelbord in de juiste volgorde. Dan verloopt dit gedeelte vlot.
- de nadruk van de vertelling ligt op het goede werk van de twee knechten en hun beloning. Gebruik zo'n verhaal nooit als een vermaning in de trant van: "Zie je wel, als je je best niet doet, dan gebeurt er met jou hetzelfde als met die ene knecht!" Benadruk vooral het positieve aspect van het verhaal.

E. ADVIEZEN

- zorg dat u tenminste een kwartier voor de aanvang van het programma aanwezig bent. Breng het lokaal in orde, leg het materiaal klaar en vang vroege kinderen op.
- stel voor u zelf een strak tijdschema op op volg het voorgestelde schema op de voet (met een horloge). Houd u er ook aan.
- bereid uw materiaal tot in de puntjes voor. U kunt jongelui of oudere leden inschakelen voor het inkleuren van de tekeningen en leertekstcirkels.

III. PROGRAMMA

Kinderen ontvangen, jasjes ophangen en een plaats aanwijzen. Vertel aan de kleuters/kinderen, dat ze even rustig op de stoeltjes in het lokaal naar het materiaal mogen kijken. Ze kunnen met elkaar praten. Probeer in ieder geval een rustige sfeer te scheppen.

A. OPENING

1. welkom

- a. zijn er bezoekers? Geef hen een sticker, kaartje of bloem.
- b. zijn er zieken? Gedenk hen in uw gebed. Stuur een kleuter/kind dat al wat langer afwezig is een mooie kaart. Laat alle kleuters/kinderen hun naam op de kaart schrijven.
- c. zijn er jarigen? Feliciteer hen even. Knoop even een gesprekje aan met de jarige en informeer of er thuis al een feestje is gehouden; of hij of zij mooie cadeaus heeft gekregen.

*groeps- en werkvorm:
allen in een kring, leid(st)er verwelkomt*

*materiaal:
zie voorwoord*

*materiaal:
kaart zieke(n)*

*groeps- en werkvorm:
allen rondom de jarige, die op een stoel staat
activiteit:
aansteken kaarsjes, liedjes, uitblazen kaarsjes, geschenk*

2. liedje

“open mijn oren”

*liedboekje:
Elly en Rikkert II, nr. 16*

3. gebed

Lieve Heer, dank u dat we weer met zijn allen gezellig in de kindersabbatschool zijn. We willen graag naar een nieuw bijbelverhaal luisteren. Zegen onze oren en onze ogen vandaag. Maak dat we goed meedoen en veel kunnen leren. Dit vragen wij in de naam van Jezus. Amen!

*groeps- en werkvorm:
in een kring (op de knieën), leid(st)er bidt hardop*

4. zending

- a. verhaal
Vertel het verhaal dat deze dag wordt aangeboden in de bundel van zendingsberichten van dit kwartaal. Houd er een kort gesprekje over en laat het collectegeld ophalen.
- b. collecte en liedje
“Hoor het geld toch klinken in mijn kleine hand, alles is voor Jezus en het zendingsland”

*groeps- en werkvorm:
in een kring, leid(st)er vertelt
materiaal:
zendingsbericht en - bloem*

*liedboekje:
Sabbatliedjes I, nr. 25*

B. LESBEHANDELING

1. terugblik: de tien bruidsmeisjes

a. kringgesprek

Vorige week hebben we een bijbelverhaal verteld en er samen over gepraat. Laten we eens kijken wat jullie er nog van weten.

- wat doen de bruidsmeisjes op dit plaatje (10.2.3)?
- op wie wachten ze?
- hebben alle meisjes genoeg olie voor hun lampjes om verder te gaan?

- hoeveel meisjes mochten naar het feest (10.2.4)
- waarom waren de andere meisjes te laat?
- mochten ze nog naar binnen?
- staan wij ook klaar voor het grootste feest?

kijk naar de leertekstcirkel (10.1.1)

- wat zie je in de cirkel?
- zeg de leertekst om beurten op.

b. liedje

“meisjes dwaas, meisjes wijs”

groeps- en werkvorm:

in een kring, leid(st)er vertelt

materiaal:

10.2.3, 10.2.4 en 10.1.1 (van vorige les)

liedjesboek:

Alles Wordt Nieuw I, nr. 23

2. inleiding: talent

a. vertelling

Kleine Robbert rent door de tuin. Telkens probeert hij vèr en hoog te springen. Hij wil tegelijk ver springen èn hoog springen! Freddy moet erom lachen. Wat doet zijn kleine broertje toch mal! Freddy kijkt nog eens goed naar Robbert. Nu fladdert die ook nog met zijn armen! “Hé ... Robje, wat doe je?” roept Freddy. “Ik vlieg” roept Robbert. “Welnee,” zegt Freddy, “dat kan toch niet?”

“Wel ..., ik kan wèl vliegen. Kijk maar.” Robbert rent op zijn korte beentjes door de tuin. Hij springt ver en hij springt hoog en hij fladdert met z'n armen. Boem ... au! Nu valt hij op zijn billen. Hij rolt ondersteboven over het grasveld. Robbert begint te huilen. “Boe-hoe-hoe ... ik kan wèl vl-vl-vliegen!” snikt hij. “Je bent toch geen vogeltje?” zegt Freddy. Hij tilt zijn kleine broertje op. “Kan ik dan niet vl...vliegen?” snikt Robbert. “Nee, niet zo met je armen maar wel in een vliegtuig. Maar je kunt veel andere dingen leren!” troost Freddy. “Kom mee, dan leer ik jou je neus snuiten!”

groeps- en werkvorm:

in een kring, leid(st)er vertelt

materiaal:

foto's van sporters/beroepen

kringgesprek:

- wat wil Robbert leren? Lukt dat?

Waarom niet?

- wat willen jullie graag leren?

(breien, zagen, timmeren, stofzuigen, enz.)

- als je iets goed en makkelijk kan, dan heb je een talent. Welk talent hebben jullie? (zangtalent, talent voor hardlopen, rekenen, taal, tekenen enz.)

Het bijbelverhaal gaat over drie mannen die 'talenten' (hier geld) van hun baas krijgen. Wat doen ze met hun talenten? Robbert doet zijn best, hoewel hij geen talent heeft voor vliegen. De knecht doet zijn best niet, hoewel hij wel een talent heeft.

b. liedje

“God ziet mij als ik werk”

liedjesboek

Sabbatliedjes I, nr. 22

3. bijbelverhaal: twee knechten doen goed hun best

a. een meneer gaat op reis

Er is een meneer. Hij heeft een groot huis. Het is een echte heer. Hij heeft ook veel knechten. De heer moet op reis. Hij moet een lange reis maken. Hij roept zijn knechten. Zij moeten voor zijn huis en zijn geld zorgen. Hij vertrouwt zijn knechten. Zij zullen er vast goed voor zorgen.

*groeps- en werkvorm:
in een kring tijdens het hele verhaal, leid(st)er vertelt*

*materiaal:
B.I.V. 129a met 55, zonder 95, 97, 102, 108.
(kamer, 29, 55, 63, 79, 199, 227, 230, 273)*

b. de knechten

De meester zegt tegen de eerste knecht: “Wil jij goed voor dit geld zorgen?” Hij geeft hem vijf zakken met geld. De knecht neemt de zakken mee. De tweede knecht krijgt twee zakken met geld. Hij neemt de zakken ook mee. Dan komt de derde knecht. Hij krijgt één zak met geld. “Zorg er goed voor”, zegt de meester. Hij kan nu op reis gaan. Zijn knechten zullen immers goed voor alles zorgen.

*materiaal:
B.I.V. 129a met 55, zonder 95, 97, 102, 108.
(kamer, 29, 55, 63, 79, 199, 227, 230, 273)*

c. de eerste twee knechten

Wat doet de eerste knecht met de vijf zakken vol geld? Hij gaat proberen er geld mee te verdienen. Hij verdient een beetje geld. Dan verdient hij nog meer. En zo verdient hij er nog eens vijf zakken geld bij!

Wat doet de tweede knecht met zijn twee zakken vol geld? Hij gaat ook proberen er geld mee te verdienen. Hij verdient een beetje geld. Dan verdient hij nog meer. En zo verdient hij nog eens twee zakken met geld erbij! De eerste knecht heeft nu tien zakken geld voor zijn meester. De tweede knecht heeft nu vier zakken geld voor zijn meester.

*materiaal:
B.I.V. 129a met 55, zonder 95, 97, 102, 108.
(kamer, 29, 55, 63, 79, 199, 227, 230, 273)*

d. de derde knecht

En wat doet de derde knecht met zijn ene zak geld? Hij probeert er geen geld mee te verdienen. Hij graaft een diep gat in de tuin. Daar stopt hij de zak vol geld in. Hij maakt het gat weer dicht. Ziezo dat is gebeurd! Hij heeft straks maar één zak geld voor zijn meester.

*materiaal:
B.I.V. 129a met 55, zonder 95, 97, 102, 108.
(kamer, 29, 55, 63, 79, 199, 227, 230, 273)*

e. meneer komt weer thuis

Na een lange tijd komt de heer weer thuis. Hij roept de knechten. De eerste knecht geeft hem tien zakken. De heer is erg blij. De knecht mag naar het grote feest van zijn meester. De tweede knecht geeft hem vier zakken. De meester is erg blij. De knecht mag ook naar het grote feest van de heer. De derde knecht geeft hem de ene zak. Hij zegt: “Meester ik was een beetje bang voor je. Je bent altijd zo streng. Daarom heb ik het geld goed verstopt. Hier is het”. De meester wordt boos. “Waarom heb je het geld niet naar de bank gebracht? Dan had je er tenminste nog iets mee verdiend. De derde knecht mag niet mee naar mijn feest.”

*materiaal:
B.I.V. 129a met 55, zonder 95, 97, 102, 108.
(kamer, 29, 55, 63, 79, 199, 227, 230, 273)*

4. bespreking

a. werkboekje

we nemen ons werkboekje en kijken naar de plaatjes en of jullie bij de vraagjes de goede antwoorden hebben.

aan Kleuters:

- wie zijn de mannen op dit plaatje (zo)?
- wat doet de heer van het huis?

aan Kinderen:

- hoeveel zakken geld krijgt de eerste knecht?
- hoeveel zakken geld krijgt de tweede knecht?
- hoeveel zakken geld krijgt de derde knecht?

aan Kleuters:

- wat doen de twee knechten op dit plaatje (ma)?

aan Kinderen:

- hoe zorgen de eerste twee knechten voor het geld?
- werken ze hard voor hun baas?
- wat verdienen ze er bij?

aan Kleuters:

- wat doet de derde knecht op dit plaatje (di)?
- waarom verstopt deze knecht de zak met geld?

aan Kinderen:

- wat doet de derde knecht als hij het geld heeft gekregen. Wat staat er in Matteüs 25:18?

aan Kleuters:

- wie zie je op dit plaatje (wo)?
- hoeveel zakken geld heeft de eerste knecht gekregen?
- en hoeveel zakken geld heeft de tweede knecht gekregen?
- en de derde knecht?

aan Kinderen:

- hoeveel zakken geld geeft de eerste knecht terug aan zijn meester?
- hoeveel zakken geld geeft de tweede knecht terug aan zijn meester?
- hoeveel zakken geld geeft de derde knecht terug aan zijn meester?

aan Kleuters:

- is de meester tevreden met zijn knechten (do)?

aan Kinderen:

- wat zegt de meester tegen de eerste en de tweede knecht?
- wat zegt hij tegen de derde knecht?

b. leertekst

- wat zie je in deze cirkel (10.2.1)?
- wat staat daarover in de Bijbel?
- laten we het even lezen in Matteüs 25:21, 23?
- zeg nu ieder om de beurt de leertekst op.
- wie heeft z'n werkje gemaakt?
- laat eens zien hoe jouw konijntje is geworden?
- welk woord hield je over in oefening 1 op je werkblad?
- hoe heb je oefening 2 ingevuld?
- wat zijn de juiste antwoorden?

c. liedje

“God ziet mij als ik werk”

*groeps- en werkvorm
leergesprek rond de tafel
materiaal:
werkboekje*

*groeps- en werkvorm:
leergesprek met instructies rond
de tafel
materiaal:
werkboek, 10.2.1, voorgeknijpte
10.2.2 voor allen, Bijbel, lijm
activiteit:
leertekst laten opzeggen, 10.2.1
ophangen, 10.2.2 uitdelen en op
plakken*

*liedjesboek:
Sabbatliedjes I, nr. 22*

5. toepassing: wel en niet zijn best doen

a. activiteit

Vandaag spelen we het verhaal over de talenten na.

*groeps- en werkvorm
leid(st)er vertelt, kleuters/kinderen
voeren uit
materiaal:
eventueel verkleedspullen*

C.SLUITING

1. liedje

“God ziet mij als ik werk”

*liedjesboek:
Sabbatliedjes I, nr. 22*

2. gebed

Grote God, u heeft alles voor ons gemaakt. De bloemen, het eten, het water en de dieren. Zegen onze handen deze week. Maak dat ze sterk zijn en goed werk doen. Twee handen druk in de weer voor u, voor mama, voor papa en op school. Laten we alles even vrolijk en goed doen omdat we van u houden. Amen.

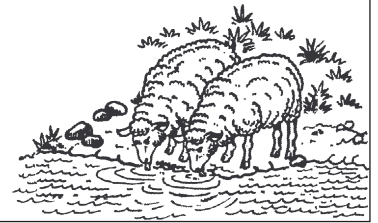
*groeps- en werkvorm
staan in een kring, leid(st)er bidt
hardop.*

3. afscheid

Neem van elk kind afzonderlijk afscheid. Wens het een fijne dag en spoor het aan om volgende week terug te komen.

3. luister naar de goede herder

JOHANNES 10:1-16

Lees één of meerdere keren aandachtig dit bijbelgedeelte. Denk erover na en probeer u zelf erdoor te verrijken, zodat U een beter instrument kunt zijn om de kleuters/kinderen te onderrichten. Vraag aan de Here God om u te helpen bij de studie van de informatie (I), de voorbereiding (II) en het programma in de sabbatschool (III).

I. INFORMATIE - UITLEG - VORMING

De zeer bekende redevoering van Jezus over de goede herder kan niet goed worden begrepen als men haar niet ziet tegen de achtergrond van wat de profeet Ezechiël over dit thema heeft geschreven. In hoofdstuk 34 behandelt deze de toestand van Israël in beelden die aan het herdersleven zijn ontleend. In het kort komt het er op neer dat de Israëlieten aan schapen doen denken die door slechte herders worden geweid. Erger nog, zij worden niet eens geweid, zij worden aan hun lot overgelaten. Deze herders zijn slechts op eigen voordeel uit. Het gevolg daarvan is dat de schapen zijn verstrooid en over de aarde zijn verspreid. Het gaat hier duidelijk om het slechte beleid van de koningen van Israël en Juda en hun regeringen. Daardoor wordt de ballingschap voor de beide volken een feit en de zonen van Gods volk worden gedeporteerd. God kondigt aan dat hij dit niet ongestraft zal laten (34:1-10).

God neemt daarom de herderstaak op zich. Hij kijkt naar zijn schapen om, helpt, bevrijdt en verzamelt ze om hen naar Israël terug te leiden. Daar kunnen zij dan opnieuw **veilig** wonen. Er is dan sprake van een goede weide (34:11-18). Daar blijft het echter niet bij. De koningen en hun regeringen zijn niet de enige schuldigen. De aanzienlijken en de kapitaalkrachtigen hebben hun duit in het zakje gedaan. Zij hebben de bevolking uitgebuit, verdrukt en afgeperst. Zij worden vergeleken met sterke schapen, die de zwakkeren in verdrukking hebben gebracht. God zal met hen afrekenen door met hulp van het recht op te komen voor juist die zwakkeren (34:19-22). Daarna stelt God een nieuwe herder aan over het volk die het zal weiden: een afstameling van David. Dan zal duidelijk worden dat de Heer, hun God is en zijn knecht David koning over het volk. Dit alles wordt gedaan met het doel dat het volk zal weten (dat wil zeggen: kennen, ondervinden, ervaren ...) dat de Heer van Israël inderdaad God is. Het resultaat zal dan ook zijn

dat het volk 'veilig' (tot drie keer toe herhaald) zal wonen in het land. De profeet laat God zijn boodschap beëindigen met de woorden: "Gij zijt mijn schapen, de schapen die ik weid; gij zijt mensen en Ik ben God" (34:23-31).

Het tekstgedeelte van Johannes biedt nu geen enkele moeilijkheid meer. God en Jezus zijn beiden goede herders (in tegenstelling tot de leiding van het volk van dat ogenblik). Jezus is de door God aangestelde herder, die tot taak heeft de mensen te leiden. Hij dient hen te beschermen en te verzorgen, te genezen en hen tot bij God te leiden. Daar zullen zij rust vinden. Hij is werkelijk de 'goede' herder (tot drie keer toe herhaald), die echt opkomt voor zijn schapen in tegenstelling tot de slechte herder (hier huurling genoemd), die geen enkele band met zijn dieren heeft. Dit weiden van de schapen maakt het mogelijk dat de herder zijn mensen kent en dat zij hem kennen, zoals de herder (Jezus) de opperherder (God, de Vader) kent. Hier wordt hetzelfde werkwoord gebruikt als in Ezechiël 34: weten staat gelijk aan kennen.

Jezus zegt er nog bij dat ook hij schapen heeft, die niet van dezelfde stal zijn. Hij zal hen erbij halen zodat het tot één grote kudde wordt, die wordt geleid door één herder. Dit klopt precies met wat in het Oude Testament wordt voorgesteld van het messiaanse rijk. De messias zal de rechtvaardigen van Israël samen met de rechtvaardigen van de volken van de wereld verzamelen en leiden. Samen worden zij tot één volk onder leiding van de messias, die door God over hen is aangesteld.

Nog enkele gegevens met betrekking tot het herdersbestaan: In Palestina werden zeer veel schapen gehouden, vooral in het bergachtige Judea en in het gebied over de Jordaan. Met grote kudden trok men ver van de dorpen en steden weg om voldoende voedsel te halen. Vooral in de zomer zocht men de open en koelere hoogvlakten op. In de winter zakte men weer af naar de wat warmere en meer beschermde dalen.

De herder werd meestal vergezeld door een hond en ging voor zijn schapen uit. Zo wees hij hen de weg. In het land waren allerlei veldkooien, waarin de herders 's avonds hun kudde dreven. Het ging dan om een omheinde ruimte, waarin meerdere kudden beschutting konden vinden. Zij waren opgetrokken met ruwe stenen en doorntakken om de kudden te beveiligen voor dieven. De herders sliepen in tenten, die zij in de buurt van de schaapskooi opzetten. Als

de herder met zijn kudde bij de schaapskooi kwam, ging hij aan de ingang staan en liet zijn schapen erin terwijl hij ze telde. Hij liet ze dan onder zijn staf, die hij schuin voor zich hield, naar binnen gaan. Schapen waren zeer nuttige dieren. Enerzijds gebruikte men hun wol, anderzijds werden ook hun huid, melk en vlees te nutte gemaakt. Men moet niet vergeten, dat het schaap ook in de offerdienst een belangrijke rol speelde.

II. VOORBEREIDING

A. DOEL

Weten dat je naar Jezus de goede herder moet luisteren.

B. WERKBOEKJE

- antwoorden
zo past op; veilig; dicht
ma nee; ja; nee
di ja; ja; nee
wo volgen, stem
do Jezus; ik ben de goede herder
vr 1. doorlopen, binnen, muur, deur, er, rovers,
kent, namen, stem = luisteren
2. de schapen herkennen hun herder aan
zijn stem.
- leertekst
Johannes 10:11 - "ik ben de goede herder".

C. MATERIAAL

- terugblik
twee ingekleurde tekeningen uit het werkboekje (10.3.3, 10.3.4) en de ingekleurde leertekstcirkel van de vorige les (10.2.1).
- inleiding
een speelgoedauto (lieftst met afstandsbediening)
- bijbelverhaal
viltmateriaal uitgave 1980!
achtergronden: S8, S14, S15,
figuren: 54, 54b, 126, 130, 164, 222.
- bespreking
werkboekje les 3, ingekleurde leertekstcirkel (10.3.1), voor elk kind één (al dan niet gekleurde) leertekstcirkel (10.3.2).
- toepassing
geen
- liedboekjes
Elly en Rikkert II, nr. 16
Sabbatliedjes I, nr. 22, 25
Timotheüs Kinderliedjes 151

D. VERTELLING

- het is erg belangrijk dat u ter voorbereiding van het bijbelverhaal de rubriek I. Informatie bestudeert. Uw manier van vertellen zal er levendiger op worden en meer diepgang krijgen.
- het verhaal gaat over de zorg van de eigen herder over zijn kudde. Het laat de tegenstelling zien tussen het eigene en het vreemde. Het doel is dan ook: luister naar de goede herder.

E. ADVIEZEN

- zorg dat u tenminste een kwartier voor de aanvang van het programma aanwezig bent. Breng het lokaal in orde, leg het materiaal klaar en vang vroege kinderen op.
- stel voor u zelf een strak tijdschema op of volg het voorgestelde schema op de voet (met een horloge). Houd u er ook aan.
- bereid uw materiaal tot in de puntjes voor. U kunt jongelui of oudere leden inschakelen voor het inkleuren van de tekeningen en leertekstcirkels.

III. PROGRAMMA

Kinderen ontvangen, jasjes ophangen en een plaats aanwijzen. Vertel aan de kleuters/kinderen, dat ze even rustig op de stoeltjes in het lokaal naar het materiaal mogen kijken. Ze kunnen met elkaar praten. Probeer in ieder geval een rustige sfeer te scheppen.

A. OPENING

1. welkom

- a. zijn er bezoekers? Geef hen een sticker, kaartje of bloem.
- b. zijn er zieken? Gedenk hen in uw gebed. Stuur een kleuter/kind dat al wat langer afwezig is een mooie kaart. Laat alle kleuters/kinderen hun naam op de kaart schrijven.
- c. zijn er jarigen? Feliciteer hen even. Knoop even een gesprekje aan met de jarige en informeer of er thuis al een feestje is gehouden; of hij of zij mooie cadeaus heeft gekregen.

groeps- en werkvorm:
allen in een kring, leid(st)er verwelkomt

materiaal:
zie voorwoord

materiaal:
kaart zieke(n)

groeps- en werkvorm:
allen rondom de jarige, die op een stoel staat
activiteit:
aansteken kaarsjes, liedjes, uitblazen kaarsjes, geschenk

2. liedje

“open mijn oren”

liedboekje:
Elly en Rikkert II, nr. 16

3. gebed

Help ons Heer, om dankbaar te zijn voor alles wat we van u hebben gekregen. Dank u omdat u zo goed voor ons bent. Geef ons dat we u zo goed leren kennen dat we echt van u gaan houden. We loven en prijzen u voor onze kindersabbatschool. Amen.

groeps- en werkvorm:
in een kring (op de knieën), leid(st)er bidt hardop

4. zending

- a. verhaal
Vertel het verhaal dat deze dag wordt aangeboden in de bundel van zendingsberichten van dit kwartaal. Houd er een kort gesprekje over en laat het collectegeld ophalen.
- b. collecte en liedje
“Hoor het geld toch klinken in mijn kleine hand, alles is voor Jezus en het zendingsland”

groeps- en werkvorm:
in een kring, leid(st)er vertelt
materiaal:
zendingsbericht en - bloem

liedboekje:
Sabbatliedjes I, nr. 25

B. LESBEHANDELING

1. terugblik: de gelijkenis van de talenten

a. kringgesprek

Vorige week hebben we een bijbelverhaal verteld en er samen over gepraat. Laten we eens kijken wat jullie er nog van weten.

- wat doet de meester op dit plaatje (10.3.3)?
- hoeveel zakken geld geeft hij aan de eerste, de tweede en de derde knecht?
- hoeveel zakken geld geeft de eerste knecht terug aan de meester? (10.3.4)
- en de tweede?
- en de derde?
- wat zei de heer tegen de eerste en de tweede knecht?
- wat zei de heer tegen de derde knecht?
- moeten wij ook altijd ons best doen voor God?

kijk naar de leertekstcirkel (10.2.1).

- wat zie je in de cirkel?
- zeg de leertekst om beurten op.

b. liedje

“God ziet mij als ik werk”

groeps- en werkvorm:

in een kring, leid(st)er vertelt

materiaal:
10.3.3, 10.3.4 en 10.2.1 (van vorige les)

liedjesboek:

Sabbatliedjes I, nr. 22

2. inleiding: de plas

a. vertelling

Freddy heeft een speelgoed-auto gekregen. Het is een auto met afstandsbediening. “Mag ik er buiten mee spelen, mama?” vraagt Freddy. “Goed, maar wees er voorzichtig mee, want het is duur speelgoed”, waarschuwt moeder. Met de bediening kan Freddy op afstand de auto besturen. Hij laat de auto over de stoep rijden. Dan laat hij de auto bochten maken, een bocht naar links en naar rechts. Hij laat de auto stoppen vlak voor de voeten van een mevrouw. De auto doet precies wat Freddy wil. Hé, daar ligt een grote plas op de stoep. Zou die erg diep zijn? Freddy kijkt er in. Mmmm, niet zo diep. “Weet je wat.” mompelt Freddy. “Ik laat de auto door de plas rijden, net als een echte race-auto!” Freddy stuurt het autootje heel behendig over de stoep. Pijlsnel rijdt het karretje op de plas af. Jippie ...! Nu er dwars doorheen! Sputter, sputter, siss, doet de race-auto. En dan staat hij zomaar stil, midden in de plas. “Hééé ... rijden ding, vooruit!” roept Freddy. Hij prutst aan zijn afstandsbediening. Hij drukt op alle knopjes, maar het autootje beweegt niet. Bedroefd tilt Freddy zijn kapotte autootje uit het water en sjokt naar huis.

b. liedje

“Jezus is de goede herder”

groeps- en werkvorm:

in een kring, leid(st)er vertelt

materiaal:
een speelgoedauto (liefst met afstandsbediening)

kringgesprek:

- waar laat Freddy zijn auto rijden?

- zorgt Freddy goed voor zijn auto?

- zou jij dat ook doen? Waarom niet/wel?

Het bijbelverhaal gaat over de goede herder. Hij zorgt goed voor zijn schapen. Hij laat zijn schapen niet in gevaar komen.

liedjesboek

Timotheüs Kinderliedjes 151

3. bijbelverhaal: de goede herder

a. de schaapskooi

Ons verhaal gaat over een herder met zijn schapen. Er wonen nog wilde dieren in het bos. De herder moet dus heel goed op zijn schapen letten. De schapen slapen in de schaapskooi. Die zag er vroeger anders uit dan nu. Kijk maar naar dit plaatje. Er zit een stevige deur in. De herder gaat door de deur naar binnen. De schapen gaan ook door de deur naar binnen. Maar soms ... komt er iemand anders naar binnen. Nee, niet door de deur. Een dief klimt over de muur. Hij wil een schaap meenemen.

*groeps- en werkvorm:
in een kring tijdens het hele verhaal, leid(st)er vertelt*

*materiaal:
B.I.V.104b met 54, 54b,zonder 1.
(S8, S14, S15, 54, 54b, 126, 130, 222)*

b. de schapen luisteren naar de stem

De dief roept zacht een schaap. Het schaap kijkt en luistert. Nee, dat is niet de stem van de herder. Het schaap wil niet mee met die vreemde man. Het schaap luistert alleen naar de stem van de herder. De dief kan het schaap niet meenemen. Het schaap gaat niet naar hem toe. Het luistert alleen naar de herder. De dief gaat maar weer weg.

*materiaal:
B.I.V.104b met 54, 54b,zonder 1.
(S8, S14, S15, 54, 54b, 126, 130, 222)*

c. de herder

Opeen dag is de herder met zijn schapen op het veld. De schapen eten lekker van het gras. Zij kijken niet of er gevaar is. De herder zorgt immers voor hen? De herder kijkt goed om zich heen. Hij loopt af en toe eens om de schapen. Is er nergens gevaar? Lopen er geen wilde dieren rond? Zijn alle schapen wel dicht bij elkaar?

*materiaal:
B.I.V.104b met 54, 54b,zonder 1, 222.
(S8, S14, S15, 54, 54b, 126, 130)*

d. gevaar

Opeens ziet de herder een wolf. De wolf sluipt heel voorzichtig dichterbij. Hij probeert een schaapje te pakken. De schapen grazen rustig door. Ze merken helemaal niets. De herder loopt naar de wolf toe. Hij is niet bang. Hij zorgt goed voor zijn schapen. De herder heeft een grote stok. Hij maakt de wolf bang. Hij jaagt hem weg. De schapen zijn weer veilig.

*materiaal:
B.I.V.104b met 54, 54b,164 zonder 1, 222.
(S8, S14, S15, 54, 54b, 126, 130, 164)*

e. de herder en zijn schapen

De schapen weten dat de herder hun herder is. Ze kennen zijn stem. Ze luisteren goed naar hem. De herder kent al zijn schapen. Elk schaap kent de herder. De schapen horen bij de herder. Altijd zal hij voor hen zorgen. Bij hem zijn ze veilig.

*materiaal:
B.I.V.104b met 54, 54b,zonder 1.
(S8, S14, S15, 54, 54b, 126, 130, 222)*

4. bespreking

a. werkboekje

we nemen ons werkboekje en kijken naar de plaatjes en of jullie bij de vraagjes de goede antwoorden hebben.

aan Kleuters:

- wat zie je op dit plaatje (zo)?
- wie brengt de schapen naar de schaapskooi?

aan Kinderen:

- wat doet de herder met de schapen?
- zijn de schapen veilig in de schaapskooi?
- is de deur open of dicht?

aan Kleuters:

- wat zie je op dit plaatje (ma)?
- wat doet dat ene schaap in de verte?
- wat doet de herder die achteraan staat?

aan Kinderen:

- kent de herder alle schapen?
- luisteren de schapen naar zijn stem?
- gaan de schapen soms met een ander mee?

aan Kleuters:

- wat doet de herder op dit plaatje (di)?
- is de herder bang voor de wolf?

aan Kinderen:

- houdt de herder van zijn schapen?
- houdt de wolf van de schapen?
- houden de schapen van de wolf?

aan Kleuters:

- volgen de schapen de herder (wo)?
- merkt de herder het als er een paar schapen weg lopen?

aan Kinderen:

- waaraan herkennen de schapen hun herder?
- wat staat er over de schapen en hun herder in Johannes 10 vers 4?

aan Kleuters:

- voor wie vertelt Jezus dit verhaal (do)?

aan Kinderen:

- wie is onze goede herder?
- wat zegt Jezus dan?

b. leertekst

- wat zie je in deze cirkel (10.3.1)?
- wat staat daarover in de Bijbel?
- laten we het even lezen in Johannes 10:11.
- zeg nu ieder om de beurt de leertekst op
- wie heeft z'n werkje gemaakt?
- laat eens zien hoe hij geworden is?
- wie leest opdrachtje 1 van het werkblad voor?
- welke zin hebben jullie gevonden als je de lijnen volgt?

c. liedje

“Jezus is de goede herder”

*groeps- en werkvorm
leergesprek rond de tafel
materiaal:
werkboekje*

*groeps- en werkvorm:
leergesprek met instructies rond
de tafel
materiaal:
werkboek, 10.3.1, voorgeknijpte
10.3.2 voor allen, Bijbel, lijm
activiteit:
leertekst laten opzeggen, 10.3.1
ophangen, 10.3.2 uitdelen en op
plakken*

*liedjesboek:
Timotheüs Kinderliedjes 151*

5. toepassing: de schapen laten zich door de herder verzorgen

a. activiteit

Kleuters en kinderen beelden allerlei verzorgende beroepen of activiteiten uit bij zieke, oude en of hulpbehoevende mensen.

- a. kleuterleidster met kinderen die een uitstapje in het bos hebben.
- b. verpleegster met drie zieken in een kamer van het ziekenhuis
- c. iemand die een blinde over de straat helpt.
- d. wijkverpleegkundige met iemand in een rolstoel die uit een auto komt en dan de trappen van het gebouw op moet.

*groeps- en werkvorm
leid(st)er vertelt, kleuters/kinderen
voeren uit
materiaal:
geen*

b. kringgesprek

De kleuters en kinderen vertellen wat ze hebben gedaan. Hebben ze zich als een goede herder (= verzorger) of goede schapen (= verzorgden) gedragen?

- waarom is Jezus een goede herder voor ons?
- wat moeten we doen om goede schapen te zijn?

*groeps- en werkvorm
leergesprek rond de tafel
materiaal:
geen*

C.SLUITING

1. liedje

“Jezus is de goede herder”

*liedjesboek:
Timotheüs Kinderliedjes 151*

2. gebed

Zoals een herder zorgt voor zijn schapen, zo zorgt gij o Heer voor ons als wij naar u luisteren. Gij zorgt voor ons, gij geeft ons te eten en te drinken, gij kent ons bij onze naam. Niets kan ons van u scheiden. Gij zijt altijd bij ons. Help ons om goed naar onze herder Jezus te luisteren. Amen.

*groeps- en werkvorm
staan in een kring, leid(st)er bidt
hardop.*

3. afcheid

Neem van elk kind afzonderlijk afscheid. Wens het een fijne dag en spoor het aan om volgende week terug te komen.

4. aan de wijnstok groeien goede vruchten

JOHANNES 15:1-8

Lees één of meerdere keren aandachtig dit bijbelgedeelte. Denk erover na en probeer u zelf erdoor te verrijken, zodat U een beter instrument kunt zijn om de kleuters/kinderen te onderrichten. Vraag aan de Here God om u te helpen bij de studie van de informatie (I), de voorbereiding (II) en het programma in de sabbatschool (III).

I. INFORMATIE - UITLEG - VORMING

In deze kleine redevoering vergelijkt Jezus zichzelf met een wijnstok. Zo'n zinnebeeldige voorstelling van een wijnstok is bekend in het Oude Testament en de hoorders van Jezus' woorden zullen dan ook helemaal geen moeite hebben gehad om de betekenis ervan te begrijpen. Vooral de woorden van God die de profeet Jeremia aan Jeruzalem richt, spreken boekdelen: "Ik echter had u geplant als een edele druif, een volkomen zuiver zaad; doch hoe zijt gij Mij veranderd in wilde ranken van een vreemde wingerd" (Jeremia 2:21). Hier wordt Jeruzalem vergeleken met een wijnstok, waarvan de ranken de inwoners symboliseren. Ook de psalmdichter gebruikt het beeld van de wijnstok (Psalm 80:8-11). Bij hem is Israël de wijnstok, die God heeft uitgegraven uit de grond van Egypte en heeft geplant in Palestina. De wijnstok groeide en bloeide daar volop, wat hiervan moet worden onthouden, is dus, dat mensen in een relatie met God dienen te staan zodat zij in hun dagelijkse leven duidelijk aanwijsbare vruchten afleveren, die zich dienen te uiten in hun handel en wandel.

Dat Jezus zichzelf als wijnstok voorstelt met zijn leerlingen (niet alleen de twaalf) als de ranken is zeer betekenisvol: de messias vormt samen met zijn volgelingen de messiaanse gemeenschap. Deze gemeenschap is door en door verbonden met haar hoofd en leider.

Zo gauw de leden van die gemeenschap zich losmaken van de leider, dan worden zij ook niet meer door hem geïnspireerd en gedreven. Het gevolg is dat zij geen vrucht dragen. Dit vrucht dragen is het hoofdgegeven in zijn redevoering. Dáár is het Jezus om te doen. Tot zes keer toe wordt dit beeld in dit korte stukje tekst vermeld, met de nadruk op 'veel' (drie keer) en 'meer' vrucht dragen.

Nogmaals: het gaat om de daad-werkelijke vruchten van de volgelingen. De opmerking van Jezus over "blijft in mij, gelijk ik in u" dient niet op een mystieke wijze te worden opgevat, noch wordt het idee daarin naar voren gebracht dat Jezus binnen in zijn leerlingen zou zijn. Het gaat zeer wezenlijk om het 'verbonden zijn met' of 'verankerd zijn in'. Dus: blijft met mij verbonden, gelijk ik met u verbonden blijf. Ook wanneer hij zegt "indien gij in mij blijft en mijn woorden in u blijven ..." dient men dit te lezen als 'indien gij met mij verbonden blijft en mijn woorden met u verankerd zijn ...'! Daarop volgt een belofte dat de ranken die met de stok verbonden blijven dan ook de sappen krijgen die vanuit de wortels naar boven komen. Hier wordt dus kracht van boven beloofd. De leerlingen van Jezus krijgen de opdracht door hun daden te laten zien, dat zij met hem verbonden zijn en zijn leerlingen zijn. Als dat gebeurt, wordt daardoor God in de hemel verheerlijkt.

II. VOORBEREIDING

A. DOEL

Weten dat je met Jezus verbonden moet blijven om (veel) goed te doen.

B. WERKBOEKJE

- antwoorden
zo wijngaard - tuin met druiven
papa - vader
wijnstok - druivenplant
ma goed = stenen weggooiden, harken, planten, water geven.
di stenen
wo het vuur, verbrand
do wees mijn leerlingen en draag veel vruchten
vr 1. hoofddeksel vader, inhoud schoudertas, druiventros, plant voor vader, stenen rechts boven.
2. groen = wijngaard, uit, wijnstokken, blaadjes, vruchten, dode, wel.
rood = bloementuin, in, rozen, bloempjes, zadjes, lange, niet.
- leertekst
Johannes 15:8 - "wees mijn leerlingen en draag veel vruchten".

C. MATERIAAL

- terugblik
twee ingekleurde tekeningen uit het werkboekje (10.4.3, 10.4.4) en de ingekleurde leertekstcirkel van de vorige les (10.3.1).
- inleiding
een plant en/of een plaat/tekening van een plant, lucifers en plakband.
- bijbelverhaal
schoolbord met wit, bruin en groen krijt of groot vel papier met viltstiften.
- bespreking
werkboekje les 4, ingekleurde leertekstcirkel (10.4.1), voor elk kind één (al dan niet gekleurde) leertekstcirkel (10.4.2).
- toepassing
illustratie 10.4.5, kleurpotloden.
- liedboekjes
Elly en Rikkert II, nr. 16, 32
Sabbatliedjes I, nr. 25
Timotheüs Kinderliedjes 151

D. VERTELLING

- het is erg belangrijk dat u ter voorbereiding van het bijbelverhaal de rubriek I. Informatie bestudeert. Uw manier van vertellen zal er levendiger op worden en meer diepgang krijgen.
- dit is een moeilijke les voor kleuters en kinderen. Probeer vooral niet in één keer de verbinding te leggen tussen de wijnstok en de ranken (hier vertaald met: druivenplant en zijtakjes) en Jezus en zijn volgelingen. Eerst wordt het verhaal verteld van een druivenplant en de tuinman die ervoor moet zorgen, dat de plant vruchten oplevert. Pas in de leertekst wordt de verbinding tussen de één en de ander gelegd.
- lees het verhaal, de toepassing en de leertekst goed door voor u zelf. Probeer u in te leven in de beleavingswereld van uw kleuters/kinderen. U weet hoever hun begrip reikt. Heeft u bijvoorbeeld slechts vierjarigen, dan zal elk onderdeel anders moeten worden benadrukt dan bij zesjarigen. Bij de jongsten moet het verhaal heel plastisch naar voren komen.

E. ADVIEZEN

- zorg dat u tenminste een kwartier voor de aanvang van het programma aanwezig bent. Breng het lokaal in orde, leg het materiaal klaar en vang vroege kinderen op.
- stel voor u zelf een strak tijdschema op of volg het voorgestelde schema op de voet (met een horloge). Houd u er ook aan.
- bereid uw materiaal tot in de puntjes voor. U kunt jongelui of oudere leden inschakelen voor het inkleuren van de tekeningen en leertekstcirkels.

III. PROGRAMMA

Kinderen ontvangen, jasjes ophangen en een plaats aanwijzen. Vertel aan de kleuters/kinderen, dat ze even rustig op de stoeltjes in het lokaal naar het materiaal mogen kijken. Ze kunnen met elkaar praten. Probeer in ieder geval een rustige sfeer te scheppen.

A. OPENING

1. welkom

- a. zijn er bezoekers? Geef hen een sticker, kaartje of bloem.
- b. zijn er zieken? Gedenk hen in uw gebed. Stuur een kleuter/kind dat al wat langer afwezig is een mooie kaart. Laat alle kleuters/kinderen hun naam op de kaart schrijven.
- c. zijn er jarigen? Feliciteer hen even. Knoop even een gesprekje aan met de jarige en informeer of er thuis al een feestje is gehouden; of hij of zij mooie cadeaus heeft gekregen.

groeps- en werkvorm:
allen in een kring, leid(st)er verwelkomt

materiaal:
zie voorwoord

materiaal:
kaart zieke(n)

groeps- en werkvorm:
allen rondom de jarige, die op een stoel staat
activiteit:
aansteken kaarsjes, liedjes, uitblazen kaarsjes, geschenk

2. liedje

“open mijn oren”

liedboekje:
Elly en Rikkert II, nr. 16

3. gebed

Here God, wilt u ons ook deze sabbat zegenen wanneer we spelen, luisteren en leren zegenen. Help ons om eerlijk en vriendelijk te zijn en te doen wat u van ons vraagt! In de naam van Jezus. Amen.

groeps- en werkvorm:
in een kring (op de knieën), leid(st)er bidt hardop

4. zending

a. verhaal

Vertel het verhaal dat deze dag wordt aangeboden in de bundel van zendingsberichten van dit kwartaal. Houd er een kort gesprekje over en laat het collectegeld ophalen.

groeps- en werkvorm:
in een kring, leid(st)er vertelt
materiaal:
zendingsbericht en - bloem

b. collecte en liedje

“Hoor het geld toch klinken in mijn kleine hand, alles is voor Jezus en het zendingsland”

liedboekje:
Sabbatliedjes I, nr. 25

B. LESBEHANDELING

1. terugblik: de goede herder

a. kringgesprek

Vorige week hebben we een bijbelverhaal verteld en er samen over gepraat. Laten we eens kijken wat jullie er nog van weten.

- wat doet de man op dit plaatje (10.4.3)?
- welk beroep heeft de man?
- hoe zorgt een herder voor zijn schapen?
- weet hij precies wie wie is?

- kent de goede herder al zijn schapen volgens Jezus (10.4.4)?
- beschermt en verzorgt hij de schapen en wijst hij hun de weg?
- wie is onze goede herder?
- naar welke huis brengt Jezus ons?

kijk naar de leertekstcirkel (10.3.1)

- wat zie je in de cirkel?
- zeg de leertekst om beurten op.

b. liedje

“Jezus is de goede herder”

groeps- en werkvorm:

in een kring, leid(st)er vertelt

materiaal:

10.4.3, 10.4.4 en 10.3.1 (van vorige les)

liedjesboek:

Timotheüs Kinderliedjes nr. 151

2. inleiding: de ficus

a. vertelling

Betty geeft met een gieter de planten water. De ene plant heeft veel water nodig. Dat ziet ze aan de aarde in de pot. Die is kurkdroog. De aarde van een andere plant is nog zwart en vochtig. Die plant krijgt maar een beetje water. “Vreemd”, denkt Betty, “de ene plant drinkt veel, de andere plant drinkt weinig.” Betty gaat naar de ficus, de plant met de grote, groene, glanzende bladeren. De ficus heeft niet zoveel water nodig. Betty wil vlug wat water op de aarde gieten. Maar dan stoot ze met de gieter tegen een blad. “Knak” hoort ze. “O ...” schrikt Betty. Een blad is bijna afgebroken. Het bungelt aan het kapotte steeltje. Een straaltje wit plantensap loopt langs de stam. “Mama, de plant bloed!” roept Betty. Moeder komt snel kijken. “Wat jammer”, zegt moeder. “Nu gaat het blad vast dood”, zegt Betty. “Zullen we proberen het blad te redden?” vraagt moeder. Met luciferhoutjes en plakband zet moeder het blad vast op zijn plek. “Zal het blad nu weer vastgroeien?” vraagt Betty. “Misschien wel.” zegt mama, “laten we het hopen!”.

groeps- en werkvorm:

in een kring, leid(st)er vertelt

materiaal:

een plant en/of een plaat/tekening van een plant, lucifers en plakband.

kringgesprek:

- wie weet wat dit is? Laat de (illustratie/tekening van een) plant zien. Wat zie je allemaal aan een plant? (Laten benoemen. Als de kinderen het nog niet weten dan zelf benoemen en aanwijzen: blad, steeltje, stengel, stam, takjes, eventueel bloem, aarde, pot).
- wat doet moeder met het afgebroken blad?

- kan er dan weer sap (=eten voor het blad) in het blad komen?

- zal het blad weer vastgroeien? (alleen als er weer ‘sap’ in kan komen)

In het bijbelverhaal gaat het over een andere plant: een wijnstok. Daaraan groeien druiven.

b. liedje

“doe je wapens aan”

liedjesboek

Elly en Rikkert II, nr. 32

3. bijbelverhaal: de ware wijnstok

a. een druivenplant

In een tuin staat een klein takje. Het lijkt wel een dood takje. Er zitten helemaal geen blaadjes aan. Maar na een paar weken zijn er drie kleine blaadjes aan. Na nog een paar weken zijn er nog meer blaadjes te zien. Er komen ook heel kleine zijtakjes aan. Het kleine takje van het begin is een stuk gegroeid. Het wordt een echte plant!

*groeps- en werkvorm:
in een kring tijdens het hele verhaal, leid(st)er vertelt*

*materiaal:
schoolbord met wit, bruin en groen krijt of groot vel papier met viltstiften.*

*activiteit:
leid(st)er tekent aankomend druivenplant*

b. de tuinman

De tuinman kijkt vaak naar de plant. De plant heeft druiven, dus noemt men deze plant een druivenplant. Dit jaar moet de plant groot worden. Het volgend jaar komen er druiven aan. Maar dat gaat niet zomaar. De tuinman moet er voor zorgen dat de druivenplant een heleboel zon krijgt. Daar is de plant dol op. De zijtakken moeten goed worden vastgemaakt. Anders hangen ze over de grond. Dan kunnen ze niet stevig genoeg worden om volgend jaar de druiven te dragen.

*materiaal:
schoolbord met wit, bruin en groen krijt of groot vel papier met viltstiften.*

*activiteit:
leid(st)er tekent druivenplant met heleboel ranken*

c. de eerste druiven

Eindelijk komen de eerste druiven aan de takken. Eerst zijn het maar kleine trosjes. Dan worden ze groter en groter. De plant heeft nu een heleboel druiventrossen. De tuinman is erg blij.

*materiaal:
schoolbord met wit, bruin en groen krijt of groot vel papier met viltstiften.*

*activiteit:
leid(st)er tekent druiventros*

d. voorbereiding voor de volgende oogst

De druiven zijn geplukt. Nu moet de tuinman weer eens goed naar de druivenplant kijken. Sommige takjes hebben helemaal geen druiven gekregen. Die takjes worden afgesneden. Er zijn ook takjes, die vol bladeren zitten. De tuinman haalt een klein stukje van die takjes af. Volgend jaar komen er dan nog meer vruchten aan. Zo zorgt de tuinman goed voor de druivenplant. Als de plant goed en gezond is, dan zijn de zijtakjes en de bladeren het ook. Dan pas kan de plant veel druiven geven!

*materiaal:
schoolbord met wit, bruin en groen krijt of groot vel papier met viltstiften.*

*activiteit:
leid(st)er snoeit in haar tekening de druivenplant hier en daar*

4. bespreking

a. werkboekje

we nemen ons werkboekje en kijken naar de plaatjes en of jullie bij de vraagjes de goede antwoorden hebben.

aan Kleuters:

- wat willen de papa, de mama en Joshua gaan maken op dit plaatje (zo)?

- hoe kan Joshua leren om een wijngaard te maken?

aan Kinderen:

- noem een ander woord voor papa?

- wat is een wijngaard?

- wat is een wijnstok?

aan Kleuters:

- wat doen Joshua en zijn vader op dit plaatje. Wat gooien zij allemaal weg (ma)?

- wat moeten ze doen om de grond glad te maken?

aan Kinderen:

- zitten er al blaadjes aan de takjes die vader wil planten?

- als je wil dat de wijnstokken groeien, moet je ze dan water geven?

- vader en Joshua moeten hard werken. Welke woorden horen niet bij hun werk thuis?

aan Kleuters:

- waar zijn vader en Joshua op dit plaatje (di)?

- groeien er al blaadjes aan de wijnstokken?

aan Kinderen:

- welke twee dingen hebben ze nodig om te groeien?

- waarom bindt vader de takjes vast?

- groeien de druiventrossen er het eerste jaar al aan?

- welk woord hoort er niet bij?

aan Kleuters:

- wat moeten papa en Joshua doen als de druiven zijn geplukt (wo)?

- groeien er volgend jaar dan kleinere of grotere trossen?

aan Kinderen:

- wat gebeurt er met de dode takken?

- wat worden zij nu?

aan Kleuters:

- vader en Joshua hebben samen in de wijngaard gewerkt. Wie is nu de meester en wie de leerling (do)?

aan Kinderen:

- wat wil Jezus van zijn leerlingen? het antwoord staat in de druiven.

- zijn wij ook Jezus leerlingen en dragen wij veel vruchten?

b. leertekst

- wat zie je in deze cirkel (10.4.1)?

- wat staat daarover in de Bijbel?

- laten we het even lezen in Johannes 15:8.

- wat betekent deze tekst?

- zeg nu ieder om de beurt de leertekst op

- wie heeft z'n werkje gemaakt?

- hoe is jullie wijngaard geworden?

- welke verschillen hebben jullie gevonden op de tekening op je werkblad?

- wie leest de zinnen voor met de juiste woorden in oefening 2?

*groeps- en werkvorm
leergesprek rond de tafel
materiaal:
werkboekje*

*groeps- en werkvorm:
leergesprek met instructies rond
de tafel
materiaal:
werkboek, 10.4.1, voorgeknipte
10.4.2 voor allen, Bijbel, lijm
activiteit:
leertekst laten opzeggen, 10.4.1
ophangen, 10.4.2 uitdelen en op
plakken*

- c. liedje
“doe je wapens aan”

*liedjesboek:
Elly en Rikkert II, nr. 32*

5. toepassing: blijf dicht bij wie van je houdt en doe het goede wat hij of zij zegt

- a. activiteit
wij kleuren deze plaat.

*groeps- en werkvorm
leid(st)er vertelt, kleuters/kinderen
voeren uit
materiaal:
illustratie 10.4.5, kleurpotloden*

- b. kringgesprek
- wat zien jullie allemaal op deze plaat?
- waarom is het er druk en zijn er veel mensen?
- welke kinderen blijven dicht bij hun vader of moeder?
- waarom is dat verstandig?
- welke kinderen proberen bij hun vader of moeder weg te lopen?
- waarom is dat niet verstandig?
- welk kind huilt er?

*groeps- en werkvorm
leergesprek rond de tafel
materiaal:
illustratie 10.4.5*

Dit is een jongetje dat zijn moeder kwijt is. Hij huilt heel erg. Hij is bang. Hij weet niet meer waar hij naar toe moet. Hij is overall heen gerend: het café in, de kapper in, de straat op waar de auto's rijden, op de perrons, waar de treinen aankomen en vertrekken. Wat gevaarlijk! Wie niet bij zijn mama of papa blijft kan domme dingen doen.

Een jonge vrouw met een hoed en een schoudertas heeft het huilende jongetje gezien. Zij neemt het mee naar de stationschef. Die kan dan door de luidsprekers vragen of er een mama of papa haar of zijn zoontje kwijt is.

Zien jullie die mevrouw met het karretje en de koffers? Zij zegt tegen haar dochtertje: blijf dicht bij mij en laat het karretje niet los, dan kan er niets verkeerd gebeuren! En dan kun je niet verdwalen.

C.SLUITING

1. liedje
“doe je wapens aan”

*liedjesboek:
Elly en Rikkert II, nr. 32*

2. gebed

Elke sabbat, lieve God beloven wij u drie dingen: wij willen u goed begrijpen, wij willen veel van u houden en wij willen veel voor u doen. Wij willen dus zo dicht bij u zijn, zoals Jezus ook bij u is. Amen.

*groeps- en werkvorm
staan in een kring, leid(st)er bidt
hardop.*

3. afscheid

Neem van elk kind afzonderlijk afscheid. Wens het een fijne dag en spoor het aan om volgende week terug te komen.

5. de paleisdienaar gelooft Jezus

JOHANNES 4:46-54

Lees één of meerdere keren aandachtig dit bijbelgedeelte. Denk erover na en probeer u zelf erdoor te verrijken, zodat U een beter instrument kunt zijn om de kleuters/kinderen te onderrichten. Vraag aan de Here God om u te helpen bij de studie van de informatie (I), de voorbereiding (II) en het programma in de sabbatschool (III).

I. INFORMATIE - UITLEG - VORMING

Jezus bezoekt opnieuw het stadje Kana, waar hij zijn eerste teken heeft gedaan. Hij komt net terug uit Judea en Samaria. Een paleisdienaar van Herodes Antipas heeft van zijn terugkomst gehoord. Hij heeft het er voor over de reis van Kapernaüm (waar hij woont) naar Kana te maken. Dat is in het totaal zo'n 40 kilometer! Zijn zoon is immers ziek en hij wil aan de rabbi van Nazaret vragen om zijn zoon te genezen. Naar alle waarschijnlijkheid heeft hij van de vele wonderen en tekenen, die Jezus doet, gehoord. In de voorafgaande hoofdstukken wordt door Johannes opvallend veel geschreven over wonderen en tekenen:

2:11 Dit heeft Jezus gedaan als het begin van zijn **tekenen**

...

2:23 Op het Paasfeest geloofden velen in zijn naam, doordat zij zijn **tekenen** zagen.

2:2 Want niemand kan die **tekenen** doen, welke Gij doet, tenzij God met hem is.

Ook in de rest van het evangelie spelen de tekenen een zeer voorname rol. Voor de schrijver is het duidelijk, dat de tekenen die Jezus heeft verricht, het geloof van zijn lezer dienen op te wekken. Hij vertelt dus iedere keer opnieuw dat de tekenen die Jezus doet, om inderdaad het geloof van de aanwezigen tot stand te brengen.

In het verhaal over de paleisdienaar wordt dit gegeven ook vermeld. Dit keer gebeurt dit door Jezus zelf, die op het ogenblik dat deze hem komt vragen mee te gaan om zijn zoon te genezen, opmerkt: "Indien gij geen tekenen en wonderen ziet, zult gij niet geloven". Deze uitspraak van Jezus moet worden opgevat als 'jullie **geloven alleen maar als** je tekenen en wonderen ziet'. De paleisdienaar gaat niet in discussie met Jezus. Hij heeft geen tijd te verliezen aan theologische zaken. Voor hem telt maar één ding: zijn zoon moet genezen. Zijn tweede verzoek klinkt daardoor nog dringender dan het eerste. Jezus' reageert daar zeer treffend

op. Hij zegt gewoon dat de zoon genezen is! En ook hier weer gaat de man niet verder met het gesprek. Hij vraagt hem niet hoe dat zou kunnen en hoe de rabbi dit zou kunnen weten enzovoort, maar hij keert gehoorzaam naar huis terug. Opnieuw onderneemt hij de lange moeizame tocht. De schrijver zegt van hem, dat hij geloof hecht aan Jezus' uitspraak. Onderweg komen zijn dienaren hem al tegemoet om te zeggen dat zijn zoon inderdaad genezen is. Als hij vaststelt dat zijn jongen op hetzelfde moment werd genezen toen Jezus deze uitspraak deed, is er voor hem geen twijfel meer aan. Hij wordt samen met zijn huisgezin gelovig en hij wordt een volgeling van Jezus.

In dit korte verhaal wordt duidelijk dat Jezus, die enerzijds kritisch en bijna afwijzend staat tegenover het vragen om tekenen, juist een teken vervult vanwege de opstelling van de man in kwestie. Het gedrag van de man is typerend. Hij verwachtte grote dingen van Jezus. Op zich is dit een vorm van geloof, in de zin van 'Jezus kan mijn zoon genezen'. Op het ogenblik dat Jezus hem vertelt dat zijn zoon al genezen is, gelooft hij eveneens wat hij zegt (= blindelings vertrouwen) en gehoorzaamt hem door naar huis terug te keren. Daarna wordt hij een gelovige, dat wil zeggen een volgeling van Jezus. We hebben dus te maken met drie stadia van geloof:

1. geloven op basis van **horen zeggen** (= geloofsvertrouwen).
2. geloven op een uitspraak en **op gezag van Jezus** (= geloofsgehoorzaamheid).
3. geloven op de **vervulling van een teken** (= geloofsovertuiging).

Johannes heeft dit geloof echt in het voetlicht willen plaatsen. Hij vermeldt het drie keer in de tekst. Dit is niets nieuws voor hem, want hij laat iedere keer, als hij er de kans voor heeft, dit thema aan de oppervlakte komen. De slechts en-

kele hoofdstukken voorafgaande aan deze episode over de paleisdienaar bewijzen dat:

2:12 en zij **geloofden** in hem.

2:22 en zij **geloofden** de Schrift en het woord dat Jezus gesproken had.

2:23 op het Paasfeest **geloofden** velen in zijn naam.

3:15 een ieder die **gelooft**, in hem eeuwig leven hebben.

3:16 die in hem **gelooft**.

3:36 wie in de zoon **gelooft**, heeft eeuwig leven.

4:41 en nog veel meer werden er **gelovig** om zijn woord.

4:42 wij **geloven** niet meer om wat gij, want wij zelf hebben gehoord.

De kern van het verhaal over de paleisdienaar is hiermee dus duidelijk aangegeven: geloven heeft verschillende kanten.

II. VOORBEREIDING

A. DOEL

Weten dat je kunt vertrouwen op wat Jezus zegt.

B. WERKBOEKJE

- antwoorden
zo paleis, verdrietig, ziek
ma erg ziek; Jezus
di niet waar; waar; waar
wo uw zoon leeft
do ga heen, uw zoon leeft;
vr 1. de zoon van de dienaar is heel ziek.
2. de dienaar gaat naar Jezus.
3. Jezus geneest de jongen die ver weg is.
- leertekst
Johannes 4:50 - "ga heen, uw zoon leeft".

C. MATERIAAL

- terugblik
twee ingekleurde tekeningen uit het werkboekje (10.5.3, 10.5.4) en de ingekleurde leertekstcirkel van de vorige les (10.4.1).
- inleiding
een wekker/spelgoedklok (op 11 uur)
- bijbelverhaal
viltmateriaal uitgave 1980!
achtergronden: kamer, S7, S11, S17,
figuren: 1, 21, 28, 55, 58, 109, 171, 199,
204, 227, 229, 230, 231, 234, 241a, 250,
270.
- bespreking
werkboekje les 5, ingekleurde leertekstcirkel (10.5.1), voor elk kind één (al dan niet gekleurde) leertekstcirkel (10.5.2).
- toepassing
illustratie 10.5.5, kleurpotloden.
- liedboekjes
Elly en Rikkert II, nr. 16, 32
Sabbatliedjes I, nr. 25
Zing 57

D. VERTELLING

- het is erg belangrijk dat u ter voorbereiding van het bijbelverhaal de rubriek I. Informatie bestudeert. Uw manier van vertellen zal er levendiger op worden en meer diepgang krijgen.
- het verhaal draait om twee dingen die in de toepassing en de leertekst naar voren komen.
 - geloof in het woord.
 - de belofte van de genezing.
- de term 'hoveling' is voor de kleuters/kinderen 'vertaald' met 'een man die voor de koning werkt'. In het eerste gedeelte van het verhaal wordt duidelijk, dat hoewel de koning een machtig man is, Jezus hem wel zal kunnen helpen en de koning niet!

E. ADVIEZEN

- zorg dat u tenminste een kwartier voor de aanvang van het programma aanwezig bent. Breng het lokaal in orde, leg het materiaal klaar en vang vroege kinderen op.
- stel voor u zelf een strak tijdschema op of volg het voorgestelde schema op de voet (met een horloge). Houd u er ook aan.
- bereid uw materiaal tot in de puntjes voor. U kunt jongelui of oudere leden inschakelen voor het inkleuren van de tekeningen en leertekstcirkels.

III. PROGRAMMA

Kinderen ontvangen, jasjes ophangen en een plaats aanwijzen. Vertel aan de kleuters/kinderen, dat ze even rustig op de stoeltjes in het lokaal naar het materiaal mogen kijken. Ze kunnen met elkaar praten. Probeer in ieder geval een rustige sfeer te scheppen.

A. OPENING

1. welkom

- a. zijn er bezoekers? Geef hen een sticker, kaartje of bloem.
- b. zijn er zieken? Gedenk hen in uw gebed. Stuur een kleuter/kind dat al wat langer afwezig is een mooie kaart. Laat alle kleuters/kinderen hun naam op de kaart schrijven.
- c. zijn er jarigen? Feliciteer hen even. Knoop even een gesprekje aan met de jarige en informeer of er thuis al een feestje is gehouden; of hij of zij mooie cadeaus heeft gekregen.

groeps- en werkvorm:
allen in een kring, leid(st)er verwelkomt

materiaal:
zie voorwoord

materiaal:
kaart zieke(n)

groeps- en werkvorm:
allen rondom de jarige, die op een stoel staat
activiteit:
aansteken kaarsjes, liedjes, uitblazen kaarsjes, geschenk

2. liedje

“open mijn oren”

liedboekje:
Elly en Rikkert II, nr. 16

3. gebed

Vader in de hemel, we danken u voor de Bijbel die ook voor ons is geschreven. Help ons om erin te lezen en ervan te leren. Laat niemand ons storen. Open onze ogen, open onze oren, open onze harten en spreek Heer. Amen.

groeps- en werkvorm:
in een kring (op de knieën), leid(st)er bidt hardop

4. zending

a. verhaal

Vertel het verhaal dat deze dag wordt aangeboden in de bundel van zendingsberichten van dit kwartaal. Houd er een kort gesprekje over en laat het collectegeld ophalen.

groeps- en werkvorm:
in een kring, leid(st)er vertelt
materiaal:
zendingsbericht en - bloem

b. collecte en liedje

“Hoor het geld toch klinken in mijn kleine hand, alles is voor Jezus en het zendingsland”

liedboekje:
Sabbatliedjes I, nr. 25

B. LESBEHANDELING

1. terugblik: de ware wijnstok

a. kringgesprek

Vorige week hebben we een bijbelverhaal verteld en er samen over gepraat. Laten we eens kijken wat jullie er nog van weten.

- wat doen vader en Joshua op dit plaatje (10.5.3)?
- zorgen zij goed voor de wijngaard?
- wat moeten zij allemaal doen?

- hier zie je vader en Joshua. Wie is nu de meester en wie de leerling (10.5.4)
- wie is onze meester?
- als wij zijn leerlingen zijn, dragen wij dan vruchten?
- wat betekent dat ook al weer?

kijk naar de leertekstcirkel (10.4.1)

- wat zie je in de cirkel?
- zeg de leertekst om beurten op.

b. liedje

“doe je wapens aan”

groeps- en werkvorm:

in een kring, leid(st)er vertelt

materiaal:

10.5.3, 10.5.4 en 10.4.1 (van vorige les)

liedjesboek:

Elly en Rikkert II, nr. 32

2. inleiding: beloven

a. vertelling

Betty en Freddy kijken bewonderend naar papa en mama. Wat zien die er mooi uit. “We gaan vanavond naar een deftig diner”, zegt moeder. “En opa komt hier om op jullie te passen.” zegt vader. “Blijven jullie lang weg?” vraagt Freddy een beetje ongerust. “Mmmm ... niet zo lang. We zijn om elf uur vanavond weer thuis”, beloven vader en moeder. Opa, Freddy en Betty zwaaien papa en mama uit. “Komen ze echt weer thuis opa?” vraagt Betty bang. “Natuurlijk, dat hebben ze immers beloofd.” zegt opa. “Geloof maar gerust wat je papa en mama zeggen.” Betty en Freddy gaan naar bed. Maar Betty kan niet slapen. Ze geeuwt. Tik ..., tik ..., tik ... tikt de wekker. In de huiskamer slaat de klok: bim-bam ..., bim-bam ... “Negen uur”, telt Betty. Ze kruipt uit bed. Heel zachtjes gaat ze naar de kamer. daar zit opa de krant te lezen. “Hé ... Betty? Slaap je nog niet?” vraagt opa verbaasd. “Lukt niet,” zegt Betty. “Komen papa en mama echt weer thuis?” Natuurlijk lieve meid, geloof het nu maar” troost opa. Na een tijdje valt Betty in slaap. De volgende ochtend klinkt er een heel hard gesnurk uit de slaapkamer van papa en mama: ggggrrr ..., gggrrr ..., gggrrr ...! Wie zou dat doen, denk je?

groeps- en werkvorm:

in een kring, leid(st)er vertelt

materiaal:

een wekker/speelgoedklok (op elf uur)

kringgesprek:

- wat beloven vader en moeder?
- waarom kan Betty niet slapen?
- gelooft ze wat vader en moeder beloofd hebben?

*Het bijbelverhaal gaat over een man die **direct** gelooft wat **Jezus** belooft.*

b. liedje

“God is nabij”

liedjesboek

Zing 57

3. bijbelverhaal: de paleisdienaar gelooft Jezus

a. van Kapernaüm naar Kana

In de stad Kapernaüm woont een rijke man. Hij werkt voor de koning in het paleis. Hij is een paleisdienaar. Hij gaat van zijn eigen stad Kapernaüm naar een andere stad die Kana heet. Die ligt wel 40 kilometer verder. De man heeft gehoord dat Jezus daar in Kana is. Hij wil iets aan Jezus vragen. De koning kan hem niet helpen. Alleen Jezus kan hem helpen. Daarom is hij op reis.

*groeps- en werkvorm:
in een kring tijdens het hele verhaal, leid(st)er vertelt
materiaal:
B.I.V. 87b zonder 35, 60, 63, 204
(S7, S11, S17, 58, 171)*

b. bij Jezus

Daar komt de paleisdienaar in de stad Kana. Waar zal Jezus zijn? Opeens ziet hij Jezus. Hij gaat naar Jezus toe en hij vraagt: "Kom toch mee, mijn zoon is vreselijk ziek!" Niemand kan mijn zoon helpen.

Geen enkele dokter heeft hem beter kunnen maken. Maar Jezus, u kunt dat vast wel. "U hebt immers zoveel mensen beter gemaakt!"

Jezus zegt tegen de paleisdienaar: "Moet ik dan altijd een wonder doen? Kun je niet gewoon op mij vertrouwen? Kun je niet gewoon in mij geloven?"

*materiaal:
B.I.V. 87b zonder 35, 60, 63 met 1
(S7, S11, S17, 1, 58, 171, 204)*

c. Jezus geeft een belofte

Maar de paleisdienaar vraagt nog eens of Jezus met hem mee komt. Hij weet dat anders zijn zoon dood zal gaan. Jezus kijkt de paleisdienaar aan. Hij ziet dat de man op hem vertrouwt. Dan zegt Jezus: "Ga maar terug naar huis, je zoon zal weer leven". De paleisdienaar weet nu dat het goed zal gaan. Als Jezus dat zegt, dan zal het waar zijn. Jezus hoeft niet eens zelf met hem mee te gaan. De paleisdienaar gaat vlug terug naar zijn eigen stad. Zo is hij niet voor niets op reis gegaan! Hij gaat terug naar zijn huis, want hij gelooft dat wat Jezus zegt, waar is.

*materiaal:
B.I.V. 87b zonder 35, 60, 63 met 1
(S7, S11, S17, 1, 58, 171, 204)*

d. belofte komt uit

De paleisdienaar is nog niet eens thuis, als hij zijn dienaren naar hem ziet komen. Ze roepen hem van ver iets toe. Wat zeggen ze toch? Dan kan de man het verstaan. "Uw zoon leeft!" De man vraagt aan hen wanneer de jongen zich beter ging voelen. De dienaren vertellen dat het precies een paar uur geleden was. Dat was het toen Jezus aan de man beloofde dat zijn zoon zou beter worden!

*materiaal:
B.I.V. 87b zonder 35, 60, 63, 204
met 21, 28, 55
(S7, S11, S17, 21, 28, 55, 58,
171)*

e. allen volgen Jezus

De paleisdienaar gaat vlug naar zijn zoon. Wat zijn ze allebei blij. De dienaren zijn ook blij. Ze horen dat hun meester geloofde wat Jezus zei.

De dienaren gaan nu ook op Jezus vertrouwen. Iedereen in het huis van de man wil doen wat Jezus leert. Zo blij en gelukkig heeft Jezus hen gemaakt!

*materiaal:
B.I.V. 68a zonder 20, 29, 63, 106a
met 21, 28, 55, 58 en 109.
(kamer, 21, 28, 55, 58, 109, 199,
227, 229, 230, 231, 234, 241a,
250, 270)*

4. bespreking

a. werkboekje

we nemen ons werkboekje en kijken naar de plaatjes en of jullie bij de vraagjes de goede antwoorden hebben.

aan Kleuters:

- welk beroep heeft de man op dit plaatje (zo)?
- heeft hij zelf ook heel veel knechten?

aan Kinderen:

- waar moet de paleisdienaar voor zorgen?
- is hij vandaag blij of verdrietig?
- waarom is hij verdrietig?

aan Kleuters:

- wie kunnen de zoon van de paleisdienaar allemaal niet helpen (ma)?
- wat hebben ze gehoord, wie is er in Kana?

aan Kinderen:

- is de zoon van de paleisdienaar erg doof, erg arm of erg ziek?
- wie kan de zoon wel helpen?

aan Kleuters:

- wie zijn dat op dit plaatje (di)?
- wat vraagt de paleisdienaar aan Jezus?

aan Kinderen:

- gaat Jezus met de paleisdienaar mee?
- maakt Jezus zijn zoon beter?
- gelooft de paleisdienaar Jezus?

aan Kleuters:

- is de paleisdienaar blij (wo)?
- wie komt de paleisdienaar tegen?

aan Kinderen:

- wat zeggen de dienaren tegen de paleisdienaar?
- wie geloven er nu allemaal in Jezus?

aan Kleuters:

- wie zie je allemaal op dit plaatje (do)?
- heeft de paleisdienaar op Jezus vertrouwd?

aan Kinderen:

- wat zei Jezus tegen de paleisdienaar?
- en was de zoon echt beter?

b. leertekst

- wat zie je in deze cirkel (10.5.1)?
- wat staat daarover in de Bijbel?
- laten we het even lezen in Johannes 4:50.
- zeg nu ieder om de beurt de leertekst op
- wie heeft z'n werkje gemaakt?
- laat eens zien hoe jouw huiskamer is geworden?
- is iedereen blij?
- welke zinnen heb je op je werkblad gevonden?

c. liedje

“God is nabij”

*groeps- en werkvorm
leergesprek rond de tafel
materiaal:
werkboekje*

*groeps- en werkvorm:
leergesprek met instructies rond
de tafel
materiaal:
werkboek, 10.5.1, voorgeknippte
10.5.2 voor allen, Bijbel, lijm
activiteit:
leertekst laten opzeggen, 10.5.1
ophangen, 10.5.2 uitdelen en op
plakken*

*liedjesboek:
Zing 57*

5. toepassing: de paleisdienaar gelooft

- a. activiteit
we kleuren deze plaat die bestaat uit vier taferelen.

*groeps- en werkvorm
leid(st)er vertelt, kleuters/kinderen
voeren uit
materiaal:
illustratie 10.5.5, kleurpotloden*

- b. kringgesprek
- wat zien jullie op elk plaatje? Iedereen mag één plaatje benoemen.
- wat is de juiste volgorde? We zetten een cijfer 1 tot en met 4 in de plaatjes.
- wie niet klaar is met kleuren maakt het thuis af. Nemen jullie het volgende week weer mee?

*groeps- en werkvorm
leergesprek rond de tafel*

C.SLUITING

1. liedje

“God is nabij”

*liedjesboek:
Zing 57*

2. gebed

Lieve God help ons om te geloven wat Jezus zegt. Laat ons vandaag doen wat Jezus wil. Help ons te spreken zoals Jezus spreekt. Laat ons lief zijn voor andere mensen, zoals Jezus dat doet. Lieve God wees met ons, ons hele leven lang. Amen.

*groeps- en werkvorm
staan in een kring, leid(st)er bidt
hardop.*

3. afscheid

Neem van elk kind afzonderlijk afscheid. Wens het een fijne dag en spoor het aan om volgende week terug te komen.

6. Jezus geneest op sabbat

JOHANNES 5:1-18

Lees één of meerdere keren aandachtig dit bijbelgedeelte. Denk erover na en probeer u zelf erdoor te verrijken, zodat U een beter instrument kunt zijn om de kleuters/kinderen te onderrichten. Vraag aan de Here God om u te helpen bij de studie van de informatie (I), de voorbereiding (II) en het programma in de sabbatschool (III).

I. INFORMATIE - UITLEG - VORMING

Johannes is een schrijver die zich niet altijd nauwkeurig uitdrukt. Zo heeft hij het onder andere voortdurend over 'de' Joden, zonder daarbij aan te geven om wie het precies gaat.

Meestal zijn het groepjes van tegenstanders van Jezus onder diens volksgenoten. Voor menig lezer van nu is het nogal verleidelijk de situatie verkeerd in te schatten. Jezus was immers zelf ook een Jood! Zijn leerlingen waren ook Joden, evenals de mensen die Jezus toesprak en genas. Johannes' manier van schrijven heeft daardoor soms iets negatiefs. De lezer dient zich daarvan bewust te zijn en er geen negatieve dingen in te lezen, die niet negatief bedoeld zijn. Johannes 5:1-18 geeft daar echter gemakkelijk aanleiding toe.

Jezus is naar Jeruzalem opgegaan voor één van de feesten van zijn volk. Om welk feest het gaat, wordt er niet bij gezegd. In het noordwesten van de stad treft hij een ongelukkige man aan die dag in dag uit bij het water van een vijver ligt die wordt omgeven door vijf zuilengalerijen. Het water van de vijver had iets bijzonders. Misschien ging het om het water van een bron die nu en dan opborrelde, waardoor zich een geneeskrachtige werking voordeed. De naam van de vijver was Betesda, maar het kan ook de naam van het noordelijk stadsdeel zijn, waarin de vijver lag. De lezer lette er op dat het eind van vers 3 en het hele vers 4 naar alle waarschijnlijkheid geen deel uitmaakt van de oorspronkelijke tekst, maar mogelijk later is toegevoegd. Daarom staat hij in de NBG-vertaling tussen haakjes. De informatie die erin staat, kan men dus beter niet gebruiken, want het is niet zeker of de beschrijving die er in voorkomt wel juist is.

Het gesprek dat Jezus met de man voert, geeft duidelijk het dramatische karakter van zijn situatie aan. De uitspraak van Jezus klinkt erg verrassend. Deze man had al achtendertig jaar het leven liggend doorgebracht. Jezus zegt eenvoudig, dat hij moet opstaan, zijn matras opnemen en gaan wandelen. De man voert de opdracht uit en het wonder geschiedt.

Ook hier is Johannes zeer selectief in het schrijven van de gebeurtenissen. Hij vermeldt immers geen enkele gevoelsreactie van de man, maar schrijft gewoon: "hij ging lopen (G.N.B.)".

Waar het Johannes om te doen is, is om de discussie rondom Jezus' handelen uit te werken. De genezing die hij uitvoerde, vond plaats op een sabbat. Op zich is dat geen probleem, omdat Joden gerust hun medemens mochten genezen op voorwaarde dat er geen ingewikkelde handelingen en instrumenten aan te pas kwamen. Waar deze lui over vallen, is het feit dat deze genezen man zijn matras onder zijn arm draagt. Dat is een handeling die uiteraard niet was geoorloofd. De bijbelse wetten over de sabbat schreven immers voor dat er op die dag geen lasten mochten worden gedragen. Waarom de genezen man niet in staat is te antwoorden wie zijn grote weldoener was, lijkt tamelijk onwaarschijnlijk, maar valt toch niet uit te sluiten. De man kan zo onder de indruk geweest zijn van zijn plotselinge genezing, dat hij helemaal was vergeten om te informeren naar de naam van zijn weldoener. Dankbaar was hij in ieder geval wel, want hij zoekt de tempel op, waar hij zonder enige twijfel God zijn dank ging getuigen.

Als in de tekst staat dat 'de' Joden Jezus wilden vervolgen, omdat Jezus deze dingen op sabbat deed, moet hier weer worden gedacht aan het doen dragen van de matras en niet aan de genezing op zich.

De verdediging van Jezus is theologisch van aard: "Mijn Vader werkt tot nu toe en ik werk ook". Wat hij daar mee wil zeggen, is eenvoudig het volgende: God zit niet stil als het om het heil en het geluk van de mens gaat. Jezus volgt hem daarin na. Het geluk van de mens staat voorop en men moet niet vallen over het dragen van een matras, als het gaat om een man die in achtendertig jaar niet op de benen heeft gestaan. God dient eerder te worden geloofd en geprezen, dat hij bereid is geweest de kracht te geven aan Jezus om een

dergelijk wonder tot stand te brengen. Ook in vers 18 blijkt dat Johannes geneigd is de spanning tussen beide partijen, Jezus en zijn tegenstanders, aan te scherpen. Joden waren gewend om God hun Vader te noemen. Deze tegenstanders zoeken spijkers op laag water. Zij hebben een kwezelachtige instelling en reageren bekrompen en verontwaardigd op een aantal dingen, die in een veel groter kader dienen te worden geplaatst. Voor de lezer moet het duidelijk worden dat Jezus

een boodschap van goed nieuws brengt: genezing en herstel van een zieke en een oproep tot blijvende bekering ('zondig niet meer'). Deze opdracht houdt niet in, dat men hieruit moet afleiden, dat deze man zo lang ziek was, omdat hij had gezondigd. De bedoeling is een andere: Jezus wil deze man iets meer meegeven dan alleen een goede gezondheid. Hij wil ook dat hij geestelijk gezond wordt.

II. VOORBEREIDING

A. DOEL

Weten dat je een zieke ook mag helpen op sabbat.

B. WERKBOEKJE

- antwoorden
zo Schaaps, Betesda
ma het water - beweegt;
38 jaar - ziek;
sta op - en wandel
di de genezen man; een paar mensen
die hem tegenkomen.
wo zaterdag; rustdag
do sta op en wandel
vr 1. bad, zieken, beweegt, beter, ziek, laat,
helpen.
2. goed = Jezus, gezond, sta op, matras,
mopperen, sabbat, genezen.

- leertekst
Johannes 5:8 - "sta op, neem uw matras en wandel"

C. MATERIAAL

- terugblik
twee ingekleurde tekeningen uit het werkboekje (10.6.3, 10.6.4) en de ingekleurde leertekstcirkel van de vorige les (10.5.1).
- inleiding
een cassettebandje
- bijbelverhaal
viltmateriaal uitgave 1980!
achtergronden: T4, S7, S11, S17
figuren: 1, 19, 35, 58, 60, 63, 66, 67, 75,
78, 90, 99a, 171, 204, 233, 244a, 321.
- bespreking
werkboekje les 6, ingekleurde leertekstcirkel (10.6.1), voor elk kind één (al dan niet gekleurde) leertekstcirkel (10.6.2).
- toepassing
kleurtjes, satéstokjes, leeg jampotje, lijm, illustratie 10.6.5 en 10.6.6.
- liedboekjes
Alles Wordt Nieuw II, nr. 19
Elly en Rikkert II, nr. 16
Sabbatliedjes I, nr. 25
Zing 57

D. VERTELLING

- het is erg belangrijk dat u ter voorbereiding van het bijbelverhaal de rubriek I. Informatie bestudeert. Uw manier van vertellen zal er levendiger op worden en meer diepgang krijgen.
- in het verhaal wordt niet ingegaan op de reden van het bewegen van het water. Het resultaat is hetzelfde: een genezing.
- zorg ervoor dat uw materiaal klaar staat. Gebruik verschillende materialen. Het is erg verleidelijk om alles met viltmateriaal te doen, maar verschillende materialen maken de les aantrekkelijker. Doe zandbakfiguren in enveloppen, die onderverdeeld zijn net als de viltplaten (dieren, mensen, bomen, enz.)

E. ADVIEZEN

- zorg dat u tenminste een kwartier voor de aanvang van het programma aanwezig bent. Breng het lokaal in orde, leg het materiaal klaar en vang vroege kinderen op.
- stel voor u zelf een strak tijdschema op of volg het voorgestelde schema op de voet (met een horloge). Houd u er ook aan.
- bereid uw materiaal tot in de puntjes voor. U kunt jongelui of oudere leden inschakelen voor het inkleuren van de tekeningen en leertekstcirkels.

III. PROGRAMMA

Kinderen ontvangen, jasjes ophangen en een plaats aanwijzen. Vertel aan de kleuters/kinderen, dat ze even rustig op de stoeltjes in het lokaal naar het materiaal mogen kijken. Ze kunnen met elkaar praten. Probeer in ieder geval een rustige sfeer te scheppen.

A. OPENING

1. welkom

- a. zijn er bezoekers? Geef hen een sticker, kaartje of bloem.
- b. zijn er zieken? Gedenk hen in uw gebed. Stuur een kleuter/kind dat al wat langer afwezig is een mooie kaart. Laat alle kleuters/kinderen hun naam op de kaart schrijven.
- c. zijn er jarigen? Feliciteer hen even. Knoop even een gesprekje aan met de jarige en informeer of er thuis al een feestje is gehouden; of hij of zij mooie cadeaus heeft gekregen.

groeps- en werkvorm:
allen in een kring, leid(st)er verwelkomt

materiaal:
zie voorwoord

materiaal:
kaart zieke(n)

groeps- en werkvorm:
allen rondom de jarige, die op een stoel staat
activiteit:
aansteken kaarsjes, liedjes, uitblazen kaarsjes, geschenk

2. liedje

“open mijn oren”

liedboekje:
Elly en Rikkert II, nr. 16

3. gebed

Dank u lieve God dat we vandaag in de kindersabbatschool zijn. We komen hier om voor u te zingen, met u te spreken en naar u te luisteren. Wij zijn blij dat u onze God wilt zijn. Amen.

groeps- en werkvorm:
in een kring (op de knieën), leid(st)er bidt hardop

4. zending

a. verhaal

Vertel het verhaal dat deze dag wordt aangeboden in de bundel van zendingsberichten van dit kwartaal. Houd er een kort gesprekje over en laat het collectegeld ophalen.

groeps- en werkvorm:
in een kring, leid(st)er vertelt
materiaal:
zendingsbericht en - bloem

b. collecte en liedje

“Hoor het geld toch klinken in mijn kleine hand, alles is voor Jezus en het zendingsland”

liedboekje:
Sabbatliedjes I, nr. 25

B. LESBEHANDELING

1. terugblik: de zoon van de paleisdienaar

a. kringgesprek

Vorige week hebben we een bijbelverhaal verteld en er samen over gepraat. Laten we eens kijken wat jullie er nog van weten.

- wie zie je op dit plaatje (10.6.3)?
- wie was er erg ziek?
- wie konden hem allemaal niet beter maken?
- wie was er in Kana aangekomen?

- wat vroeg de paleisdienaar aan Jezus (10.6.4)?
- ging Jezus met hem mee?
- geloofde de paleisdienaar Jezus?
- is zijn zoon ook beter geworden?
- wie geloofden er allemaal in Jezus toen de zieke zoon beter was geworden?

kijk naar de leertekstcirkel (10.5.1)

- wat zie je in de cirkel?
- zeg de leertekst om beurten op.

b. liedje

“God is nabij”

groeps- en werkvorm:

in een kring, leid(st)er vertelt

materiaal:

10.6.3, 10.6.4 en 10.5.1 (van vorige les)

liedjesboek:

Zing 57

2. inleiding: het cassettebandje

a. vertelling

Het is sabbatmiddag. “Johan” vraagt moeder aan vader, “heb je het cassettebandje?” “O, nee, dat was ik vergeten”. Vader pakt snel het cassettebandje en stopt het in de rugzak. Moeder kijkt in de rugzak. Zit alles erin? Drinken, broodjes, bananen, een bal, een cassettebandje? Ja, alles zit erin. “Zie zo, we gaan”. Even later wandelen vader, moeder, Freddy, Betty, kleine Robbert en Boelie de straat uit. “Waf ... waf ...” blaft Boelie. “Wandelen met z’n allen. Dat is leuk. Waf ... waf ...!” En Freddy begrijpt precies wat Boelie blaft! Een paar straten verder belt vader aan bij een huis. De deur gaat open. “Hallo broeder Smit, we komen een cassettebandje met de preek van vandaag brengen,” zegt vader. “Bedankt Johan, “ zegt broeder Smit. “Hier ga ik fijn naar luisteren. Bedankt voor het brengen en tot ziens. Dag! “Nu gaan we naar het park!” zegt moeder. “Joepie ...!” roepen Freddy en Betty. In de verte zien ze al het park. “Zullen we doen wie er het eerste is?” zegt Betty. “Klaar voor de start?” Af ...!” De kinderen en de hond rennen hard weg. Wie zou er het eerste zijn, denk je?

groeps- en werkvorm:

in een kring, leid(st)er vertelt

materiaal:

een cassettebandje

kringgesprek:

- wat gaan vader, moeder, Freddy, Betty en Robbert doen op sabbatmiddag?

- welke goede dingen zouden ze ook kunnen doen op sabbatmiddag?

Het bijbelverhaal gaat over Jezus die goed doet op sabbat.

b. liedje

“de zieke in Betesda”

liedjesboek

Alles Wordt Nieuw II nr. 19

3. bijbelverhaal: een genezing op sabbat

a. het bad bij de poort

In de stad Jeruzalem is een poort. Vlakbij de poort ligt een zwembad. Rondom het bad staan grote palen. Dat zijn pilaren. De pilaren zorgen ervoor dat het dak stevig blijft. De mensen die naast het bad zitten, blijven nu droog als het buiten regent. Er zijn altijd veel mensen bij het bad. Ook nu weer. Het zijn zieke mensen. Het zijn mensen bij, die heel slecht kunnen lopen of helemaal niet meer kunnen lopen. Er zijn mensen, die niet meer kunnen zien. Wat doen die mensen toch hier bij het bad?

*groeps- en werkvorm:
in een kring tijdens het hele verhaal, leid(st)er vertelt
materiaal:
B.I.V. 87a zonder 1
(T4, 19, 66, 67, 75, 78, 99a, 233, 244a, 321)*

b. wachten bij het water

Al die zieke mensen wachten op iets. Gaat er iets gebeuren? Ze wachten tot het water van het bad gaat bewegen. Dan kun je beter worden. Iemand die meteen in het water is als het water beweegt, wordt beter. Als hij eerst niet goed kon zien, dan kan hij daarna wel zien. Als hij eerst niet goed kon gaan, dan kan hij daarna wel komen. Iedereen wil wel in het water gaan. Maar het water beweegt niet zo vaak. Daarom wachten al die mensen heel de tijd.

*materiaal:
B.I.V. 87a zonder 1
(T4, 19, 66, 67, 75, 78, 99a, 233, 244a, 321)*

c. Jezus maakt gezond

Jezus komt ook bij het bad. Hij ziet een man liggen. Die man ligt daar al heel lang, wel achtendertig jaar! Hij gaat naar de man toe.

Hij vraagt: "Wil je weer beter zijn?" Natuurlijk wil de man dat erg graag. Hij zegt tegen Jezus, dat hij niet naar het water toe kan als het water gaat bewegen. Hij heeft niemand om hem te helpen. Jezus wil de man ook niet in het water helpen. Nee, Jezus wil hem meteen zelf beter maken. Hij zegt tegen de man: "Sta maar op. Neem alles op en ga lopen!"

*materiaal:
B.I.V. 87a
(T4, 1, 19, 66, 67, 75, 78, 99a, 233, 244a, 321)*

d. niet op sabbat

De man staat op. Hij kan weer opstaan! Hij kan zelfs weer gaan! Hij is weer gezond! Andere mensen zien hem zijn spullen dragen.

Ze zeggen: "Waarom doe je dat? Het is toch sabbat vandaag?" De man vertelt dat iemand hem heeft gezegd om dat te doen. Maar Jezus is alweer weggegaan. De man weet niet eens hoe de man heet, die hem beter heeft gemaakt.

*materiaal:
B.I.V. 87b met 90
(S7, S11, S17, 1, 35, 58, 60, 63, 90, 171, 204)*

e. goed doen kan altijd

Dan komt de genezen man Jezus weer tegen. Jezus praat met de man. Nu weet de man dat hij Jezus heet. Tegen de mensen zegt hij nu: "Jezus heeft me beter gemaakt". Maar niet iedereen is blij omdat de man genezen is. Er zijn mensen die mopperen: "Waarom doet Jezus zoiets op sabbat?" Jezus zegt tegen hen: "Goed doen kan altijd, ook op sabbat!"

*materiaal:
B.I.V. 87b met 1, 90
(S7, S11, S17, 1, 35, 58, 60, 63, 90, 171, 204)*

4. bespreking

a. werkboekje

we nemen ons werkboekje en kijken naar de plaatjes en of jullie bij de vraagjes de goede antwoorden hebben.

aan Kleuters:

- wat is er aan de hand met de mensen op dit plaatje (zo)?
- waar liggen ze op te wachten?

aan Kinderen:

- hoe heet de poort?
- hoe heet het bad waar al deze mensen liggen te wachten?

aan Kleuters:

- probeert de man op dit plaatje ook in het water te komen (ma)?
- waarom lukt hem dat niet?
- wat vraagt Jezus aan de zieke man?

aan Kinderen:

- wat doet het water?
- is de man 38 jaar oud of 38 jaar ziek?
- wat zegt Jezus tegen de zieke man?

aan Kleuters:

- wie zie je op dit plaatje (di)?
- wat draagt hij onder zijn arm?
- weet hij wie hem heeft genezen?

aan Kinderen:

- wie is er heel erg blij op die sabbat?
- wie lopen er te mopperen op dit sabbat?

aan Kleuters:

- wie komt de man weer tegen (wo)?
- weet hij nu wie hem heeft beter gemaakt?

aan Kinderen:

- op welke dag heeft Jezus de zieke man genezen?
- wat is dat voor soort dag van de week?
- welke dagen van de week mag je goed doen volgens Jezus?

aan Kleuters:

- wat vroeg Jezus aan de man die al 38 jaar ziek was (do)?

aan Kinderen:

- wat moest de man van Jezus doen?

b. leertekst

- wat zie je in deze cirkel (10.6.1)?
- wat staat daarover in de Bijbel?
- laten we het even lezen in Johannes 5:8.
- zeg nu ieder om de beurt de leertekst op.
- wie heeft z'n werkje gemaakt?
- laat eens zien hoe hij geworden is?
- hoe ziet jouw eigen tekening eruit op je werkblad?
- wie leest oefening 1 voor met de juiste woorden?
- wie leest oefening 2 voor met de juiste woorden?

c. liedje

“de zieke in Betesda”

*groeps- en werkvorm
leergesprek rond de tafel
materiaal:
werkboekje*

*groeps- en werkvorm:
leergesprek met instructies rond
de tafel
materiaal:
werkboek, 10.6.1, voorgeknippte
10.6.2 voor allen, Bijbel, lijm
activiteit:
leertekst laten opzeggen, 10.6.1
ophangen, 10.6.2 uitdelen en op
plakken*

*liedjesboek:
Alles Wordt Nieuw II nr. 19*

5. toepassing: helpen op sabbat

a. kringgesprek

God leert in de Bijbel dat we zes dagen werken en op de zevende dag, de sabbat mogen we rusten. Op zondag, maandag, dinsdag, woensdag, donderdag en vrijdag kun je mama helpen met de vuilniszakken buiten zetten, het stof afnemen enzovoort. Wat kun je nog meer doen?

Maar op sabbat werken we niet. Dan mogen we uitrusten. Dan hoeven we helemaal niets te doen! Fijn hè? Je kunt met je armen over elkaar in een luie stoel gaan zitten! Maar wat doe je dan als mama de tafel gaat dekken voor de maaltijd? Help je wel of help je niet?

Als straks de eredienst afgelopen is, dan moet er van alles worden gedaan. Wat gaan jullie doen? Wat kunnen jullie bedenken?

- de liedboeken van de kerkbanken of stoelen verzamelen en aan de zaaldiaken geven.
- alle stoeltjes en het materiaal opruimen in de kleuter en kinderklas.

We kunnen ook iets voor een zieke doen op sabbat of voor iemand die al heel lang niet is geweest. Of gewoon omdat je aardig wil zijn voor iemand. Vandaag maken we een bloemetje en jullie mogen kijken aan wie je het wil geven. En je weet goed doen mag altijd, ook op sabbat.

*groeps- en werkvorm
leergesprek rond de tafel
materiaal:
geen*

b. activiteit

- kleur de blaadjes en bloemen mooi in.
- knip voor- en achterkant bloemen uit.
- smeer één binnenkant van een bloem in met lijm en leg hier een satéstokje op.
- smeer de andere kant van de bloem ook in, leg die op de andere bloem zodat het satéstokje er tussen zit (zie voorbeeld).

- knip de blaadjes uit.
- smeer sterretjes van de blaadjes in met lijm en sla een stukje om het stokje (zie voorbeeld).

plak niet meer dan twee blaadjes aan een stokje.

- als je het af hebt, kun je de bloemen in een jampotje zetten, of in een vaasje of in een oase steken.

Nu mag je het aan iemand geven.

*groeps- en werkvorm
leid(st)er vertelt, kleuters/kinderen
voeren uit
materiaal:
kleurtjes, satéstokjes, leeg jampotje, lijm, illustratie 10.6.5 en 10.6.6*

C.SLUITING

1. liedje

“de zieke in Betesda”

*liedjesboek:
Alles Wordt Nieuw II nr. 19*

2. gebed

Lieve Vader in de hemel, sommige mensen zijn ziek, andere mensen hebben verdriet, weer andere mensen hebben het moeilijk. Wij willen graag de mensen helpen als we kunnen. Wilt gij onze grote helper zijn? Elke dag? Ook op sabbat? Dan kunnen wij hen helpen een beetje gelukkiger te zijn. Amen.

*groeps- en werkvorm:
staan in een kring, leid(st)er bidt
hardop.*

3. afscheid

Neem van elk kind afzonderlijk afscheid. Wens het een fijne dag en spoor het aan om volgende week terug te komen.

7. de blinde zegt de waarheid

JOHANNES 9:1-41

Lees één of meerdere keren aandachtig dit bijbelgedeelte. Denk erover na en probeer u zelf erdoor te verrijken, zodat U een beter instrument kunt zijn om de kleuters/kinderen te onderrichten. Vraag aan de Here God om u te helpen bij de studie van de informatie (I), de voorbereiding (II) en het programma in de sabbatschool (III).

I. INFORMATIE - UITLEG - VORMING

Dit lange bijbelverhaal kan als volgt worden ingedeeld: genezing (1-7), twijfel (8-12), twist (13-34) en geloof en ongeloof (35-41). Het verhaal van de blindgeborene wordt door sommige bijbelgeleerden beschouwd als niet echt gebeurd. Er worden allerlei redenen voor gegeven. Na zorgvuldig wikken en wegen, stellen we echter vast dat deze visie niet juist is. De gebeurtenis is echter wel op een zeer bijzondere wijze geschreven. Zo schrijft men gewoonlijk niet. Er worden in een voor ons overdreven mate dingen herhaald en benadrukt. Ook wordt er met symbolen gewerkt zodat het geheel onnatuurlijk aandoet. De karakters van de personages worden in een aantal opzichten sterk overtrokken en gedramatiseerd met het oogmerk de lering die in het verhaal ligt eruit te halen. Waar het om gaat is aan te tonen dat Jezus de messias, de gezondene van de Vader is, die de werken van de hemelse Vader uitvoert en daarmee bewijst dat hij het licht in de wereld is. Waar dat licht is, wordt niet gezondigd en wie met dat licht te maken krijgt, is geen zondaar meer. Wie met dat licht niet te maken wil hebben, is blind, ook al kan hij zien. Alles draait om het bovenstaande.

De blindgeborene kiest aan het eind van het verhaal duidelijk stelling. Hij, de blindgeborene, kan nu zien. Hij heeft het gezicht van Jezus teruggekregen! Hij kan echter ook op een ander vlak zien, omdat hij van zijn geloof getuigt. Zijn ouders en de in het verhaal voorkomende Joden (waarschijnlijk een groep Farizeeën, die zeker niet de grote meerderheid van hun partij uitmaken) blijven door hun houding, ook al kunnen zij zien, blind (voor het geloof). Het is mogelijk dat de schrijver van het verhaal zich vergist in de personages. Het geheel moet zich in de tempel hebben afgespeeld en bij ongeneeslijke ziekten werden priesters betrokken om vast te stellen of de persoon in kwestie werkelijk genezen was. De priesters functioneerden in feite als een soort artsen, die een diagnose konden stellen. Het zouden dus priesters kunnen zijn geweest, maar het is ook bekend, dat er schriftgeleerden

van de Farizeese strekking werkzaam waren in de tempel. Zij werden geraadpleegd als het ging om de juiste toepassing van de wet. Mogelijk was het deze groep specialisten, die uiteraard over deze daad een negatief oordeel uitspraken, omdat Jezus hier handelingen had verricht die niet waren toegestaan op de dag van de Heer. Men mocht iemand best op sabbat genezen, maar er mochten daarbij geen werkzaamheden aan te pas komen. Door te benadrukken dat hij slijk maakte - dat als een scheppingsdaad kan worden opgevat - beklemtoont Johannes, dat Jezus in feite een wetsovertreding beging. Toch zouden de meeste Farizeeën daarover geen bezwaar hebben gemaakt, als zij moesten vaststellen dat een blindgeborene hierdoor het gezicht terug zou krijgen. Alleen de meest verstokte in hun godsdienstige beweging zou meer aandacht voor de wet dan voor de weldaad hebben gehad. Dat deze daad van Jezus hem niet zwaar werd aangerekend, blijkt uit het ontbreken van een dergelijke beschuldiging tijdens het proces, dat tot zijn dood leidde.

Johannes, de schrijver van het verhaal, is het niet zo zeer te doen de Farizeeën de mantel uit te veggen, maar juist te benadrukken, dat iedereen - ook de meest vromen onder het Joodse volk - worden opgeroepen tot het geloof in messias Jezus. Wie daar op ingaat, is vanaf dat ogenblik niet meer ziende blind, maar kan werkelijk zien.

Het bad Siloam bevond zich in het zuid-oosten van de stad aan de voet van de tempelberg. Het water van dit bad werd als symbool gezien van het messiaanse heil en dus heil dat van de messias afkomstig is. De naam Siloam betekent zoiets als 'uitgezonden', 'gezonden'. Dat is uiteraard eveneens van toepassing op de messias, want die werd door God in de wereld gezonden. Ook daar is een toespelling van te vinden in het verhaal zelf:

vers 4 "Wij moeten de werken werken van hem, die mij GEZONDEN heeft ..."

vers 7 "... Siloam, hetgeen vertaald wordt door UITGEZONDEN."

II. VOORBEREIDING

A. DOEL

Weten dat je de waarheid moet durven zeggen.

B. WERKBOEKJE

- antwoorden
zo slijk
ma ogen, blinde, zien, geloven
di herders; vissers
wo ja; ja; nee
do ik was blind en nu zie ik
vr 1. leeuw, giraf, schaap, rat, zeehond, beer,
vlieg, panda = waarheid.
2. blinde, zien, vreemd, poort, Jezus.

- leertekst
Johannes 9:25 (G.N.B.) - "ik was blind en nu zie ik".

C. MATERIAAL

- terugblik
twee ingekleurde tekeningen uit het werkboekje (10.7.3, 10.7.4) en de ingekleurde leertekstcirkel van de vorige les (10.6.1)
- inleiding
geen
- bijbelverhaal
viltmateriaal uitgave 1980!
achtergronden: S7, S8, figuren: 3, 28, 59, 87, 89, 94, 203.
- bespreking
werkboekje les 7, ingekleurde leertekstcirkel (10.7.1), voor elk kind één (al dan niet gekleurde) leertekstcirkel (10.7.2).
- toepassing
geen
- liedboekjes
Alles Wordt Nieuw II nr. 19
Elly en Rikkert II, nr. 16, 42
Sabbatliedjes I, nr. 25

D. VERTELLING

- het is erg belangrijk dat u ter voorbereiding van het bijbelverhaal de rubriek I. Informatie bestudeert. Uw manier van vertellen zal er levendiger op worden en meer diepgang krijgen.
- in de inleiding wordt ingegaan op het materiaal, dat Jezus gebruikt voor de genezing. Denkt u eraan dat de kleuters/kinderen niet in de gelegenheid moeten zijn om zelf met de modder bezig te zijn.
- in het verhaal wordt de nadruk gelegd op de genezing door Jezus, dus niet door de modder. Mocht dit niet duidelijk genoeg overkomen, vertel dan even dat bijvoorbeeld een verband kan helpen om weer beter te worden.
- omdat kleuters/kinderen niet weten wat Farizeeën zijn, wordt er hier gesproken over 'de mannen van de tempel'. Dit kunnen dus ook priesters zijn.
- het begrip 'zoon des mensen' is onbegrijpelijk voor kleuters en kinderen, daarom hebben we het over de messias. Dat is een begrip waar ze al vaak mee kennis hebben gemaakt.

E. ADVIEZEN

- zorg dat u tenminste een kwartier voor de aanvang van het programma aanwezig bent. Breng het lokaal in orde, leg het materiaal klaar en vang vroege kinderen op.
- stel voor u zelf een strak tijdschema op of volg het voorgestelde schema op de voet (met een horloge). Houd u er ook aan.
- bereid uw materiaal tot in de puntjes voor. Ukuntjongelui of oudere leden inschakelen voor het inkleuren van de tekeningen en leertekstcirkels.

III. PROGRAMMA

Kinderen ontvangen, jasjes ophangen en een plaats aanwijzen. Vertel aan de kleuters/kinderen, dat ze even rustig op de stoeltjes in het lokaal naar het materiaal mogen kijken. Ze kunnen met elkaar praten. Probeer in ieder geval een rustige sfeer te scheppen.

A. OPENING

1. welkom

- a. zijn er bezoekers? Geef hen een sticker, kaartje of bloem.
- b. zijn er zieken? Gedenk hen in uw gebed. Stuur een kleuter/kind dat al wat langer afwezig is een mooie kaart. Laat alle kleuters/kinderen hun naam op de kaart schrijven.
- c. zijn er jarigen? Feliciteer hen even. Knoop even een gesprekje aan met de jarige en informeer of er thuis al een feestje is gehouden; of hij of zij mooie cadeaus heeft gekregen.

groeps- en werkvorm:
allen in een kring, leid(st)er verwelkomt

materiaal:
zie voorwoord

materiaal:
kaart zieke(n)

groeps- en werkvorm:
allen rondom de jarige, die op een stoel staat
activiteit:
aansteken kaarsjes, liedjes, uitblazen kaarsjes, geschenk

2. liedje

“open mijn oren”

liedboekje:
Elly en Rikkert II, nr. 16

3. gebed

Lieve Heer wij zijn blij dat het sabbat is vandaag. Wilt u bij ons zijn en ons zegenen? Dan voelen we ons fijn. Wij bidden u om van ons te houden en ons vanmorgen veel te leren. In de naam van Jezus. Amen.

groeps- en werkvorm:
in een kring (op de knieën), leid(st)er bidt hardop

4. zending

- a. verhaal
Vertel het verhaal dat deze dag wordt aangeboden in de bundel zendingsberichten van dit kwartaal. Houd er een kort gesprekje over en laat het collectegeld ophalen.
- b. collecte en liedje
“Hoor het geld toch klinken in mijn kleine hand, alles is voor Jezus en het zendingsland”

groeps- en werkvorm:
in een kring, leid(st)er vertelt
materiaal:
zendingsbericht en - bloem

liedboekje:
Sabbatliedjes I, nr. 25

B. LESBEHANDELING

1. terugblik: een genezing op sabbat

a. kringgesprek

Vorige week hebben we een bijbelverhaal verteld en er samen over gepraat. Laten we eens kijken wat jullie er nog van weten.

- hoe lang is de man al ziek op dit plaatje (10.7.3)?
- waarom is hij altijd te laat bij het bad?
- wie staat er bij hem?
- wat zegt Jezus tegen hem?

- is de man blij dat Jezus hem heeft genezen (10.7.4)?
- op welke dag van de week heeft Jezus hem genezen?
- wie zijn daar niet blij?
- mag je op elke dag van de week goed doen?

kijk naar de leertekstcirkel (10.6.1)

- wat zie je in de cirkel?
- zeg de leertekst om beurten op.

b. liedje

“de zieke in Betesda”

*groeps- en werkvorm:
in een kring, leid(st)er vertelt
materiaal:
10.7.3, 10.7.4 en 10.6.1(van vo-
rige les)*

*liedjesboek:
Alles Wordt Nieuw II nr. 19*

2. inleiding: echt waar!

a. vertelling

“Juf wat is ‘de waarheid’ zeggen?” vraagt Betty. “Oei, dat is een moeilijke vraag,” zegt de juf. “Wie van de kinderen weet wat dat is ... de waarheid zeggen ...? “Niet jokken,” zegt een meisje. “Eerlijk zeggen wat er is gebeurd”, zegt een jongen. “Ja, dat is allebei goed. En wie van jullie heeft wel eens **de waarheid** gezegd?” vraagt de juf. Een paar kinderen steken hun vinger op. “Ik had per ongeluk een kopje gebroken,” zegt Elsje. “En toen heb ik dat direct tegen mama gezegd.” “Ik heb een keer de sleutel van de voordeur verloren,” zegt Rob. “En dat heb ik ook eerlijk gezegd.” “Goed zo”, zegt de juf, “dat is heel eerlijk van jullie en het is fijn als je de waarheid zegt!”. Dan steekt Eric zijn vinger op. “Eric, wat wil jij zeggen?” vraagt de juf. “Juf, ik vind uw bloes heel lelijk, enne ... uw schoenen vind ik gek!” Alle kinderen beginnen te lachen. Ook de juf moet eerst wel lachen. Die Eric! Dat zegt hij zomaar tegen de juf! “Het is wel heel eerlijk van jou om dat te zeggen.” zegt de juf. Maar ... ze kijkt niet echt vrolijk!

*groeps- en werkvorm:
in een kring, leid(st)er vertelt
materiaal:*

*geen
kringgesprek:
- wie van jullie heeft ook wel eens
eerlijk de waarheid gezegd? Wat?
(houd het kort)
- wat zegt Eric tegen de juf? Vin-
den jullie dat eerlijk? Zegt hij de
waarheid? Wat vind je daarvan?
- vindt de juf het leuk wat Eric
zegt over haar bloes en schoe-
nen?
Het bijbelverhaal gaat over een
man die **de waarheid** zegt.*

b. liedje

“Jezus zegt”

*liedjesboek
Elly en Rikkert II, nr. 42*

3. bijbelverhaal: de blindgeborene kan weer zien

a. de blindgeborene man

Er is een man die helemaal niets kan zien. Hij is blind. Toen de man nog een kleine baby was, kon hij al niets zien. Hij is blind geboren. Dat is erg naar. Nooit heeft deze man zijn vader en moeder gezien. Nog nooit heeft hij de bomen en de vogels gezien. Daar komt Jezus aan. Jezus kent de man die niets kan zien.

*groeps- en werkvorm:
in een kring tijdens het hele verhaal, leid(st)er vertelt
materiaal:*

*B.I.V. 84a zonder 21 en 55
(S7, S8, 3, 28, 203)*

b. modder op de ogen

Jezus wil de blinde man graag helpen. Hij maakt van wat speeksel en zand een beetje modder. Dat smeert hij op de ogen van de man. Dan zegt Jezus: "Ga en was je in het badwater". Dichtbij in de buurt is een bad. Daar gaat de man heen. Hij voelt nog steeds de modder op zijn ogen. Dat heeft Jezus gedaan. Wat zal er nu gebeuren?

*materiaal:
B.I.V. 84a zonder 21 en 55
(S7, S8, 3, 28, 203)*

c. ongeloof

De man wast de modder van zijn ogen. Hè, wat is dat? Opeens kan hij zien. Hij ziet de plaats waar hij is. Hij ziet het bad. Hij ziet de mensen! De man gaat weer gauw terug maar Jezus is er niet meer.

De burens zien de man. Ze denken eerst dat hij het niet is, maar dat het een andere man is. Maar hij vertelt hen, dat hij opeens kan zien. Ze brengen hem naar de tempel. Daar vragen ze hem, hoe dat nu zomaar kan. De man vertelt hen over Jezus. Maar de mannen in de tempel geloven hem niet. De vader en de moeder van de man worden erbij gehaald. Maar zij zijn bang voor de mannen in de tempel. Ze zeggen tegen hen: "Hij is altijd blind geweest, maar hoe hij beter is geworden, dat weten wij niet. Vraag het maar aan hem!"

*materiaal:
B.I.V. 84a zonder 3, 21 en 55 met
59, 87, 89, 94
(S7, S8, 28, 59, 87, 89, 94, 203)*

d. de man komt voor de waarheid op

De mannen van de tempel vragen het weer aan de man, die vroeger blind was. "Geloven jullie me niet? Ik heb het toch al verteld. Jezus heeft mij weer laten zien". Nu worden de priesters boos. Ze zeggen, dat de man maar naar Jezus moet gaan. Hij moet weg uit de tempel. Daar mag hij niet meer terug komen. Wie Jezus wil volgen, krijgt ruzie met de mannen van de tempel.

*materiaal:
B.I.V. 84a zonder 3, 21 en 55 met
59, 87, 89, 94
(S7, S8, 28, 59, 87, 89, 94, 203)*

e. Jezus volgen

Daar gaat de man. Hij kan nu zien, maar hij mag niet meer in de tempel komen. Jezus gaat naar hem toe. Hij zegt tegen hem: "Geloof jij in de messias?" "Maar wie is dan de messias?" vraagt de man. Dan zegt Jezus: "Ik ben het, die nu met je praat!" De man is nu zo blij. Daar is Jezus die hem weer heeft laten zien. Nu is alles goed. Hij wil een leerling van Jezus zijn. Hij wil hem altijd volgen!

*materiaal:
B.I.V. 84a zonder 21 en 55
(S7, S8, 3, 28, 203)*

4. bespreking

a. werkboekje

we nemen ons werkboekje en kijken naar de plaatjes en of jullie bij de vraagjes de goede antwoorden hebben.

aan Kleuters:

- wie komen Jezus en de leerlingen tegen op dit plaatje (zo)?
- hoe lang is die man al blind?
- wat en wie heeft hij nog nooit gezien?

aan Kinderen:

- hoe probeert Jezus hem te genezen?
- hoe heet modder in de Bijbel?

aan Kleuters:

- wie komt de blindgeborene tegen op dit plaatje (ma)?
- geloven de burens hem?
- waar sturen de burens de blindgeborene heen?

aan Kinderen:

- wie heeft de blinde genezen?
- kan hij nu weer zien?
- wie kunnen het niet geloven?

aan Kleuters:

- waar is de blinde op dit plaatje (di)?
- wie heeft hem beter gemaakt?

aan Kinderen:

- durven zijn ouders te vertellen dat hun zoon is beter gemaakt door Jezus?
- wie horen er niet bij?

aan Kleuters:

- wie komt de blindgeborene tegen buiten de tempel (wo)?
- gelooft de blindgeborene in de messias?

aan Kinderen:

- vertelt de blindgeborene dat Jezus hem heeft genezen?
- spreekt de blindgeborene de waarheid?
- geloven de mannen van de tempel hem?

aan Kleuters:

- hoe moest de blindgeborene zijn geld eerst krijgen (do)?
- hoe heeft Jezus hem genezen?

aan Kinderen:

- geloven de mensen de blindgeborene?
- hij spreekt toch de waarheid. Wat zegt hij precies?

b. leertekst

- wat zie je in deze cirkel (10.7.1)?
- wat staat daarover in de Bijbel?
- laten we het even lezen in Johannes 9:25 (G.N.B.).
- zeg nu ieder om de beurt de leertekst op
- wie heeft z'n werkje gemaakt?
- laat eens zien hoe hij geworden is?
- kun jij je voorstellen hoe het is om blind te zijn?
- hoe weet je dan hoe alles er uit ziet?
- welk woord heb je gevonden bij oefening 1 op je werkblad?
- wie leest de zinnestjes voor bij oefening 2?

c. liedje

“Jezus zegt”

*groeps- en werkvorm
leergesprek rond de tafel
materiaal:
werkboekje*

*groeps- en werkvorm:
leergesprek met instructies rond
de tafel
materiaal:
werkboek, 10.7.1, voorgeknipte
10.7.2, voor allen, Bijbel, lijm
activiteit:
leertekst laten opzeggen, 10.7.1
ophangen, 10.7.2 uitdelen en op
plakken*

*liedjesboek:
Elly en Rikkert II, nr. 42*

5. toepassing: de blindgeborene spreekt de waarheid

a. activiteit

We spelen het verhaal van de blindgeborene na.

*groeps- en werkvorm
leid(st)er vertelt, kleuters/kinderen
voeren uit
materiaal:
geen*

b. kringgesprek

We bespreken of het verhaal goed is gespeeld.

*groeps- en werkvorm
leergesprek rond de tafel
materiaal:
geen*

C.SLUITING

1. liedje

“Jezus zegt”

*liedjesboek:
Elly en Rikkert II, nr. 42*

2. gebed

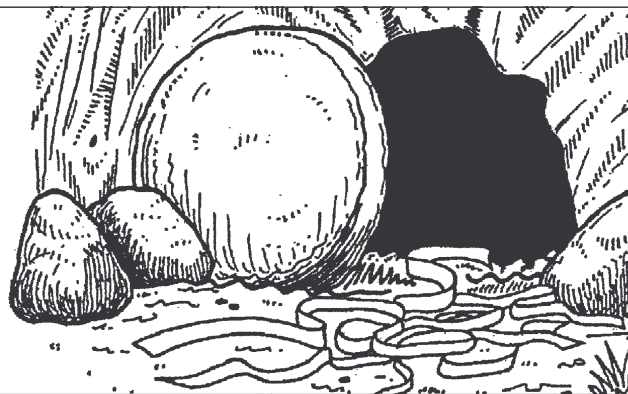
Lieve Vader in de hemel. Er zijn soms mensen die niet aardig doen tegen ons, omdat we naar de kerk gaan of onze handen vouwen voor het gebed. Soms vinden ze ons flauw. En toch laten we u niet in de steek. Wij houden van u en wij willen dat iedereen vertellen. Ook tegen de mensen die niet zo aardig tegen ons doen. Zegen ons lieve Vader, in de naam van Jezus. Amen!

*groeps- en werkvorm
staan in een kring, leid(st)er bidt
hardop.*

3. afscheid

Neem van elk kind afzonderlijk afscheid. Wens het een fijne dag en spoor het aan om volgende week terug te komen.

8. Lazarus leeft weer

JOHANNES 11:1-44

Lees één of meerdere keren aandachtig dit bijbelgedeelte. Denk erover na en probeer u zelf erdoor te verrijken, zodat U een beter instrument kunt zijn om de kleuters/kinderen te onderrichten. Vraag aan de Here God om u te helpen bij de studie van de informatie (I), de voorbereiding (II) en het programma in de sabbatschool (III).

I. INFORMATIE - UITLEG - VORMING

Opnieuw beschrijft Johannes een gebeurtenis zeer breedvoerig met de bedoeling zijn lezers over een aantal belangrijke zaken te onderrichten. Het blijft hem er om te doen, dat zij ervan worden doordrongen, dat Jezus van Nazaret de van God gezonden messias is en iedereen die in hem gelooft, zal verlossen. Deze messias wordt als de grote wonderdoener geschilderd, die ook in staat is mensen uit de dood op te wekken. Alle gesprekken, redevoeringen, tekenen en wonderen, die Johannes verhaalt, zijn er op gericht, dat zijn lezers tot geloof in Jezus Christus zullen komen. Daarom wijdt hij hier en daar uit, is hij omslachtig en benadrukt hij bepaalde dingen, die ook met enkele woorden of zinnen hadden kunnen worden weergegeven. Johannes schrijft dus heel anders dan zijn collega evangelisten. Zijn manier van vertellen doet aan preken denken, die er (uiteraard) op gericht zijn de mensen belangrijke dingen in te prenten en hen tot een beslissing aan te zetten.

Het verhaal schetst eerst de vriendschapsband tussen Jezus en het trio Marta, Maria en Lazarus. Over de beide zussen kan men de uitleg over Lucas 10:38-42 raadplegen.

Lazarus lijkt sterk met Jezus bevriend te zijn, want dit klinkt verscheidene malen door in het verhaal:

11: 3 “Here, zie, die gij LIEFHET, is ziek”.

11: 5 “Jezus nu had Marta, haar zuster en Lazarus LIEF”.

11: 36 “Zie hoe LIEF hij hen had”.

De zussen berichten Jezus over de ziekte van Lazarus en verzoeken hem zo snel mogelijk te komen. Johannes onderstreept dat Jezus op dit verzoek niet onmiddellijk ingaat, maar eerst twee dagen wacht. Het lijkt erop dat Johannes er geen misverstanden over wil laten bestaan: Lazarus was werkelijk dood toen Jezus hem weer tot leven bracht. Dit blijkt ook uit de rest van het verhaal. De motieven voor dit lange wachten zijn volgens hem te vinden in de woorden van Jezus zelf:

“Deze zieke is niet ten dode, maar ter ere van God, OPDAT de Zoon van God erdoor verheerlijkt worde” (11:4).

“Lazarus is gestorven en het verblijdt mij om u, dat ik daar niet geweest ben, OPDAT gij tot geloof komt ...” (11:15).

Hij laat dus uitkomen dat Jezus draait met de bedoeling een grote daad te verrichten, die op haar beurt het effect van geloof bij de leerlingen moet opwekken. Zij mogen er absoluut niet aan twijfelen of hij wel de gezonden messias van God is.

Er volgt ook een uitvoerig gesprek met betrekking tot de toestand van de dood. Men merkt daaruit duidelijk op, dat Jezus de dood als een slaap ziet, waaruit men wakker kan worden (bij de opstanding). Dit gegeven van de opstanding vormt een zaak van de eerste orde in het verhaal. Het gesprek met Marta wijst ook in die richting. Zij belijdt haar geloof in de opstanding aan het eind van de wereldgeschiedenis, maar Jezus wil een stap verder gaan. Hij wil haar aansporen ook te geloven, dat hijzelf (de messias) de opstanding van de doden kan bewerkstelligen. Hij wil haar echt doen inzien wie hij werkelijk is. Daar was zij nog niet achter gekomen, want Maria belijdt: “Here, indien Gij hier geweest waart, zou mijn broeder niet gestorven zijn” (11:21).

Precies zo zegt ook haar zuster Maria het (11:32). Zij geloven wel dat Jezus zieken kan genezen, maar haar opmerkingen onderstrepen, dat zij er niet vanuit gaan, dat hij ook doden kan opwekken. Daar gaat het Jezus nu juist wel om. Niet alleen deze beide vrouwen, maar ook zijn leerlingen moeten ervan worden doordrongen, dat hij ook dat laatste kan.

In de beschrijving van de mensen, die buiten de kring van het gezin en van de leerlingen staan, is Johannes opnieuw onnauwkeurig. Hij heeft het weer over ‘de Joden’ terwijl alle personages in het verhaal Joden zijn. Hij wil hiermee een soort spanning oproepen tussen de geestesverwanten van Jezus en wie dat niet zijn. Het is een kunstmatige onderscheiding, die een zeker nut heeft, maar voor ons, die niet meer in die tijd leven, zeer verwarrend is. De indruk wordt

gewekt, dat 'de Joden' in het algemeen Jezushaters zijn. Een zorgvuldige bestudering van de evangeliën en van het boek Handelingen spreekt deze gedachte zeer sterk tegen. De Jood Jezus en zijn Joodse vriendenkring was bij grote groepen van de Joodse samenleving erg geliefd. Slechts bij enkele kleinere groepen van mensen (zoals de voornaamste burgers en machthebbers onder de inwoners van Judea en Jeruzalem) werden hij en de zijnen als een soort bedreiging van de eigen positie gezien. Daar moet steeds weer op worden gewezen, wil men niet tot absurde en zelfs gevaarlijke conclusies komen.

De episode die Jezus' aanwezigheid bij het graf beschrijft, heeft iets ontroerends. De zussen wenen, de omstanders wenen, en ... Jezus weent (11:35). De opmerking van Marta

dat "er reeds een lijkvlucht hangt" wil opnieuw aangeven, dat Lazarus werkelijk dood is en dat de opwekking die Jezus hier op afstand uitvoert een echte opwekking is. Ook bij deze gelegenheid klinkt het hoofdsleutelwoord van het verhaal: GELOVEN: "dat gij, indien gij GELOOFT, de heerlijkheid Gods zien zult"! zoals ook verder in 11:42 in Jezus' gebed: "opdat zij GELOVEN dat gij mij gezonden hebt".

Deze laatste zin geeft dus de kern van het hele verhaal aan. Gelet op de verschillende namen, die in het verhaal worden gebruikt om Jezus aan te duiden, wordt het geloof in het feit dat hij de van God gezondene is, meer dan bevestigd [Rabbi - 11:8, Here - 11:21, Christus (= messias) Zoon van God - 11:27, Meester - 11:29].

II. VOORBEREIDING

A. DOEL

Weten dat wie in Jezus gelooft later uit de dood zal opstaan.

B. WERKBOEKJE

- antwoorden
zo zussen van Lazarus
ma Lazarus is gestorven betekent dat Lazarus niet meer leeft.
di 4 dagen
wo steen, Gods, Lazarus, levend
do je broer zal opstaan uit de dood
vr 1. Lazarus; 2. vriend; 3. Betanië; 4. gestorven;
5. Maria; 6. Marta.

- leertekst
Johannes 11:24 - "je broer zal opstaan uit de dood".

C. MATERIAAL

- terugblik
twee ingekleurde tekeningen uit het werkboekje (10.8.3, 10.8.4) en de ingekleurde leertekstcirkel van de vorige les (10.7.1).
- inleiding
foto/tekening van een graf of begraafplaats
- bijbelverhaal
viltmateriaal uitgave 1980!
achtergronden: kamer, S7, S13, S16, figuren: 1, 23, 39, 55, 76, 89, 90, 102, 106, 171, 199, 220, 227, 229, 230, 233, 241, 259, 327.
- bespreking
werkboekje les 8, ingekleurde leertekstcirkel (10.8.1), voor elk kind één (al dan niet gekleurde) leertekstcirkel (10.8.2).
- toepassing
Zing nr. 20: onder de sneeuw.
- liedboekjes
Bijbelse liedjes voor kleuters nr. 25
Elly en Rikkert II, nr. 16, 42
Sabbatliedjes I, nr. 25
Zing 20

D. VERTELLING

- het is erg belangrijk dat u ter voorbereiding van het bijbelverhaal de rubriek I. Informatie bestudeert. Uw manier van vertellen zal er levendiger op worden en meer diepgang krijgen.
- telkens wanneer we in een verhaal het thema van de dood ontmoeten, dan moeten wij zorgvuldig zijn met onze benadering. We willen de kleuters/kinderen immers niet bang maken, maar ook niet helemaal doen alsof de dood niet bestaat. Jezus zelf heeft ons hierbij geholpen door te zeggen, dat de dood is als de slaap. Ga er verder niet op in. De kern van het verhaal ligt niet in de dood maar in het opstaan na het inslapen.
- in de inleiding van het bijbelverhaal gaat het over het verschil tussen "vijand" en "vriend" als beginsituatie van het relaas over Jezus. Waarom er vijanden van Jezus zijn, wordt heel summier aangegeven. Spreek liever niet over "de Joden", maar over andere mensen.
- de nadruk van het bijbelverhaal ligt in d) en e): het grote verdriet en daarna de grote vreugde. Probeer het verhaal zo beeldend mogelijk te brengen. Laat de kleuters en kinderen het verhaal mee beleven. Zo onthouden ze het het langst!

E. ADVIEZEN

- zorg dat u tenminste een kwartier voor de aanvang van het programma aanwezig bent. Breng het lokaal in orde, leg het materiaal klaar en vang vroege kinderen op.
- stel voor u zelf een strak tijdschema op of volg het voorgestelde schema op de voet (met een horloge). Houd u er ook aan.
- bereid uw materiaal tot in de puntjes voor. U kunt jongelui of oudere leden inschakelen voor het inkleuren van de tekeningen en leertekstcirkels.

III. PROGRAMMA

Kinderen ontvangen, jasjes ophangen en een plaats aanwijzen. Vertel aan de kleuters/kinderen, dat ze even rustig op de stoeltjes in het lokaal naar het materiaal mogen kijken. Ze kunnen met elkaar praten. Probeer in ieder geval een rustige sfeer te scheppen.

A. OPENING

1. welkom

- a. zijn er bezoekers? Geef hen een sticker, kaartje of bloem.
- b. zijn er zieken? Gedenk hen in uw gebed. Stuur een kleuter/kind dat al wat langer afwezig is een mooie kaart. Laat alle kleuters/kinderen hun naam op de kaart schrijven.
- c. zijn er jarigen? Feliciteer hen even. Knoop even een gesprekje aan met de jarige en informeer of er thuis al een feestje is gehouden; of hij of zij mooie cadeaus heeft gekregen.

*groeps- en werkvorm:
allen in een kring, leid(st)er verwelkomt*

*materiaal:
zie voorwoord*

*materiaal:
kaart zieke(n)*

*groeps- en werkvorm:
allen rondom de jarige, die op een stoel staat
activiteit:
aansteken kaarsjes, liedjes, uitblazen kaarsjes, geschenk*

2. liedje

“open mijn oren”

*liedboekje:
Elly en Rikkert II, nr. 16*

3. gebed

Lieve God, u bent zo onvoorstelbaar goed. U geeft ons de bloemen en de vogels. U geeft ons de bomen en de dieren. U geeft ons de zon en de regen. U maakt ons leven zo mooi en u maakt dat als de mensen dood zijn dat ze geen pijn hebben, maar dat ze slapen. U bent een goede God voor ons. Dank u wel. Amen.

*groeps- en werkvorm:
in een kring (op de knieën), leid(st)er bidt hardop*

4. zending

- a. verhaal
Vertel het verhaal dat deze dag wordt aangeboden in de bundel van zendingsberichten van dit kwartaal. Houd er een kort gesprekje over en laat het collectegeld ophalen.
- b. collecte en liedje
“Hoor het geld toch klinken in mijn kleine hand, alles is voor Jezus en het zendingsland”

*groeps- en werkvorm:
in een kring, leid(st)er vertelt
materiaal:
zendingsbericht en - bloem*

*liedboekje:
Sabbatliedjes I, nr. 25*

B. LESBEHANDELING

1. terugblik: de blindgeborene kan weer zien

a. kringgesprek

Vorige week hebben we een bijbelverhaal verteld en er samen over gepraat. Laten we eens kijken wat jullie er nog van weten.

- wat is er met de man op dit plaatje (10.8.3)?
- als je blind bent, wat kun je dan niet?
- wil Jezus de blindgeborene beter maken?
- wat moet de blindgeborene van Jezus doen?

- vertelt de blindgeborene dat Jezus hem genas (10.8.4)?
- gelooft iedereen de man?
- durven zijn ouders te vertellen dat Jezus hem heeft beter gemaakt?
- vertelt de blindgeborene de waarheid?
- moet je altijd de waarheid zeggen? waarom wel of niet?

kijk naar de leertekstcirkel (10.7.1)

- wat zie je in de cirkel?
- zeg de leertekst om beurten op.

b. liedje

“Jezus zegt”

*groeps- en werkvorm:
in een kring, leid(st)er vertelt
materiaal:
10.8.3, 10.8.4 en 10.7.1(van vo-
rige les)*

*liedjesboek:
Elly en Rikkert II nr. 42*

2. inleiding: oma

a. vertelling

Freddy en Betty gaan samen met opa met de bus. Opa heeft in een tas een paar plantjes, een stoffer en blik, een schepje en een gieter. De bus stopt en ze stappen uit. “Hier is het”, zegt opa. Ze gaan door een groot hek. Ze wandelen over een brede laan op de begraafplaats. “Hier is oma begraven”, wijst opa. “Dit is het graf”. Betty leest wat er op de steen staat: Elisabeth Johanna ... “Hè, zo heet ik ook,” ontdekt Betty. “Ik heet ook Elisabeth”. Opa zet de nieuwe plantjes in de grond naast de steen. Freddy geeft ze water. En Betty veegt met de stoffer de steen schoon. “Hè, hè”, zucht opa, “nu ziet het hier weer netjes uit”. Hij snuit eens flink zijn neus. “Ben je verdrietig opa?” vraagt Freddy. “Soms wel, jongen. Ik mis oma. Maar ik ben ook heel blij!” “Blij ...?” vraagt Betty verbaasd. Hoe kan opa nu blij zijn. Oma is immers dood. “Opa, kun je verdrietig en tegelijk blij zijn? Dat kan toch niet?” “Weten jullie waarom ik blij ben?” vraagt opa. “Omdat ik weet dat we oma weer terugzien, als Jezus op de wolken terugkomt.”

b. liedje

“de opwekking van Lazarus”

*groeps- en werkvorm:
in een kring, leid(st)er vertelt
materiaal:
foto/tekening van een graf of be-
graafplaats
kringgesprek:
- wanneer zal Jezus terugkomen?
- wat zal er gebeuren met de oma
van Freddy en Betty?
- wie wil er ook graag bij zijn als
Jezus terugkomt?
In het bijbelverhaal gaat het over
een vriend van Jezus (Lazarus)
die dood is gegaan en in een graf
ligt ...*

*liedjesboek
Bijbelse liedjes voor kleuters nr.
25*

3. bijbelverhaal: de opwekking van Lazarus uit de dood

a. vrienden en vijanden

Jezus maakt reizen door het hele land van Israël. De mannen van de tempel in Jeruzalem vinden dat helemaal niet leuk. De mensen luisteren nu liever naar Jezus dan naar hen. Dat willen ze niet. Hoe kunnen ze van Jezus afkomen? Wat kunnen ze doen? Er zijn ook mensen die veel van Jezus houden. In een klein dorpje, dicht bij Jeruzalem, wonen drie mensen. Het zijn Marta, Maria en Lazarus. Ze zijn broer en zussen. Jezus komt graag bij hen op bezoek. Ze willen het hem altijd naar de zin maken.

*groeps- en werkvorm:
in een kring tijdens het hele verhaal, leid(st)er vertelt*

materiaal:

*B.I.V. 109a, zonder 76, met 1, 55.
(kamer, 1, 55, 102, 106, 199, 227,
229, 230, 233, 241, 259)*

b. Lazarus wordt ziek

Op een dag is Jezus ver weg van Jeruzalem. Opeens komt er een man. Hij heeft een boodschap voor Jezus. Hij vertelt hem, dat Lazarus erg ziek is. Marta en Maria vragen of Jezus gauw wil komen. Misschien kan hij hem nog beter maken. Maar Jezus gaat er niet heen. Hij zegt: "Er is niets aan de hand. Alles zal goed komen!" En Jezus blijft waar hij is. Twee dagen blijft hij daar nog met zijn leerlingen.

materiaal:

*B.I.V. 109a,
(kamer, 76, 102, 106, 199, 227,
229, 230, 233, 241, 259)*

c. Lazarus is dood

Dan zegt Jezus tegen zijn leerlingen dat ze maar weer op stap moeten gaan. De leerlingen zijn bang. Zij zijn bang voor de mensen die boos zijn op Jezus. Zullen ze hem geen kwaad doen? Toch gaan ze met hem mee.

Onderweg vertelt Jezus hen, dat Lazarus slaapt en dat hij hem wil wakker maken. De leerlingen begrijpen het niet goed. Dan zegt Jezus: "Lazarus is dood". Zo reizen ze verder.

Het duurt wel een paar dagen voor ze er zijn. De mensen uit het kleine dorpje van Maria, Marta en Lazarus zien dat Jezus er aankomt. Ze gaan gauw naar Marta toe. Marta komt het eerst bij Jezus.

materiaal:

*B.I.V. 109b zonder 102, 106, 220,
327.
(S7, S13, S16, 1, 23, 39, 89, 90,
171)*

d. een groot verdriet

"Och Heer, was u maar bij ons geweest. Dan was Lazarus niet doodgegaan!" zegt ze tegen Jezus. Jezus ziet hoe bedroefd ze is.

Hij zegt: "Ik zal hem weer wakker maken". Marta begrijpt het niet zo goed. Ze gaat Maria halen. Jezus ziet hoe erg verdrietig Maria is. Ook de vrienden en buren van Marta en Maria zijn met Jezus meegekomen. Iedereen is verdrietig. Jezus wordt ook bedroefd. Jezus vraagt waar Lazarus is begraven. Iedereen loopt mee. Het wordt een hele stoet.

Waarom wil Jezus naar het graf? Wil hij daar nog eenmaal afscheid nemen van Lazarus?

materiaal:

*B.I.V. 109b zonder 220, 327
(S7, S13, S16, 1, 23, 39, 89, 90,
102, 106, 171)*

e. een grote vreugde!

Jezus kijkt naar het graf. Hij zegt: "Haal de steen weg van het graf!" De mensen schrikken. Wat is hij van plan? Dan bidt Jezus tot God. Hij vraagt aan God om hem te helpen. Hij roept: "Lazarus, kom naar buiten!" Dan is het een tijd stil. Hé, wat is dat? Kijk, daar komt Lazarus naar buiten. Het is net of hij een paar dagen heeft geslapen! Marta en Maria hebben hun broer weer terug. Jezus heeft zijn vrienden weer gelukkig gemaakt!

materiaal:

*B.I.V. 109b
(S7, S13, S16, 1, 23, 39, 89, 90,
102, 106, 171, 220, 327)*

4. bespreking

a. werkboekje

we nemen ons werkboekje en kijken naar de plaatjes en of jullie bij de vraagjes de goede antwoorden hebben.

aan Kleuters:

- wie zijn de man en de twee vrouwen op dit plaatje (zo)?
- wat zijn Marta en Maria van Lazarus?
- wat zijn zij van Jezus?

aan Kinderen:

- mag Jezus bij hen blijven logeren?
- waarom willen ze goed voor hem zorgen?

aan Kleuters:

- wie ligt er ziek in bed op dit plaatje (ma)?
- wie laten Marta en Maria halen om Lazarus beter te maken?

aan Kinderen:

- gaat Jezus gelijk met hen mee?
- is Lazarus al gestorven als Jezus komt?
- Jezus zegt tegen zijn vrienden dat hij hem wakker wil maken, wat betekent dit?

aan Kleuters:

- waarom huilen Marta en Maria op dit plaatje (di)?
- wat zegt Marta tegen Jezus?

aan Kinderen:

- wat antwoordt Jezus aan Marta?
- hoeveel dagen geleden is Lazarus gestorven?

aan Kleuters:

- bij wiens graf is Jezus op dit plaatje (wo)?
- wat moeten de mensen met de zware steen doen?
- tot wie bidt Jezus om kracht?
- wat zegt hij dan?

aan Kinderen:

- wat gebeurt er als Jezus zegt: "Lazarus kom naar buiten"?
- hoe komt het dat Lazarus weer leeft?
- wie leest het opdrachtje voor?

aan Kleuters:

- wie zijn de mensen op dit plaatje (do)?
- waarom zijn ze zo blij?

aan Kinderen:

- wie hadden Marta en Maria om hulp gevraagd toen hun broer ziek was?
- leefde Lazarus nog toen Jezus kwam?
- wat zei Jezus tegen Marta en Maria toen ze zo'n verdriet hadden?

b. leertekst

- wat zie je in deze cirkel (10.8.1)?
- wat staat daarover in de Bijbel?
- laten we het even lezen in Johannes 11:24.
- wie heeft z'n werkje gemaakt?
- laat eens zien hoe hij geworden is?
- laat Lazarus eens naar buiten komen?
- en laat hem nu weer eens verdwijnen?
- van wie is het paspoort op je werkblad?
- hoe heb je het verder ingevuld?

c. liedje

"de opwekking van Lazarus"

*groeps- en werkvorm
leergesprek rond de tafel
materiaal:
werkboekje*

*groeps- en werkvorm:
leergesprek met instructies rond
de tafel
materiaal:
werkboek, 10.8.1, voorgeknipte
10.8.2, voor allen, Bijbel, lijm
activiteit:
leertekst laten opzeggen, 10.8.1
ophangen, 10.8.2 uitdelen en op
plakken*

*liedjesboek:
bijbelse liedjes voor kleuters nr. 25*

5. toepassing: bloemen herleven

a. activiteit

De bloemen groeien in de lente, bloeien in de zomer, maar in de herfst gaan ze dood. Maar hun worteltjes en bollen blijven in de aarde zitten. In de winter valt er een dikke laag sneeuw over heen als een deken. Daar heb ik een liedje van en dat gaan we zingen: “onder de sneeuw ...”

Wij zijn nu allemaal bloemen. We gaan staan als bloemen. Dan komt de herfst en dan gaan we op onze knieën zitten en leggen ons hoofd op onze knieën. En dan gaan we zingen het eerste en tweede couplet “onder de sneeuw”. En bij het derde couplet staan we op als het lente wordt en leven we weer.

groeps- en werkvorm

leid(st)er vertelt, kleuters/kinderen voeren uit

materiaal:

Zing nr. 20

activiteit:

liedje zingen met bewegingen

C.SLUITING

1. liedje

“de opwekking van Lazarus”

liedjesboek:

Bijbelse liedjes voor kleuters nr. 25

2. gebed

Lieve God dank u dat als de mensen doodgaan, dat ze dan slapen en geen pijn hebben. Dank u, dat u de mensen ook weer doet leven als Jezus op de wolken naar ons toe komt. Wij zijn blij dat u onze God bent. Amen.

groeps- en werkvorm

staan in een kring, leid(st)er bidt hardop.

3. afscheid

Neem van elk kind afzonderlijk afscheid. Wens het een fijne dag en spoor het aan om volgende week terug te komen.

9. Jezus laat de kinderen bij zich komen

MARCUS 10:13-16

Lees één of meerdere keren aandachtig dit bijbelgedeelte. Denk erover na en probeer u zelf erdoor te verrijken, zodat U een beter instrument kunt zijn om de kleuters/kinderen te onderrichten. Vraag aan de Here God om u te helpen bij de studie van de informatie (I), de voorbereiding (II) en het programma in de sabbatschool (III).

I. INFORMATIE - UITLEG - VORMING

De mensen die de kinderen tot bij Jezus willen brengen, zijn niet noodzakelijkerwijs de moeders zoals wel eens wordt voorgesteld. Het kunnen net zo goed de vaders of andere mensen zijn geweest. De bedoeling van de leerlingen is waarschijnlijk de rabbi te behoeden voor tijdverlies of onnuttige besteding van aandacht. Zij willen vermijden dat Jezus zich moet bezighouden met het aanraken (= handen opleggen) van de kinderen. Het gaat wezenlijk om het zegenen van of het overbrengen van de zegen op de kinderen. De reactie van Jezus is overduidelijk. Hij wordt 'kwaad' op zijn leerlingen. In het NBG staat het te zwak uitgedrukt: 'Hij nam het hen kwalijk'. En terecht want kinderen zijn belangrijk in de ogen van rabbijnen, omdat zij het voortbestaan van het volk garanderen. Men stelde alles in het werk de kinderen een goede opvoeding te geven en bovenal trachtten de meeste Joden er voor te zorgen dat hun kinderen goed tora-onderwijs kregen. Zo werden zij ingewijd in de zin van het bestaan en de toepassing van de principes van de tora: recht en gerechtigheid.

Voor Jezus zijn kinderen en het Koninkrijk van God onlosmakelijk verbonden. Meer nog, het Koninkrijk Gods of beter nog de 'heerschappij van God' is er voor hen. Onmiddellijk daarop doet hij een plechtige uitspraak: 'Voorwaar', (= amen, het is beslist zo) het Koninkrijk Gods moet worden ontvangen zoals een kind dat doet. Doet men dit niet, dan moet men er niet op rekenen deel uit te maken van dat Koninkrijk.

Op welke eigenschap van het kind Jezus doelt, staat niet vermeld. Gaat het om de openheid, leergierigheid en nederigheid, die het kind eigen zijn? Best mogelijk als men de eigenschappen van de burgers van het Koninkrijk er op naslaat, die in de rede op de berg staan (Matteüs 5:1-12). De bijbelse visie op het kind is totaal anders dan die van de omringende landen. Vooral in Griekenland en Rome waren kinderen weinig in tel. Zij waren slechts nuttig voor het voortbestaan van de staat, waarbij van de jongens verwacht werd dat zij als soldaten en de meisjes als soldatenmoeders zouden functioneren.

II. VOORBEREIDING

A. DOEL

Weten dat je niemand mag verhinderen om Jezus te zoeken.

B. WERKBOEKJE

1. antwoorden

zo goede, leren, groeien

ma goed = wel, kinderen.

di zegent, kinderen

wo neem een voorbeeld aan de kinderen

do laat de kinderen tot mij komen

vr 1. grote mensen moeten net als de kinderen worden.

2. laat de kinderen bij mij komen.

3. wie goed luistert is echt een kind van God.

2. leertekst

Marcus 10:14 - "laat de kinderen tot mij komen"

C. MATERIAAL

1. terugblik

twee ingekleurde tekeningen uit het werkboekje (10.9.3, 10.9.4) en de ingekleurde leertekstcirkel van de vorige les (10.8.1).

2. inleiding

een Bijbel

3. bijbelverhaal

viltmateriaal uitgave 1980!

achtergronden: S7, S14, S17,

figuren: 4, 29, 56, 87, 88, 89, 102, 104, 106, 106a, 107, 108, 110, 120, 171, 194 of zandbak met Jezus, mannen, vrouwen en kinderen

illustratie 10.9.5; 10.9.6, 10.9.7

(gekleurd, geplastificeerd en van klitteband voorzien).

4. bespreking

werkboekje les 9, ingekleurde leertekstcirkel (10.9.1), voor elk kind één (al dan niet gekleurde) leertekstcirkel (10.9.2).

5. toepassing

10.9.1. voor elk kind, kleurpotloden.

6. liedboekjes

Alles wordt Nieuw I, nr. 20

Bijbelse liedjes voor kleuters nr. 25

Elly en Rikkert II, nr. 16

Sabbatliedjes I, nr. 25

D. VERTELLING

1. het is erg belangrijk dat u ter voorbereiding van het bijbelverhaal de rubriek I. Informatie bestudeert. Uw manier van vertellen zal er levendiger op worden en meer diepgang krijgen.
2. hoewel het prettig is om met viltmateriaal te werken, is het toch plezierig als u af en toe varieert met uw aanschouwelijk materiaal. Daarom vindt u naast het viltmateriaal voor vandaag weer de zandbak met de zandbakfiguurtjes.
3. het verhaal is tamelijk kort. In de Bijbel beslaat het dan ook niet meer dan zo'n drie tot vier zinnen. Toch blijft het een fijn verhaal, waarin de kleuters/kinderen zich meer tot Jezus voelen aangetrokken.

E. ADVIEZEN

1. zorg dat u tenminste een kwartier voor de aanvang van het programma aanwezig bent. Breng het lokaal in orde, leg het materiaal klaar en vang vroege kinderen op.
2. stel voor u zelf een strak tijdschema op of volg het voorgestelde schema op de voet (met een horloge). Houd u er ook aan.
3. bereid uw materiaal tot in de puntjes voor. U kunt jongelui of oudere leden inschakelen voor het inkleuren van de tekeningen en leertekstcirkels.

III. PROGRAMMA

Kinderen ontvangen, jasjes ophangen en een plaats aanwijzen. Vertel aan de kleuters/kinderen, dat ze even rustig op de stoeltjes in het lokaal naar het materiaal mogen kijken. Ze kunnen met elkaar praten. Probeer in ieder geval een rustige sfeer te scheppen.

A. OPENING

1. welkom

- a. zijn er bezoekers? Geef hen een sticker, kaartje of bloem.
- b. zijn er zieken? Gedenk hen in uw gebed. Stuur een kleuter/kind dat al wat langer afwezig is een mooie kaart. Laat alle kleuters/kinderen hun naam op de kaart schrijven.
- c. zijn er jarigen? Feliciteer hen even. Knoop even een gesprekje aan met de jarige en informeer of er thuis al een feestje is gehouden; of hij of zij mooie cadeaus heeft gekregen.

groeps- en werkvorm:
allen in een kring, leid(st)er verwelkomt

materiaal:
zie voorwoord

materiaal:
kaart zieke(n)

groeps- en werkvorm:
allen rondom de jarige, die op een stoel staat
activiteit:
aansteken kaarsjes, liedjes, uitblazen kaarsjes, geschenk

2. liedje

“open mijn oren”

liedboekje:
Elly en Rikkert II, nr. 16

3. gebed

Dank u Vader in de hemel, dat Jezus onze grote vriend is. Dat Jezus ons laat zien hoe wij goed kunnen zijn voor andere mensen. Dat Jezus net een grote broer is, die ons alles over u vertelt. Amen.

groeps- en werkvorm:
in een kring (op de knieën), leid(st)er bidt hardop

4. zending

a. verhaal

Vertel het verhaal dat deze dag wordt aangeboden in de bundel van zendingsberichten van dit kwartaal. Houd er een kort gesprekje over en laat het collectegeld ophalen.

groeps- en werkvorm:
in een kring, leid(st)er vertelt
materiaal:
zendingsbericht en - bloem

b. collecte en liedje

“Hoor het geld toch klinken in mijn kleine hand, alles is voor Jezus en het zendingsland”

liedboekje:
Sabbatliedjes I, nr. 25

B. LESBEHANDELING

1. terugblik: de opwekking van Lazarus uit de dood

a. kringgesprek

Vorige week hebben we een bijbelverhaal verteld en er samen over gepraat. Laten we eens kijken wat jullie er nog van weten.

- wie zie je op dit plaatje (10.9.3)?
- wie is er erg ziek?
- wie gaan Marta en Maria om hulp vragen?
- leeft Lazarus nog als Jezus komt?
- wat betekent het als Jezus dat Lazarus slaapt?

- wat is er op dit plaatje gebeurd (10.9.4)?
- wie vroeg Jezus om kracht?
- hebben Marta en Maria een groot geloof?

kijk naar de leertekstcirkel (10.8.1)

- wat zie je in de cirkel?
- zeg de leertekst om beurten op.

b. liedje

“de opwekking van Lazarus”

*groeps- en werkvorm:
in een kring, leid(st)er vertelt
materiaal:
10.9.3, 10.9.4 en 10.8.1 (van vorige les)*

*liedjesboek:
Bijbelse liedjes voor kleuters nr.
25*

2. inleiding: klein en groot is welkom

a. vertelling

“Zijn we allemaal klaar?” vraagt moeder, “want we vertrekken naar de kerk”. Jawel. Betty en Freddy staan al bij de deur. Vader helpt Robbert met zijn schoenen. Dan gaan ze naar buiten. Hé, daar komt de buurjongen aan. “Hallo Job,” zegt moeder. “Dag allemaal,” groet Job. “Wat zien jullie er netjes uit. Gaan jullie naar een trouwerij of naar een feest of zo?” vraagt Job nieuwsgierig. “Feest? Ach, zo zou je het wel kunnen noemen!” lacht moeder. “We gaan naar de kerk.” “Vandaag? Het is vandaag zaterdag. Moeten jullie dan geen boodschappen doen? Morgen is het toch zondag.” “Dat klopt. Maar wij gaan op zaterdag naar de kerk. Zaterdag is de sabbat. En sabbat is de rustdag. Dat staat in de Bijbel.” “Oooh ... dat wist ik niet. Dat uh ... jullie op zaterdag naar de kerk gaan. Dus jullie gaan nooit ‘s zondags naar de kerk?” “Nee, nooit” zegt moeder. “Als je zin hebt, kom dan een keer mee op sabbat”, zegt vader tegen de buurjongen. “Mag dat? Dat wil ik heel graag.” zegt Job blij. “Ik zal het aan mijn vader en moeder vragen”.

b. liedje

“laat de kinderen tot mij komen”

*groeps- en werkvorm:
in een kring, leid(st)er vertelt
materiaal:
een bijbel
kringgesprek:
- wat vraagt vader aan Job?
- wie zou jij willen vragen om mee te komen naar de kerk?
Het bijbelverhaal gaat over de leerlingen die de kinderen juist eerst wegsturen bij Jezus.*

*liedjesboek
Alles wordt Nieuw 1, nr. 20*

3. bijbelverhaal: Jezus zegent de kinderen

a. Jezus en de mensen

Overal waar Jezus is, zie je ook mensen. Bijna nooit is Jezus alleen. De leerlingen zijn altijd bij hem. De mensen leren veel van hem. Jezus vertelt verhalen en dat hoort iedereen graag. Waar Jezus ook komt, er is altijd wel iemand, die over hem heeft gehoord. Dan roept hij zijn familie, buren, vrienden bijeen. Al gauw staan er dan een heleboel mensen om Jezus en zijn leerlingen heen.

*groeps- en werkvorm:
in een kring tijdens het hele verhaal, leid(st)er vertelt*

*materiaal:
zandbak met mensenfiguren of
B.I.V. 110 a met 87, 88, 89, zonder
29, 56, 102, 104, 106, 106a, 107,
108, 110, 120
(S7, S14, S17, 4, 87, 88, 89, 171,
194)*

b. de mensen en hun kinderen

Jezus staat nu met de mensen te praten. Ook nu weer zijn er allerlei mensen. Er komen nog meer mensen aan. Als de leerlingen hen zien aankomen, gaan ze naar hen toe. "Ga maar weg! Jezus heeft geen tijd voor jullie. Hé, hoe kan dat nu? Waarom heeft meester Jezus geen tijd voor hen? Het zijn toch gewone mensen. En ze hebben nog kinderen bij zich ook. Ze willen graag dat hun kinderen Jezus ook zien. En naar hem luisteren. Maar wat is dat nu? De leerlingen zeggen dat Jezus hen niet wil zien!

*materiaal:
zandbak met mensenfiguren ,
mannen, vrouwen en kinderen ver
van Jezus af of
B.I.V. 110 a met 87, 88, 89, zonder
110, 120.
(S7, S14, S17, 4, 29, 56, 87, 88,
89, 102, 104, 106, 106a, 107,
108, 171, 194)*

c. Jezus roept de kinderen

Jezus kijkt naar de leerlingen. Wat zijn ze daar toch aan het doen? Hij ziet dat de mensen zich omdraaien. Hebben de leerlingen die mensen met hun kinderen weggestuurd? Jezus roept hen. Hij zegt tegen zijn leerlingen boos: "Zij mogen best bij mij komen. Je hoeft hen niet weg te sturen. Hinder hen niet". Hij laat de kinderen dicht bij hem staan. Hij legt zijn armen om de kinderen heen. De kinderen merken dat Jezus vriendelijk voor hen is. Van hem kunnen ze veel leren.

*materiaal:
zandbak met Jezus, mannen,
vrouwen en kinderen of
B.I.V. 110 a met 87, 88, 89,
(S7, S14, S17, 4, 29, 56, 87, 88,
89, 102, 104, 106, 106a, 107,
108, 110, 120, 171, 194)*

d. grote mensen kunnen van kinderen leren

Jezus zegt tegen de leerlingen: "Luister eens goed. Die kinderen komen naar mij omdat ik over het koninkrijk van onze Vader in de hemel vertel. Zij willen heel graag bij het koninkrijk horen. Jullie mogen hen niet tegenhouden". De leerlingen schamen zich. Jezus zegt nog: jullie kunnen maar beter doen als die kinderen, dan kunnen jullie ook bij het koninkrijk horen. Dan legt Jezus zijn handen op de hoofden van de kinderen en hij spreekt een zegen over elk kind uit.

*materiaal:
zandbak met Jezus, mannen,
vrouwen en kinderen of
B.I.V. 110 a met 87, 88, 89,
(S7, S14, S17, 4, 29, 56, 87, 88,
89, 102, 104, 106, 106a, 107,
108, 110, 120, 171, 194)
illustratie 10.9.5; 10.9.6, 10.9.7
(gekleurd, geplastificeerd en van
klitteband voorzien)*

4. bespreking

a. werkboekje

we nemen ons werkboekje en kijken naar de plaatjes en of jullie bij de vraagjes de goede antwoorden hebben.

aan Kleuters:

- wie zijn dat op dit plaatje (zo)?
- luisteren de mensen goed naar Jezus?
- kunnen ze veel van hem leren?

aan Kinderen:

- is Jezus een goede of een slechte meester?
- kunnen de leerlingen van hem leren?
- hebben zij voldoende kennis of moeten zij nog groeien?

aan Kleuters:

- wat doen de leerlingen op dit plaatje (ma)?
- waarom sturen zij de kinderen weg?

aan Kinderen:

- brengen de grote mensen de kinderen bij Jezus?
- sturen de leerlingen de grote mensen of de kinderen weg?

aan Kleuters:

- wat vraagt Jezus aan de leerlingen als hij het ziet (di)?
- vindt Jezus de kleuters en kinderen te klein om bij hem te zijn?

aan Kinderen:

- houdt Jezus van de kinderen?
- hebben jullie Marcus hoofdstuk 10 vers 13 tot en met 16 gelezen? Wat staat er boven dit stukje?

aan Kleuters:

- willen de kinderen ook bij Jezus zijn volgens dit plaatje (wo)?
- luisteren ze ook goed naar Jezus?

aan Kinderen:

- houden de kinderen van Jezus?
- wat zegt Jezus tegen de leerlingen? Welke zin hebben jullie gevonden?
- als wij een kind van God zijn horen wij dan bij zijn koninkrijk?

aan Kleuters:

- zijn de kinderen op dit plaatje te klein om naar Jezus te luisteren (do)?
- stuurt Jezus alle kinderen weg?
- wat zegt Jezus tegen zijn leerlingen? "Laat ..."

aan Kinderen:

- horen de grote mensen bij zijn koninkrijk?
- horen de kinderen bij zijn koninkrijk?
- mag iemand buiten zijn koninkrijk gehouden worden?

b. leertekst

- wat zie je in deze cirkel (10.9.1)?
- wat staat daarover in de Bijbel?
- laten we het even lezen in Marcus 10:14
- zeg nu ieder om de beurt de leertekst op
- zegt Jezus ook tegen jullie dat jullie bij hem mogen komen?
- wie heeft z'n werkje gemaakt?
- laat eens zien hoe hij geworden is?
- welke zinnen heb je gevonden als je de puzzels hebt gemaakt op je werkblad?

c. liedje

"laat de kinderen tot mij komen"

*groeps- en werkvorm
leergesprek rond de tafel
materiaal:
werkboekje*

*groeps- en werkvorm:
leergesprek met instructies rond
de tafel
materiaal:
werkboek, 10.9.1, voorgeknipte
10.9.2, voor allen, Bijbel, lijm
activiteit:
leertekst laten opzeggen, 10.9.1
ophangen, 10.9.2 uitdelen en op
plakken*

*liedjesboek:
Alles wordt Nieuw 1, nr. 20*

5. toepassing: grote en kleine mensen horen bij het Koninkrijk van God

a. activiteit

Vandaag krijgen jullie allemaal de grote cirkel. Hij is net zo groot als ik er altijd één heb. Kleur die maar heel mooi en maak er een mooi schilderijtje van, want dan kun je hem thuis in je slaapkamer hangen. Want je mag nooit vergeten dat Jezus heeft verteld dat ieder van jullie bij het koninkrijk van God horen.

*groeps- en werkvorm
leid(st)er vertelt, kleuters/kinderen
voeren uit
materiaal:
illustratie 10.9.1. voor elk kind,
kleurpotloden*

C.SLUITING

1. liedje

“laat de kinderen tot mij komen”

*liedjesboek:
Alles wordt Nieuw 1, nr. 20*

2. gebed

Lieve Vader in de hemel, dank u dat u een koning bent, die van ons houdt. Dank u dat wij als kinderen net zo goed uw leerlingen mogen zijn als dat grote mensen dat zijn. Dank u dat wij als kinderen ook een plaatsje mogen hebben in uw koninkrijk. Dank u dat u Jezus heeft gestuurd om dat aan ons te vertellen. Wij willen u graag als onze koning in ons leven. Amen.

*groeps- en werkvorm
staan in een kring, leid(st)er bidt
hardop.*

3. afscheid

Neem van elk kind afzonderlijk afscheid. Wens het een fijne dag en spoor het aan om volgende week terug te komen.

10. doe het goede

MATTEÛS 19:16-19

Lees één of meerdere keren aandachtig dit bijbelgedeelte. Denk erover na en probeer u zelf erdoor te verrijken, zodat U een beter instrument kunt zijn om de kleuters/kinderen te onderrichten. Vraag aan de Here God om u te helpen bij de studie van de informatie (I), de voorbereiding (II) en het programma in de sabbatschool (III).

I. INFORMATIE - UITLEG - VORMING

Zoals gebruikelijk is binnen het jodendom, begeeft zich hier iemand naar de rabbijn (van zijn keuze) om hem een vraag voor te leggen die hem bezighoudt. Hij spreekt hem aan met:

“(Leer)Meester (nu zou men Rebbe zeggen)”. Uit zijn vraag blijkt dat hij te weten wil komen hoe hij deel kan uitmaken van de komende wereld, dat betekent het verwerven van het eeuwige leven. Hij denkt niet aan een gevoel, een overtuiging, een belijdenis, een vertrouwen, noch aan een manier van ‘zijn’, maar om concrete daden die hem de toegang kunnen verschaffen.

Van die eerste vraag maakt Jezus gebruik om iets over God te zeggen. Het goede op zich bestaat niet buiten God om. God is de goede. Het Hebreeuwse of Arameese woord dat de vraagsteller en Jezus hier gebruiken is ‘tof’. Dat betekent zoiets als: wat aan zijn doel beantwoordt, mooi, goed, geluk, het waardevolle, kwaliteit, het aangename. Het lijdt geen twijfel dat de totaliteit daarvan ten volle op God van toepassing is.

Na iets van Gods hoedanigheid te hebben gezegd, geef hij een direct antwoord: “... onderhoud de geboden”. Immers Gods goedheid wordt geopenbaard in zijn geboden. De profeten Amos (5:4-6 en 14,15) en Micha (6:8) hadden dit al onderstreept. De geboden omschrijven dus het goede zoals God dat voor de mens wil en zoals hij die heeft bekend gemaakt aan de mens opdat hij daardoor zou leven (Leviticus 18:5). Onderhouden vormt niet een eenmalig gebeuren, maar een voortdurend proces.

Op de tweede vraag welke geboden Jezus in gedachten heeft - want er bestaan alleen in de tora van Mozes al 613

voorschriften om te doen - noemt hij achtereenvolgens het zesde, zevende, achtste, negende, het vijfde van de Tien Woorden, waaraan hij het tweede liefdesgebod (uit Leviticus 19:18 en Matteüs 22:34-40) toevoegt. Dit laatste geldt mogelijk als de samenvatting van eerstgenoemde geboden (met het tiende gebod dat hier niet wordt vermeld).

Geeft Jezus hier enkele voorbeelden uit het brede gamma van geboden dat in zijn totaliteit in de praktijk moet worden uitgeleefd? Of wil Jezus nu zeggen dat slechts het houden van genoemde voorschriften toegang geeft tot de komende wereld?

Wie thuis is in de wereld van de bijbelse voorschriften zal op dit laatste ontkennend antwoorden. De twee liefdesgeboden (‘heb God lief’ en ‘heb je naaste lief’) gelden als de samenvatting van de Tien Woorden (vijf en vijf). Op hun beurt vatten deze de 601 overige voorschriften samen. Jezus stelt dus dat het houden van Gods tora de basisvoorwaarde is om deel te hebben aan het eeuwige leven.

Dat is niet verwonderlijk als men bedenkt dat al deze voorschriften omschrijven hoe je God en medemens kunt lief hebben. Alle dragen zij op één of andere manier bij aan het uitleven van die liefde. Bovendien stelt God bij monde van Mozes dat het in de praktijk brengen van de tora door de gelovige hem doet leven, goed leven en lang leven (Deuteronomium 5:33).

Jezus heeft hier een typisch joods-bijbels antwoord gegeven: het doen van wat recht is of van wat God en de medemens tot hun recht doet komen. Voor een vervolg raadplege met de uitleg bij Matteüs 19:20-22.

II. VOORBEREIDING

A. DOEL

Weten dat je Gods geboden moet onderhouden, want zo doe je het goede.

B. WERKBOEKJE

- antwoorden
zo rijk, vragen
ma hoe kom ik op de nieuwe aarde?
di groen: helpen, niet stelen, niet jokken
rood: jokken, stelen, vernielen
wo wees lief - voor je vader en moeder;
steel - niet;
lieg - niet; houd van anderen - net zoveel als van jezelf
do onderhoud de geboden
vr 1. geboden
2. tevreden
3. gelukkig
- leertekst
Matteüs 19:17 - "onderhoud de geboden".

C. MATERIAAL

- terugblik
twee ingekleurde tekeningen uit het werkboekje (10.10.3, 10.10.4) en de ingekleurde leertekstcirkel van de vorige les (10.9.1).
- inleiding
geen
- bijbelverhaal
viltmateriaal uitgave 1980!
achtergronden: S4, S7
figuren: 3, 29, 56, 57, 88, 194, 281
- bespreking
werkboekje les 10, ingekleurde leertekstcirkel (10.10.1), voor elk kind één (al dan niet gekleurde) leertekstcirkel (10.10.2).
- toepassing
illustratie 10.10.5, 10.10.6, schaar, lijm, kleurpotloden.
- liedboekjes
Alles wordt Nieuw I, nr. 20
Alles wordt Nieuw IV, nr. 21
Elly en Rikkert II, nr. 16
Sabbatliedjes I, nr. 25

D. VERTELLING

- het is erg belangrijk dat u ter voorbereiding van het bijbelverhaal de rubriek I. Informatie bestudeert. Uw manier van vertellen zal er levendiger op worden en meer diepgang krijgen.
- in de onderdelen d en c van de vertelling (III.B.) worden de Tien Woorden vermeld. Het verdient aanbeveling deze niet te vertellen, maar ze te presenteren in de vorm van een leergesprek.
- Jezus geeft in deze les de minimumeisen waaraan moet worden voldaan en waar naar moet worden gestreefd om gehoorzaam te kunnen zijn aan God.

E. ADVIEZEN

- zorg dat u tenminste een kwartier voor de aanvang van het programma aanwezig bent. Breng het lokaal in orde, leg het materiaal klaar en vang vroege kinderen op.
- stel voor u zelf een strak tijdschema op of volg het voorgestelde schema op de voet (met een horloge). Houd u er ook aan.
- bereid uw materiaal tot in de puntjes voor. Ukunt jongelui of oudere leden inschakelen voor het inkleuren van de tekeningen en leertekstcirkels.

III. PROGRAMMA

Kinderen ontvangen, jasjes ophangen en een plaats aanwijzen. Vertel aan de kleuters/kinderen, dat ze even rustig op de stoeltjes in het lokaal naar het materiaal mogen kijken. Ze kunnen met elkaar praten. Probeer in ieder geval een rustige sfeer te scheppen.

A. OPENING

1. welkom

- a. zijn er bezoekers? Geef hen een sticker, kaartje of bloem.
- b. zijn er zieken? Gedenk hen in uw gebed. Stuur een kleuter/kind dat al wat langer afwezig is een mooie kaart. Laat alle kleuters/kinderen hun naam op de kaart schrijven.
- c. zijn er jarigen? Feliciteer hen even. Knoop even een gesprekje aan met de jarige en informeer of er thuis al een feestje is gehouden; of hij of zij mooie cadeaus heeft gekregen.

groeps- en werkvorm:
allen in een kring, leid(st)er verwelkomt

materiaal:
zie voorwoord

materiaal:
kaart zieke(n)

groeps- en werkvorm:
allen rondom de jarige, die op een stoel staat
activiteit:
aansteken kaarsjes, liedjes, uitblazen kaarsjes, geschenk

2. liedje

“open mijn oren”

liedboekje:
Elly en Rikkert II, nr. 16

3. gebed

Lieve Vader in de hemel, help ons om goed te luisteren naar het bijbelverhaal. Help ons om er veel van te leren. Help ons ook daarna om te doen wat we nu leren. Open ons hart zodat wij het ook echt willen doen. Amen.

groeps- en werkvorm:
in een kring (op de knieën), leid(st)er bidt hardop

4. zending

- a. verhaal
Vertel het verhaal dat deze dag wordt aangeboden in de bundel van zendingsberichten van dit kwartaal. Houd er een kort gesprekje over en laat het collectegeld ophalen.
- b. collecte en liedje
“Hoor het geld toch klinken in mijn kleine hand, alles is voor Jezus en het zendingsland”

groeps- en werkvorm:
in een kring, leid(st)er vertelt
materiaal:
zendingsbericht en - bloem

liedboekje:
Sabbatliedjes I, nr. 25

B. LESBEHANDELING

1. terugblik: Jezus zegent de kinderen

a. kringgesprek:

Vorige week hebben we een bijbelverhaal verteld en er samen over gepraat. Laten we eens kijken wat jullie er nog van weten.

- wat doen de leerlingen op dit plaatje (10.10.3)?
- waarom sturen de leerlingen de kinderen weg?
- wil Jezus ook dat de kinderen weggaan?
- houdt Jezus ook van kleuters en kinderen?

- willen de kleuters en de kinderen graag bij Jezus zijn volgens dit plaatje (10.10.4)?
- luisteren de kleuters en kinderen goed naar Jezus?
- wanneer ben je een echt kind van God?
- aan wie moeten de grote mensen een voorbeeld nemen?

kijk naar de leertekstcirkel (10.9.1)

- wat zie je in de cirkel?
- zeg de leertekst om beurten op.

b. liedje:

“laat de kinderen tot mij komen”

groeps- en werkvorm:

in een kring, leid(st)er vertelt

materiaal:
10.10.3, 10.10.4 en 10.9.1(van vorige les)

liedjesboek:

Alles wordt Nieuw I nr. 20

2. inleiding: leren

a. vertelling

Opa heeft nu ook een hond, geen kleintje maar een hele grote. Sam heet hij. Opa heeft hem uit het asiel gehaald. Dat is het tehuis voor dieren-zonder-huis! Niemand wilde Sam hebben. Sam zat er al een paar maanden te wachten. “Opa, mogen we Sam uitlaten?” vraagt Freddy. “Tja ..., ik weet niet of dat wel goed gaat,” zegt opa. “Natuurlijk gaat dat wel goed. We laten Boelie toch ook altijd uit!” “Nu, vooruit, probeer het maar.” Opa doet Sam een halsband om. “Niet los laten lopen. Houdt hem aan de lijn kinderen,” waarschuwt opa, “want Sam is nog een beetje wild.” Daar wandelen Freddy en Betty. Sam loopt al voorop. Hij hijgt en trekt hard aan de lijn. Mmmm, daar ziet Sam een stuk appel liggen. Snel loopt hij er naar toe. Hij sleurt Freddy achter zich aan. “Hé, héé ..., niet zo trekken!” roept Freddy. Hij geeft een ruk aan de lijn. Maar Sam voelt niets en luistert niet. Als een stofzuiger gaat hij over straat. Hij eet alles op wat er voor zijn snuit komt. Hij gromt tegen andere honden en blaft tegen iedereen. “AF SAM, AF!” brult Freddy. Maar Sam luistert niet. Hij doet gewoon wat hij zelf wil. Freddy en Betty hollen achter hem aan. “Kom Freddy, we brengen Sam vlug terug naar opa,” roept Betty. “Hij luistert helemaal niet naar ons.”

groeps- en werkvorm:

in een kring, leid(st)er vertelt

materiaal:

geen

kringgesprek:

- *is het fijn om met Sam te wandelen? waarom wel/niet?*
- *wat moet Sam nog leren?*
- *kun je dan fijn met hem wandelen?*

Het bijbelverhaal gaat over de dingen die kleine en grote mensen moeten leren.

b. liedje

“de rijke jongen”

liedjesboek

Alles wordt Nieuw IV nr. 21

3. bijbelverhaal: de rijke jonge man

a. een jonge man wil wat vragen

Elke dag komen er mensen bij Jezus om naar hem te luisteren. Ze willen hem zien en hem van alles vragen. Als ze ziek zijn, vragen ze of Jezus hen wil beter maken. Dat doet Jezus graag. Hij wil de mensen helpen. Hij wil dat ze gelukkig worden. Wie blind is, kan weer zien. Wie doof is, kan weer horen. Wie een zeer been heeft, die heeft geen pijn meer.

*groeps- en werkvorm:
in een kring tijdens het hele verhaal, leid(st)er vertelt*

*materiaal:
B.I.V. 110b, zonder 57
(S4, S7, 3, 29, 56, 88, 194)*

b. een jonge man wil wat vragen

Vandaag komt er een jonge man bij Jezus. De jonge man heeft mooie kleren aan. Hij is vast heel rijk. "Meester", zegt hij, "mag ik wat vragen?" Natuurlijk mag dat van Jezus. "Meester, ik wil later voor altijd op de nieuwe aarde leven. Welke goede dingen moet ik dan nu doen?" "Dan moet je doen wat God vraagt", zegt Jezus. "Je moet God gehoorzaam zijn".

*materiaal:
B.I.V. 110b
(S4, S7, 3, 29, 56, 57, 88, 194)*

c. iedereen maakt fouten

"Hoe bedoelt u dat?" vraagt de jonge man. "Luister", zegt Jezus. "Iedereen doet wel eens verkeerde dingen. Iedereen maakt fouten. Alleen God maakt geen fouten. Hij is goed en hij doet alles goed. Ken je de tien geboden, die God aan ons heeft gegeven? Weet je wat er in staat?"

*materiaal:
B.I.V. 110b
(S4, S7, 3, 29, 56, 57, 88, 194)*

d. de tien geboden - I

1 - Er is maar één God. Dat staat erin. Naar hem moet je luisteren. Hij houdt van alle mensen.
2 - Je mag geen beeld maken om voor te knielen. Een beeld kan je toch niet helpen. Dat kan alleen God.
3 - Gebruik Gods naam niet zomaar. Denk er altijd goed bij na.
4 - Op sabbat hoeft je niet te werken. Dan heb je vrij. Dan mag je uitrusten en in de kerk luisteren naar de verhalen over God.
5 - Je moet eerbied hebben voor je vader en je moeder.
Als je dat allemaal doet, dan hou je van je Vader in de hemel en je ouders hier op aarde.

*materiaal:
B.I.V. 110b, met 281
(S4, S7, 3, 29, 56, 57, 88, 194, 281)*

e. de tien geboden II

6 - Je mag niemand dood maken
7 - Je moet eerlijk zijn tegen je man of je vrouw
8 - Je mag niet stelen
9 - Je mag niet jokken
10 - Je mag niet jaloers zijn
Als je dat allemaal doet, dan hou je van de mensen en maak je hen gelukkig net zoals God van de mensen houdt. En dan mag je ook op de nieuwe aarde wonen".

*materiaal:
B.I.V. 110b, met 281
(S4, S7, 3, 29, 56, 57, 88, 194, 281)*

4. bespreking

a. werkboekje

we nemen ons werkboekje en kijken naar de plaatjes en of jullie bij de vraagjes de goede antwoorden hebben.

aan Kleuters:

- wie zijn dat op dit plaatje (zo)?
- willen de mensen Jezus graag zien?

aan Kinderen:

- is deze jonge man heel sterk of heel rijk?
- wat wil de jonge man van Jezus?

aan Kleuters:

- wil de jonge man op dit plaatje graag op de nieuwe aarde leven (ma)?

aan Kinderen:

- wat vraagt de jonge man precies aan Jezus? Wat staat er in de vraagtekens?
- wat geeft God aan ons zodat we anderen gelukkig kunnen maken en goed kunnen leven?

aan Kleuters:

- over welke geboden praat Jezus op dit plaatje (di)?
- waar kunnen wij die goede raad vinden?
- tegen wie moeten wij eerlijk zijn?
- doen wij anderen verdriet als wij stelen?

aan Kinderen:

- mag je jokken of moet je niet jokken?
- mag je helpen?
- mag je stelen of moet je niet stelen?
- mag je vernielen?

aan Kleuters:

- vertelt Jezus over nog meer geboden op dit plaatje (wo)?
- moeten wij lief zijn voor onze vader en moeder?

aan Kinderen:

- mogen wij stelen?
- mogen wij liegen?
- hoeveel moeten wij van anderen houden?

aan Kleuters:

- weet je nog wat de rijke jonge man op dit plaatje wilde (do)?

aan Kinderen:

- wat moest hij doen om op de nieuwe aarde te leven?
- kun je nog een paar geboden noemen?

b. leertekst

- wat zie je in deze cirkel (10.10.1)?
- wat staat daarover in de Bijbel?
- laten we het even lezen in Matteüs 19:17.
- zeg nu ieder om de beurt de leertekst op
- wie heeft z'n werkje gemaakt?
- waarin staan heel veel goede raadgevingen?

Bewaar je boekenlegger in je Bijbeltje, dan weet je altijd waar je de goede raadgevingen kunt vinden.

- welke woorden heb je op je werkblad gevonden?

c. liedje

“de rijke jongen”

*groeps- en werkvorm
leergesprek rond de tafel
materiaal:
werkboekje*

*groeps- en werkvorm:
leergesprek met instructies rond
de tafel
materiaal:
werkboek, 10.10.1, voorgeknijpte
10.10.2, voor allen, Bijbel, lijm
activiteit:
leertekst laten opzeggen, 10.10.1
ophangen, 10.10.2 uitdelen en op
plakken*

*liedjesboek:
Alles wordt Nieuw IV nr. 21*

5. toepassing

a. kringgesprek

- vinden jullie het moeilijk om aan regels/afspraken te houden?
- hebben jullie papa en mama ook huisregels met jullie afgesproken? Noem er eens een paar.
- vinden jullie het moeilijk om je aan de tien geboden te houden?
- moeten jullie je ook aan de verkeersregels houden?
- weten jullie waar een motor, een brommer e.d. mogen rijden en waar het jongetje moet lopen?

*groeps- en werkvorm
leergesprek rond de tafel
materiaal:
illustratie 10.10.5, 10.10.6*

b. activiteit

- Knip de fietser, de brommer e.d. uit en plak ze op de goede plaats in de straat.
Kleur het hele tafereeltje.

*groeps- en werkvorm
leid(st)er vertelt, kleuters/kinderen
voeren uit
materiaal:
illustratie 10.10.5, 10.10.6, schaar,
lijm, kleurpotloden*

C.SLUITING

1. liedje

“de rijke jongen”

*liedjesboek:
Alles wordt Nieuw IV nr. 21*

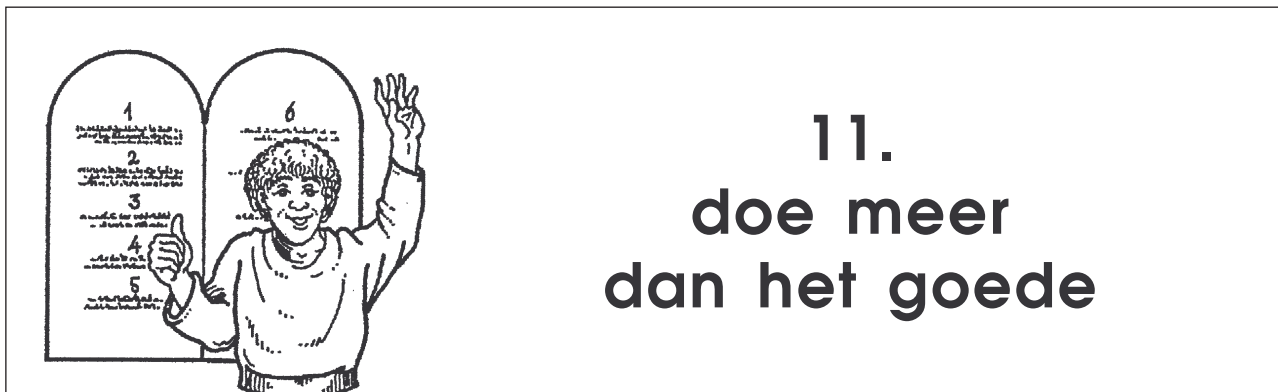
2. gebed

Dank u lieve God, dat u ons de tien geboden heeft gegeven. Zij helpen ons om van u te houden. En zij helpen ons om van onze ouders te houden en van alle mensen te houden. Wij willen graag ons best doen om alles te doen wat u van ons vraagt. Amen.

*groeps- en werkvorm
staan in een kring, leid(st)er bidt
hardop.*

3. afscheid

Neem van elk kind afzonderlijk afscheid. Wens het een fijne dag en spoor het aan om volgende week terug te komen.

11. doe meer dan het goede

MATTEÛS 19:20-30

Lees één of meerdere keren aandachtig dit bijbelgedeelte. Denk erover na en probeer u zelf erdoor te verrijken, zodat U een beter instrument kunt zijn om de kleuters/kinderen te onderrichten. Vraag aan de Here God om u te helpen bij de studie van de informatie (I), de voorbereiding (II) en het programma in de sabbatschool (III).

I. INFORMATIE - UITLEG - VORMING

Men raadplege eerst de tekstuitleg van Matteüs 19:16-19. Uit vers 20 blijkt dat de vraagsteller een jongeman is. Lucas heeft het over een hooggeplaatst man (18:18). Die reageert op Jezus' antwoord dat hij vanaf zijn jeugd deze geboden heeft onderhouden. Als gelovige jood zal hij ontegenzeggelijk deel hebben genomen aan de (voorloper) van de Bar-Mitswa plechtigheid. Vanaf dat moment wordt elke jongen van 12 à 13 jaar beschouwd als verantwoordelijk voor zijn eigen daden en wordt er dus van hem verwacht dat hij Gods (613) geboden in zijn leven toepast.

Zijn antwoord hoeft niet als bluffen te worden opgevat. Deze jongeman lijkt oprecht te zoeken naar groei in zijn relatie met God. Zijn derde vraag klinkt in die richting: "... waarin schiet ik nog te kort?" Blijkbaar heeft hij begrepen dat de tora (het geheel van Gods geboden) er niet op is gericht om je te beperken tot het houden van wat er letterlijk staat. Hij heeft in de gaten dat met het louter houden van de geboden het maximum van het liefhebben niet is bereikt. Hij blijkt te beseffen dat liefde (tot God en de medemens) dynamisch moet worden opgevat: aan liefde bestaan er immers geen grenzen.

"Als jij volmaakt wil zijn", moet niet in westerse zin worden opgevat als "volmaaktheid" in het absolute goede. Het betekent niet dat men zonder fouten is. Jezus had in het begin van het gesprek al gezegd dat alleen God zó is. Het woord 'volmaakt' is geen gelukkige vertaling. 'Volkomen' is beter geslaagd. De gedachte die achter Jezus' uitspraak schuilt is: als jij de tora volkomen wil uitleven, dan". Naast het letterlijk (of het naar de letter) uitvoeren van de tora, dient de jongeman het doel van de tora (dat is leven, goed en lang leven) na te streven en creatief in de 'geest van de tora' gestalte te geven aan het geluk van zijn medemens.

Als hij Gods wil maximaal tot ontplooiing verlangt te brengen, dan moet hij beseffen dat hij zichzelf zal moeten geven. En dat betekent dat hij datgene moet loslaten waaraan hij met al zijn vezels is verbonden: zijn rijkdom. Hij dient het aan de armen te geven en Jezus te volgen in zijn roeping. Die bestaat er immers uit dat hij alles van zichzelf geeft voor het geluk van de mensen, zonder aan zijn eigen geluk te denken.

Wat Jezus hier aan de rijke jongeman voorstelt, is het doen van de 'GERECHTIGHEID'. Dat is meer doen dan wat er in de tora is voorgeschreven. Dus gaat het om het meer doen dan het RECHT. Wie leeft naar de wil van God, de geboden doet en dus het recht doet, geeft aalmoezen aan de armen. De rijke jongeman die op zijn eigen verzoek meer wil doen dan het vereiste minimum, krijgt de uitnodiging om al zijn bezit tot aalmoes te maken. Dat is hem echter teveel.

Mocht hij het toch doen dan mag hij er op rekenen dat hij niet alleen het eeuwige leven zal verwerven (16) of het leven zal binnengaan (17), maar zelfs een schat in de hemel zal krijgen (21).

Na het vertrek van de jongeman, die bedroefd is omdat hij het niet opbrengt dat meerdere te doen - hoewel hij er zelf naar had gevraagd - verklaart Jezus met een stelling en een illustratie dat het voor een rijke moeilijk is om deel te hebben aan de komende wereld (23,24). Dat wil niet zeggen dat het onmogelijk is, want bij God is alles mogelijk (26). Wat van de rijke jongeman wordt geëist, wordt echt niet van iedereen verwacht. Iedere gelovige dient de geboden van liefde en geluk uit te leven om deel te hebben aan de komende wereld. Dat betekent dat men een **minimum aan liefde** opbrengt. Dat is het RECHT doen en dat is een kwestie van groeien. Dat lukt je niet één, twee, drie.

Wie op het punt komt, waarbij het doen van RECHT een natuurlijke zaak wordt, die krijgt de uitnodiging om GERECHTIGHEID te doen. Dat is meer doen dan wat van je wordt vereist. En ook dat bestaat uit een groeiproces: steeds blijven verlangen naar en het zich inzetten voor daadwerkelijke liefde. In het leven van Jezus ziet men daar

het meest ultieme voorbeeld van. Het gaat om een reiken naar dat **maximum aan liefde** van dat God, als de enige echte goede, volkomen waarmaakt.

Wie zich toelegt op het doen van RECHT en GERECHTIGHEID, wordt een zoon of dochter van Abraham genoemd (Genesis 18:19 en Lucas 19:9).

II. VOORBEREIDING

A. DOEL

Weten dat je meer mag doen dan wat God van je vraagt, want zo volg je Jezus.

B. WERKBOEKJE

- antwoorden
zo verkoop, volg, Jezus, gelukkig
ma ga met mij mee
di oog, naald
wo nee, ja
do kom hier, volg mij
vr 1. goed; 2. word; 3. arme; 4. doet; 5. denk;
6. mooi; 7. meer; 8. denk = goed doen

- leertekst
Matteüs 19:21 - "kom hier, volg mij"

C. MATERIAAL

- terugblik
twee ingekleurde tekeningen uit het werkboekje (10.11.3, 10.11.4) en de ingekleurde leertekstcirkel van de vorige les (10.10.1).
- inleiding
een stofdoek
- bijbelverhaal
viltmateriaal uitgave 1980!
achtergronden: S4, S7
figuren: 3, 29, 56, 57, 88, 194, 281.
- bespreking
werkboekje les 11, ingekleurde leertekstcirkel (10.11.1), voor elk kind één (al dan niet gekleurde) leertekstcirkel (10.11.2).
- toepassing
geen.
- liedboekjes
Alles wordt Nieuw IV, nr. 21
Elly en Rikkert II, nr. 16
Elly en Rikkert III, nr. 13
Sabbatliedjes I, nr. 25

D. VERTELLING

- het is erg belangrijk dat u ter voorbereiding van het bijbelverhaal de rubriek I. Informatie bestudeert. Uw manier van vertellen zal er levendiger op worden en meer diepgang krijgen.
- Jezus breidt hier de minimeisen van de vorige les uit met maximeisen. De jongeman kan/wil hieraan niet beantwoorden, maar voldoet blijkbaar ruimschoots aan de minimum eisen. Schilder hem dus niet negatief af.
- wat de toepassing betreft willen we iets concreet doen aan 'extra' hulp, "meer dan het gewone".

E. ADVIEZEN

- zorg dat u tenminste een kwartier voor de aanvang van het programma aanwezig bent. Breng het lokaal in orde, leg het materiaal klaar en vang vroege kinderen op.
- stel voor u zelf een strak tijdschema op of volg het voorgestelde schema op de voet (met een horloge). Houd u er ook aan.
- bereid uw materiaal tot in de puntjes voor. U kunt jongelui of oudere leden inschakelen voor het inkleuren van de tekeningen en leertekstcirkels.

III. PROGRAMMA

Kinderen ontvangen, jasjes ophangen en een plaats aanwijzen. Vertel aan de kleuters/kinderen, dat ze even rustig op de stoeltjes in het lokaal naar het materiaal mogen kijken. Ze kunnen met elkaar praten. Probeer in ieder geval een rustige sfeer te scheppen.

A. OPENING

1. welkom

- a. zijn er bezoekers? Geef hen een sticker, kaartje of bloem.
- b. zijn er zieken? Gedenk hen in uw gebed. Stuur een kleuter/kind dat al wat langer afwezig is een mooie kaart. Laat alle kleuters/kinderen hun naam op de kaart schrijven.
- c. zijn er jarigen? Feliciteer hen even. Knoop even een gesprekje aan met de jarige en informeer of er thuis al een feestje is gehouden; of hij of zij mooie cadeaus heeft gekregen.

groeps- en werkvorm:
allen in een kring, leid(st)er verwelkomt

materiaal:
zie voorwoord

materiaal:
kaart zieke(n)

groeps- en werkvorm:
allen rondom de jarige, die op een stoel staat
activiteit:
aansteken kaarsjes, liedjes, uitblazen kaarsjes, geschenk

2. liedje

“open mijn oren”

liedboekje:
Elly en Rikkert II, nr. 16

3. gebed

Lieve Here God help ons om te doen wat onze ouders en u ons leert, ook als we er geen zin in hebben. Wij willen van u houden en dat willen we laten zien door te gehoorzamen. Amen.

groeps- en werkvorm:
in een kring (op de knieën), leid(st)er bidt hardop

4. zending

- a. verhaal
Vertel het verhaal dat deze dag wordt aangeboden in de bundel van zendingsberichten van dit kwartaal. Houd er een kort gesprekje over en laat het collectegeld ophalen.
- b. collecte en liedje
“Hoor het geld toch klinken in mijn kleine hand, alles is voor Jezus en het zendingsland”

groeps- en werkvorm:
in een kring, leid(st)er vertelt
materiaal:
zendingsbericht en - bloem

liedboekje:
Sabbatliedjes I, nr. 25

B. LESBEHANDELING

1. terugblik: de rijke jonge man

a. kringgesprek

Vorige week hebben we een bijbelverhaal verteld en er samen over gepraat. Laten we eens kijken wat jullie er nog van weten.

- wat vraagt de jonge man op dit plaatje aan Jezus (10.11.3)?
- is de jonge man rijk?

- waarover vertelt Jezus op dit plaatje (10.11.4)?
- waar kun je de goede raad van God vinden?
- kun je er nog een paar noemen?

kijk naar de leertekstcirkel (10.10.1)

- wat zie je in de cirkel?
- zeg de leertekst om beurten op.

b. liedje

“de rijke jongen”

*groeps- en werkvorm:
in een kring, leid(st)er vertelt
materiaal:*

*10.11.3, 10.11.4 en 10.10.1 (van
vorige les)*

liedjesboek:

Alles wordt Nieuw IV, nr. 21

2. inleiding: extra goed

a. vertelling

“Freddy en Betty ... ? Ruimen jullie je kamertje op?” vraagt moeder. Freddy zucht. Opruimen ..., daar heeft hij nou net geen zin in. Betty zucht. Ze wilde eigenlijk met haar vriendin gaan spelen. “Ik weet wat,” zegt moeder. “We maken er een wedstrijd van. Ik zet de wekker op twaalf uur. Als de wekker rinkelt, kom ik kijken hoe ver jullie zijn. En of alles echt is opgeruimd.”

Ha! Een wedstrijd, dat is pas leuk, vinden Freddy en Betty. Ze rennen naar hun kamer. Waarmee moeten ze beginnen? Eerst het bed opmaken! Dan ...? Kleren opruimen. En dan ...? Speelgoed opruimen. Zo, nu de boeken op een rij. Tik ..., tik ..., tik ... tikt de wekker. “Nog vijf minuten!” roept moeder. Freddy kijkt rond. Kan hij nog iets doen? Ja, alles afstoffen. Dan is zijn kamer pas echt heel goed opgeruimd. Betty en Freddy hebben het er warm van gekregen. “Ik kom kijken!” roept moeder. Ze doet de deur open en ... haar ogen worden zo groot als schotelletjes! “Wat geweldig!” zegt ze. “Wat hebben jullie je best gedaan! Het is nog nooit zo netjes geweest. Freddy en Betty, ik ben trots op jullie!”

b. liedje

“van top tot teen”

*groeps- en werkvorm:
in een kring, leid(st)er vertelt
materiaal:*

een stofdoek

kringgesprek:

- houden Freddy en Betty van opruimen?

- ruimen ze alleen hun speelgoed op? Wat doet Freddy ook nog heel goed?

Het bijbelverhaal gaat over een man die extra goed wil doen. Wat moet hij dan doen? Luister maar.

liedjesboek

Elly en Rikkert III, nr. 13

3. bijbelverhaal: de rijke jongeling

a. de reactie van de rijke jonge man

De rijke jonge man is nog bij Jezus. Jezus heeft hem veel verteld. Over hoe je van God en van je ouders kunt houden. Ook vertelde Jezus over hoe je van de andere mensen kunt houden. Wat moet je daarvoor doen? De jonge man heeft goed geluisterd. “Ja meester”, zegt hij, “dat doe ik allemaal. Ik probeer iedere dag te doen wat God wil. En ik probeer goed te zijn voor andere mensen. Maar wat kan ik dan nog meer doen?”

b. een moeilijke opdracht

“Als je het echt helemaal goed wilt doen”, zegt Jezus, “verkoop dan alles wat je hebt. En geef het geld aan de arme mensen. Dat zijn de arme weduwe, de arme kinderen, de wezen, de arme vreemdelingen, de mensen die geen huis hebben om in te wonen en de mensen die honger hebben. En als je dat hebt gedaan, kom dan bij mij. Dan mag je mijn leerling zijn. En altijd bij mij blijven”.

c. de jonge man schrikt

Daar schrikt de jonge man van. Dat is zoveel! Moet dat echt? Moet hij al zijn mooie spullen gaan verkopen? En hij heeft zoveel spullen! En zijn huis? En zijn tuin? Maar hij houdt zo van zijn mooie spullen. Hij wil ze niet graag missen. Hij wil ze graag voor zichzelf houden.

d. de jonge man gaat teleurgesteld weg

Verdrietig gaat de jonge man weg. De tien geboden gehoorzamen, dat wil hij wel doen, want dat doet hij al van toen hij klein was. Maar alles weggeven wat hij heeft, dat is teveel. Hij kan het niet weggeven. Dat is hem te moeilijk. Hij heeft immers zoveel spullen gekregen met een erfenis. En hij heeft zo hard gewerkt en hij heeft veel geld verdiend.

e. Jezus reactie

“Luister eens”, zegt Jezus tegen zijn leerlingen, “als je rijk bent, is het moeilijk om voor altijd op de nieuwe aarde te mogen wonen. Je hebt heel veel geld En je kunt bijna alles kopen. Mooie kleren, mooie spullen, lekker eten, een mooi huis en nog veel meer. Misschien vergeet je dan de arme mensen. Misschien denk je dan alleen maar aan jezelf. Maar ik wil juist niet dat je de arme mensen vergeet. Ik wil juist dat je goed voor hen zorgt”, zegt Jezus. “Dat je goed doet voor iedereen. Dan kun je mij volgen”.

*groeps- en werkvorm:
in een kring tijdens het hele verhaal, leid(st)er vertelt*

materiaal:

*B.I.V. 110b, met 281
(S4, S7, 3, 29, 56, 57, 88, 194, 281)*

materiaal:

*B.I.V. 110b, met 281
(S4, S7, 3, 29, 56, 57, 88, 194, 281)*

materiaal:

*B.I.V. 110b, met 281
(S4, S7, 3, 29, 56, 57, 88, 194, 281)*

materiaal:

*B.I.V. 110b, met 281 zonder 57
(S4, S7, 3, 29, 56, 88, 194, 281)*

materiaal:

*B.I.V. 110b, met 281 zonder 57
(S4, S7, 3, 29, 56, 88, 194, 281)*

4. bespreking

a. werkboekje

we nemen ons werkboekje en kijken naar de plaatjes en of jullie bij de vraagjes de goede antwoorden hebben.

aan Kleuters:

- wie is de man op dit plaatje (zo)?
- waar denkt hij aan volgens jullie?

aan Kinderen:

- hield hij zich aan de geboden?
- hoe kon hij nog meer doen? Wat zei Jezus tegen hem?

aan Kleuters:

- wat doet de rijke man op dit plaatje (ma)?
- aan wie moet hij al zijn geld geven?

aan Kinderen:

- hoe kan hij een leerling van Jezus worden?
- wat zegt Jezus tegen de jonge man?

aan Kleuters:

- wat doet de jonge man op dit plaatje (di)?
- is het moeilijk om alles weg te geven?

aan Kinderen:

- als je rijk bent, is het dan moeilijk om alles weg te geven?
- wat is zelfs gemakkelijker volgens de Bijbel?

aan Kleuters:

- waar praat Jezus over op dit plaatje (wo)?
- kun je alles kopen als je veel geld hebt?
- maar wat vergeet je dan misschien?

aan Kinderen:

- wat vergeet je misschien ook als je zijn koninkrijk vergeet?
- is het gemakkelijk om je speelgoed weg te geven?
- ben je blij als je anderen gelukkig maakt?

aan Kleuters:

- hoe kan de rijke jongeling Jezus helpen mensen blij te maken (do)?
- hoe kan hij zijn leerling worden?

aan Kinderen:

- welke opdracht geeft Jezus aan de jongeman?

b. leertekst

- wat zie je in deze cirkel (10.11.1)?
- wat staat daarover in de Bijbel?
- laten we het even lezen in Matteüs 19:21?
- zeg nu ieder om de beurt de leertekst op
- wie heeft z'n werkje gemaakt?
- laat eens zien hoe hij geworden is?
- welk speelgoed heeft het bovenste jongetje weg gegeven?
- heb jij wel eens speelgoed aan een ander kind gegeven?
- welke woorden heb je in het verhaaltje op je werkblad ingevuld?
- welk woord heb je gevonden in de cirkel als je alle woordjes hebt ingevuld?

c. liedje

“van top tot teen”

*groeps- en werkvorm
leergesprek rond de tafel
materiaal:
werkboekje*

*groeps- en werkvorm:
leergesprek met instructies rond
de tafel
materiaal:
werkboek, 10.11.1, voorgeknipte
10.11.2, voor allen, Bijbel, lijm
activiteit:
leertekst laten opzeggen, 10.11.1
ophangen, 10.11.2 uitdelen en op
plakken*

*liedjesboek:
Elly en Rikkert III, nr. 13*

5. toepassing: we geven iets meer dan gewoonlijk

a. kringgesprek

Iedere week brengen jullie geld mee naar de Sabbatschool. Dan geven jullie dat geld om naar de verre landen te sturen. Soms is het geld om een kerk te bouwen of een school of een ziekenhuis. Maar zeggen jullie eens eerlijk: is het geld dat jullie meebrengen van jullie papa of mama of van jullie zelf?

Weten jullie wat we doen? Vraag eens aan je papa en je mama of je volgende week wat geld uit je spaarpot mag nemen en mee naar de Sabbatschool mag brengen. Dan doen we ons geld samen en dan geven we dat aan het Rode Kruis. Het Rode Kruis doet heel veel dingen voor de arme mensen. En dan vragen wij aan het Rode Kruis of ze met ons geld ‘eten’ of ‘medicijnen’ aan de mensen willen geven die honger hebben of ziek zijn. Vinden jullie dat goed? Ja? Dat doen we dan. Grijp maar eens goed in je spaarpot! Maar wel vragen aan papa en mama.

*groeps- en werkvorm
leergesprek rond de tafel
materiaal:
geen*

C.SLUITING

1. liedje

“van top tot teen”

*liedjesboek:
Elly en Rikkert III, nr. 13*

2. gebed

Dank u God voor alle mensen die goed doen. Voor mensen die sterk en heel dapper zijn als anderen een beetje bang zijn. Voor mensen die anderen willen helpen en hen gelukkig maken. Voor mensen die veel hebben en aan andere mensen geven die te weinig hebben. Help ons om zo te doen als die mensen doen. Amen.

*groeps- en werkvorm
staan in een kring, leid(st)er bidt
hardop.*

3. afscheid

Neem van elk kind afzonderlijk afscheid. Wens het een fijne dag en spoor het aan om volgende week terug te komen.

12. Jezus komt op een ezel naar Jeruzalem

MATTEÛS 21:1-17; MARCUS 11:1-11, LUCAS 19:28-44

Lees één of meerdere keren aandachtig dit bijbelgedeelte. Denk erover na en probeer u zelf erdoor te verrijken, zodat U een beter instrument kunt zijn om de kleuters/kinderen te onderrichten. Vraag aan de Here God om u te helpen bij de studie van de informatie (I), de voorbereiding (II) en het programma in de sabbatschool (III).

I. INFORMATIE - UITLEG - VORMING

Raadpleeg eerst de tekstuitleg bij Lucas 19:45-48. Ook hier nemen we het bericht van Lucas als uitgangspunt. De intocht van Jezus in Jeruzalem wordt meestal als zeer belangrijk geacht. En achteraf gezien is dat ook juist, maar dat wil nog niet zeggen dat de leerlingen en de andere aanwezigen het op dat ogenblik als zodanig hebben ervaren. Men moet niet vergeten dat er tijdens de voorbereidende dagen massa's pelgrims de heilige stad benaderden. Meestal waren zij dagen of weken onderweg en hadden enorme afstanden afgelegd. Als zij eindelijk vlak bij de stad waren gekomen en Jeruzalem voor zich zagen liggen met het prachtige tempelcomplex dat boven de stad uitstak, dan zal de overgrote meerderheid gevoelens van ontroering niet hebben kunnen onderdrukken. Gedachten van onafhankelijkheid met een eigen koning op de troon van Israël (en dan nog wel een echte zoon van David) waren daarbij allesbehalve ongewoon. Onder de pelgrims waren ook nog al wat verzetsstrijders aanwezig, die niets liever wilden dan dat spoedig de algemene opstand tegen de Romeinen zou uitbreken. In dit broeierige klimaat van emoties, verwachtingen en haat moet men de in de tekst weergegeven gebeurtenissen plaatsen. De binnentrede van **elke** rabbi met **enige** bekendheid kon gedachten over en gevoelens van messiaans verlangen doen opwakkeren. Zo moet het ook met Jezus uit Nazaret zijn geweest. Vele mensen wisten van hem af, hadden hem horen spreken en hadden

misschien een aantal van zijn wonderen gezien. Misschien hadden zij (aangedikte) verhalen over zijn optreden in de verschillende streken van Palestina vernomen: de aankomst van een dergelijke pelgrim (Jezus) naast die van andere beroemde rabbijnen kon niet onopgemerkt blijven. Daarbij reed Jezus op een ezel. Dat was niet ongebruikelijk voor een jood, want die reed niet op een paard. Hij ging te voet of gebruikte een ezel. Zijn leerlingen waren uiteraard doordrongen van de kennis van de Schrift en het zal hun niet moeilijk zijn geweest om een verband te leggen tussen dit gebeuren en teksten als Zacharia 9:9. De woorden die Lucas vermeldt in 19:38 en Psalm 118:26 die men uitriep bij het binnentreden van Jeruzalem van meerdere belangrijke personen zullen die gedachten nog hebben versterkt. Het komt er dus op neer te beseffen dat de beschrijving van Lucas **achteraf** plaatsvond en dat wij het gevaar lopen **meer** achter de woorden en de verhaalde feiten te zoeken dan door Jezus en zijn leerlingen was bedoeld. Jezus kwam niet alleen. Lucas getuigt ervan. Naast zijn twaalf getrouwen wordt er melding gemaakt van een menigte van leerlingen. Ook lijkt het geen twijfel dat Jezus over Jeruzalem heeft geweest zoals Lucas vermeldt in vers 42. Het eerste wat Jezus deed na aankomst in de stad was zich naar het tempeldomein begeven. Dit deed iedere pelgrim vooraleer hij logies ging zoeken of andere dingen ging ondernemen. Marcus vertelt dan ook dat Jezus na een blik in de tempel naar Betanië ging om daar te overnachten.

II. VOORBEREIDING

A. DOEL

Weten dat Jezus jouw koning van vrede wil zijn.

B. WERKBOEKJE

1. antwoorden

zo ze gaan samen op weg

ma Olijfberg

di ezel, mensen, koning, juichen

wo de leerlingen - roepen hard: hoera!
wordt Jezus - misschien wel koning?

Jezus komt - bij Jeruzalem

do gezegend de koning die komt

vr 4 - 1 - 2 - 3

1. tempel, paasfeest.

2. ezel, maar.

3. koning

4. huilt, vrede.

2. leertekst

Lucas 19:38 - "gezegend de koning die komt".

C. MATERIAAL

1. terugblik

twee ingekleurde tekeningen uit het werkboekje (10.12.3, 10.12.4) en de ingekleurde leertekstcirkel van de vorige les (10.11.1).

2. inleiding

een (zelf getekende) plaat van een bang en een blij gezicht.

3. bijbelverhaal

viltmateriaal uitgave 1980!
achtergronden: S7, S14, S15,
figuren: 2, 4, 18, 20, 21, 28, 29, 32, 52, 60,
104, 144, 154, 204.

4. bespreking

werkboekje les 12, ingekleurde leertekstcirkel (10.12.1), voor elk kind één (al dan niet gekleurde) leertekstcirkel (10.12.2).

5. toepassing

illustratie 10.12.5.

6. liedboekjes

Elly en Rikkert II, nr. 16

Elly en Rikkert III, nr. 13, 21

Sabbatliedjes I, nr. 25

D. VERTELLING

1. het is erg belangrijk dat u ter voorbereiding van het bijbelverhaal de rubriek I. Informatie bestudeert. Uw manier van vertellen zal er levendiger op worden en meer diepgang krijgen.
2. verduidelijk zo nodig het koningschap van Messias Jezus in een gesprekje.
3. een intocht op een ezel was de gebruikelijke manier voor een gezalfde koning om zijn koningschap aan te vangen. (zie 1 Koningen 1:38). Zo ook voor Messias (=gezalfde) Jezus.

E. ADVIEZEN

1. zorg dat u tenminste een kwartier voor de aanvang van het programma aanwezig bent. Breng het lokaal in orde, leg het materiaal klaar en vang vroege kinderen op.
2. stel voor u zelf een strak tijdschema op of volg het voorgestelde schema op de voet (met een horloge). Houd u er ook aan.
3. bereid uw materiaal tot in de puntjes voor. U kunt jongelui of oudere leden inschakelen voor het inkleuren van de tekeningen en leertekstcirkels.

III. PROGRAMMA

Kinderen ontvangen, jasjes ophangen en een plaats aanwijzen. Vertel aan de kleuters/kinderen, dat ze even rustig op de stoeltjes in het lokaal naar het materiaal mogen kijken. Ze kunnen met elkaar praten. Probeer in ieder geval een rustige sfeer te scheppen.

A. OPENING

1. welkom

- a. zijn er bezoekers? Geef hen een sticker, kaartje of bloem.
- b. zijn er zieken? Gedenk hen in uw gebed. Stuur een kleuter/kind dat al wat langer afwezig is een mooie kaart. Laat alle kleuters/kinderen hun naam op de kaart schrijven.
- c. zijn er jarigen? Feliciteer hen even. Knoop even een gesprekje aan met de jarige en informeer of er thuis al een feestje is gehouden; of hij of zij mooie cadeaus heeft gekregen.

groeps- en werkvorm:
allen in een kring, leid(st)er verwelkomt

materiaal:
zie voorwoord

materiaal:
kaart zieke(n)

groeps- en werkvorm:
allen rondom de jarige, die op een stoel staat
activiteit:
aansteken kaarsjes, liedjes, uitblazen kaarsjes, geschenk

2. liedje

“open mijn oren”

liedboekje:
Elly en Rikkert II, nr. 16

3. gebed

Lieve God in de hemel, u bent de grootste koning. U bent de koning over alle koningen. Wij zijn in de sabbatschool om tot u te spreken, tot u te zingen en naar u te luisteren. Help ons daarbij, alsjeblieft. Amen.

groeps- en werkvorm:
in een kring (op de knieën), leid(st)er bidt hardop

4. zending

a. verhaal

Vertel het verhaal dat deze dag wordt aangeboden in de bundel van zendingsberichten van dit kwartaal. Houd er een kort gesprekje over en laat het collectegeld ophalen.

groeps- en werkvorm:
in een kring, leid(st)er vertelt
materiaal:
zendingsbericht en - bloem

b. collecte en liedje

“Hoor het geld toch klinken in mijn kleine hand, alles is voor Jezus en het zendingsland”

liedboekje:
Sabbatliedjes I, nr. 25

B. LESBEHANDELING

1. terugblik: de rijke jongeman

a. kringgesprek

Vorige week hebben we een bijbelverhaal verteld en er samen over gepraat. Laten we eens kijken wat jullie er nog van weten.

- waar denkt de jonge man op dit plaatje aan (10.12.3)?
- wat moet de jonge man doen om echt gelukkig te worden?

- wat moet je nooit vergeten volgens dit plaatje (10.12.4)?
- denk je alleen aan jezelf als je Gods geboden houdt?
- aan wie moet je dan ook denken?
- wat kun je voor de arme mensen doen?
- is het makkelijk om iets weg te geven?

kijk naar de leertekstcirkel (10.11.1)

- wat zie je in de cirkel?
- zeg de leertekst om beurten op.

b. liedje

“van top tot teen”

groeps- en werkvorm:

in een kring, leid(st)er vertelt

materiaal:

10.12.3, 10.12.4 en 10.11.1 (van vorige les)

liedjesboek:

Elly en Rikkert III, nr. 13

2. inleiding: Freddy wil graag vrede hebben

a. vertelling

Freddy is boos en bang. Boos op die vervelende pestkop die een paar klassen hoger zit dan hij. “Betty, ik loop vandaag niet door deze straat naar huis,” zegt Freddy. “Die jongen daar pest me altijd.” Maar oei! Het is al laat. Daar komt de jongen al aan. Hij is een stuk groter dan Betty en Freddy. “Zooo ... knulletje, zegt de pestkop en hij trekt aan Freddy’s haar. “Kom je weer door mijn straat lopen hè?” Weer trekt hij aan Freddy’s haar. “Kom Fred, kom mee.” zegt Betty zacht. Samen rennen ze weg, naar de andere straat. Heel hard rennen ze naar huis. “Papa”, zegt Freddy ‘s avonds, “een jongen plaagt me altijd.” En Freddy en Betty vertellen wat er is gebeurd. De volgende dag gaat vader Betty en Freddy ophalen van school. En ja hoor, die jongen staat ook al te wachten. “Daar staat hij,” wijst Freddy vlug. Vader gaat direct naar de jongen toe. “Weet jij wel dat je Freddy en Betty heel bang maakt? En dat ze niet meer hier durven te komen? Het is nu afgelopen met dat gepest! Je doet het niet meer. En je trekt niet aan Freddy’s haar. Heb je dat goed begrepen? Denk erom!” Daar schrikt die jongen toch wel van. “J-j-ja, meneer, ik bedoel ... uh ... n-n-nee me-meneer,” stottert hij met een rood hoofd. De volgende dag komen Freddy en Betty in de straat. En wat denk je? De jongen plaagt hen echt niet meer. Betty en Freddy durven nu weer in die straat te komen. Wat zijn ze blij en opgelucht. Wat goed van papa dat hij Freddy heeft geholpen. Hij heeft voor vrede in de straat gezorgd.

b. liedje

“kleine ezel”

groeps- en werkvorm:

in een kring, leid(st)er vertelt

materiaal:

een (zelf getekende) plaat van een bang en een blij gezicht.

kringgesprek:

- wat is gemeen: plagen of pesten?

- stopt de jongen met pesten?

- hoe zou dat komen?

- wat doe je als je gepest wordt?

Het bijbelverhaal gaat over Jezus die de koning van de vrede is. De kinderen die van koning Jezus houden, pesten elkaar niet.

liedjesboek

Elly en Rikkert III, nr. 21

3. bijbelverhaal: de intocht in Jeruzalem

a. Jezus wil een ezel

Jezus en de leerlingen gaan naar de stad Jeruzalem. Daar is een groot feest in de grote mooie tempel. Dat willen ze vieren. Er gaan nog heel veel andere mensen naar Jeruzalem. Wat zal het er druk worden. Vlak bij Jeruzalem komen ze langs een klein dorpje. Jezus roept twee leerlingen. “Luister goed”, zegt hij. “Jullie moeten naar het dorpje gaan. Daar zie je een jonge ezel. Die staat vastgebonden langs de weg. Maak hem los en breng hem hier. Als iemand vraagt wat jullie doen, dan zeg je maar: Jezus heeft hem nodig”.

*groeps- en werkvorm:
in een kring tijdens het hele verhaal, leid(st)er vertelt
materiaal:*

*B.I.V. 113b met 2 zonder 4, 154.
(S7, S14, S15, 2, 18, 20, 29, 52,
60, 104, 144, 204)*

b. twee leerlingen halen de ezel

De twee leerlingen gaan naar het dorpje. En ja hoor! Daar zien ze het al. Er staat een ezel vastgebonden. Precies zoals Jezus heeft gezegd. Vlug maken ze het dier los. Daar komt de baas van de ezel aan. “Hé, wat moet dat? Waarom maken jullie onze ezel los? Laat mijn ezel eens staan ...” “Onze meester Jezus heeft hem nodig”, zeggen de leerlingen. “O, dan is het goed. Neem hem dan maar mee”.

materiaal:

*B.I.V. 113b, met 21, 28, 32, zonder 4, 18, 20, 29, 52, 60, 104.
(S7, S14, S15, 21, 28, 32, 144,
154, 204)*

c. Jezus rijdt op de ezel

Ze brengen de ezel bij Jezus. Dan leggen ze hun jassen op de rug van de ezel. Ze helpen Jezus op de ezel. Nu kan Jezus er op zitten. Andere mensen leggen hun jassen op de weg. De ezel kan nu op al die kleren stappen. Het lijkt wel een heel lang tapijt. Jezus lijkt wel een koning. De stoet komt dichter en dichter bij de stad Jeruzalem vlak bij de Olijfberg. Alle leerlingen beginnen te roepen: “Lang leve de koning! Hoera! God heeft ons een nieuwe koning gegeven!”

materiaal:

*B.I.V. 113b
(S7, S14, S15, 4, 18, 20, 29, 52,
60, 104, 144, 154, 204)*

d. koning van hemel en aarde

Ze zijn nu vlak bij Jeruzalem. Gaat Jezus nu naar het paleis? Wordt hij nu de nieuwe koning? Jaagt hij alle soldaten van de keizer in Rome het land uit? “Nee”, zegt Jezus, “ik word geen koning in Jeruzalem. Ik ben de koning die God stuurt aan alle mensen van Israël en aan alle mensen in de wereld. Ik hoef niet op een troon in een paleis in Jeruzalem te zitten. Ik kom alle mensen vrede brengen. Ik wil alle mensen helpen om gelukkig te worden.”

materiaal:

*B.I.V. 113b
(S7, S14, S15, 4, 18, 20, 29, 52,
60, 104, 144, 154, 204)*

4. bespreking

a. werkboekje

we nemen ons werkboekje en kijken naar de plaatjes en of jullie bij de vraagjes de goede antwoorden hebben.

*groeps- en werkvorm
leergesprek rond de tafel
materiaal:
werkboekje*

aan Kleuters:

- wie zijn de mensen op dit plaatje (zo)?
- waar gaan ze naar toe?

aan Kinderen:

- waarom gaan ze naar Jeruzalem?
- wat doen Jezus en de leerlingen? Welke zin heb je gevonden langs de weg?

aan Kleuters:

- welk dier zie je op dit plaatje (ma)?
- wie komen de jonge ezel halen?

aan Kinderen:

- wat moeten zij tegen de eigenaar zeggen?
- bij welke berg zijn Jezus en de leerlingen?

aan Kleuters:

- wat gebeurt er op dit plaatje (di)?
- wat leggen de mensen op de grond?

aan Kinderen:

- op welk dier rijdt Jezus de stad in?
- wat denken de mensen nu?
- wat doen de leerlingen?

aan Kleuters:

- wat roepen de leerlingen op dit plaatje(wo)?

aan Kinderen:

- wat doen de leerlingen?
- wat denken ze dat Jezus misschien wel wordt?
- waar komt Jezus?

aan Kleuters:

- wie moet er volgens de mensen op deze troon zitten (do)?

aan Kinderen:

- hebben jullie de tekst op de vlag geschreven?
- wie zeggen dat?
- wordt Jezus ook koning in Jeruzalem?
- wat wil Jezus aan de mensen brengen?
- mag Jezus jouw koning zijn?

b. leertekst

- wat zie je in deze cirkel (10.12.1)?
- wat staat daarover in de Bijbel?
- laten we het even lezen in Lucas 19:38.
- zeg nu ieder om de beurt de leertekst op
- wie heeft z'n werkje gemaakt?
- laat eens zien hoe hij geworden is?
- in welke volgorde moeten de plaatjes op je werkblad?
- hoe hebben jullie de verhaaltjes afgemaakt?

*groeps- en werkvorm:
leergesprek met instructies rond
de tafel
materiaal:
werkboek, 10.12.1, voorgeknijpte
10.12.2 voor allen, Bijbel, lijm
activiteit:
leertekst laten opzeggen, 10.12.1
ophangen, 10.12.2 uitdelen en op
plakken*

c. liedje

“kleine ezel”

*liedjesboek:
Elly en Rikkert III, nr. 21*

5. toepassing: de intocht

a. activiteit

Wij kleuren de prachtige plaat die ook op ons blauwe kaft van het werkboek staat.

*groeps- en werkvorm
leid(st)er vertelt, kleuters/kinderen
voeren uit
materiaal:
illustratie 10.12.5*

C.SLUITING

1. liedje

“kleine ezel”

*liedjesboek:
Elly en Rikkert III, nr. 21*

2. gebed

Dank u lieve God dat u ons vrede wil geven. Dank u dat u koning Jezus naar ons stuurt en dat koning Jezus ons vrede brengt. Wij zijn blij met koning Jezus, die ons de weg wijst naar u, die de koning van alle koningen is. Amen.

*groeps- en werkvorm
staan in een kring, leid(st)er bidt
hardop.*

3. afscheid

Neem van elk kind afzonderlijk afscheid. Wens het een fijne dag en spoor het aan om volgende week terug te komen.

13.

Jezus zorgt voor het huis van God

LUCAS 19:45-48

Lees één of meerdere keren aandachtig dit bijbelgedeelte. Denk erover na en probeer u zelf erdoor te verrijken, zodat U een beter instrument kunt zijn om de kleuters/kinderen te onderrichten. Vraag aan de Here God om u te helpen bij de studie van de informatie (I), de voorbereiding (II) en het programma in de sabbatschool (III).

I. INFORMATIE - UITLEG - VORMING

Men raadplege eerst de tekstuitleg bij Lucas 19:28-44.

De volgende dag ondernam Jezus binnen dat kolossale tempelcomplex een actie die niet anders dan de woede van de sadduceeën kon opwekken. Wat hij deed was een bedreiging voor de tempelleiding. De sadduceeën zijn de hogepriesters, de tempeloverste, de opperpriesters en de oudsten en meestal de rijke burgers van de stad. Zij hadden de leiding in de tempel. Er bestaat geen twijfel dat het bestuur van de tempel (het dagelijkse bestuur van het voltallige Sanhedrin) Jezus, de profeet uit Galilea, als een lastige, gevaarlijke en schadelijke opruier beschouwde. En vanuit hun belangen en invloed gezien was dat ook wel zo. Wat Jezus precies ondernam, wordt in het kort aangegeven door de evangelisten. Hij nam stappen om de handel, die daar met toestemming (en met graagte) van de kant van de opperpriesters werd gehouden ten einde te brengen. De evangelisten zijn eensluidend in hun bericht: Jezus dreef allen die kochten en verkochten uit het tempelgebied. Ook de wisselaars moeten uit de tempel verdwijnen. Zij zijn sober in hun beschrijving: hij dreef hen allen uit. Johannes weet te vertellen dat hij een zweep gebruikte. Dit wil niet zeggen dat de rabbi deze aanwendde om er de mensen mee te slaan, want Johannes is ook de enige die het heeft over schapen en runderen. De oorspronkelijke (Griekse) tekst laat er geen twijfel over bestaan: Jezus gebruikte de zweep **niet** om er de mensen mee te slaan, maar om het vee er mee aan te zetten het tempelplein te verlaten. Gezien de grote oppervlakte van dit plein ligt het voor de hand dat er een grote hoeveelheid dieren aanwezig waren die hun weg naar de poorten moesten vinden. Het is niet onwaarschijnlijk dat er bij Jezus' optreden onder de handelaren een grote chaos ontstond. De belangrijkste reden van dit optreden staat in de bijbelteksten die Jezus bij die gelegenheid citeerde: Jesaja 56:7 en Jeremia 7:11! Marcus vermeldt als **enige** dat

Jezus iedereen verbiedt enig voorwerp door de tempel (dit is over het tempelplein) te dragen. Hiermee toont Jezus zich een zeer orthodoxe jood in de geest van de farizeeën. Naar aanleiding van zijn optreden onderwees hij zijn leerlingen en het volk.

Marcus en Lucas vermelden dan ook dat de opperpriesters, de schriftgeleerden en oudsten van het volk een gelegenheid zochten om hem uit de weg te ruimen. Dat is dus niet niks! Jezus handelen wordt gezien als een groot vergriep en een inbreuk op het gezag van het directoraat van de tempel. Dit tempelbestuur bestond uit bovengenoemde sadduceeën en deze mensen verdienden kapitalen door de handel die er plaatsvond. Verschillende leden van deze hogepriesterlijke families waren grootveehandelaren en deden dus goede zaken. Aan de andere kant is het natuurlijk zo dat in feite Jezus als burger van Galilea zijn boekje te buiten ging. De orde en de gang van zaken in de tempel beruste bij dit tempelbestuur. Zij zorgden voor het onderhoud, de gang van zaken, de cultus, de veiligheid en de rechtspraak over de tienduizenden priesters die jaarlijks meedraaiden in het tempelgebeuren. Tevens bezetten zij als bestuur met hun geestesgenoten een aanzienlijk aantal zetels in het hoogste bestuursorgaan (het Sanhedrin), waar zij vanuit hun functie het meeste zeggenschap hadden. Corruptie en vriendjespolitiek waren zeer veel gebruikte methoden binnen deze groep. Het ligt voor de hand dat zij de ondernemingslust van de Galieeër met ongeruste ogen gadesloegen.

Het tempelcomplex

Raadpleeg hiervoor de plattegrond van de tempel (bijvoorbeeld in een bijbelse encyclopedie). Binnen het verboden terrein speelde zich de eigenlijke cultus af. In de voorhof van de Israëlieten werden de offers gebracht. In het heilige en het heilige der heilige werd het bloed gesprenkeld en vond de verzoening plaats. Binnen dit gebied mocht geen enkele onbesnedene zich wagen.

In het tempelgebouw bevond zich ook de zaal van de gehouwen steen, de bestuurskamer en rechtszaal van het Sanhedrin. Ook de hogepriester en de opperpriesters hadden er hun kantoren. Men vond er de nodige opslagplaatsen voor de voorwerpen en de materialen voor de eredienst. De schatten van de tempel bevonden zich ook binnen dit gebouw.

Het tempelplein was eigenlijk publiek terrein. Men kon er van alles vinden: mensen die hun gebeden uitspraken, allerlei groepjes van mensen in studie of discussie rondom de Schrift, de mensen die het gebouw kwamen bewonderen, de mensen die er met hun dieren kwamen om in het tempelgebouw te gaan offeren, de wisselaars die hun geld omwisselden tegen de tempelmunt, de verschillende kraampjes met hun verschillende soorten dieren, waarbij men zich de nodige geluiden, stank en andere ongeriefelijke dingen kan indenken. Er waren ook gedeelten van het tempelplein die bestemd waren voor publieke vergaderingen en predikingen. Dergelijke plaatsen noemde men zelfs synagogen (van het Griekse 'synagogos' = vergadering).

Verdere gegevens over tempelcomplex:

De oppervlakte was 142.000m²! De muren van het tempelplein zijn aan de westzijde 485m, aan de oostkant 470m, aan de noordkant 315m en aan de zuidkant 280m. De totale lengte van de muren bedroeg 1.550m. Aan de bouw van de tempel is door 10.000 werklieden gewerkt, zij gebruikten 1.000 karren voor het vervoer van de materialen. Onder de 10.000 werklui waren 1.000 priesters. Deze werkten aan het tempelgebouw zelf. Onder koning Herodes de Grote is een begin van de verfraaiingen en verbeteringen aan het tempelcomplex gemaakt. Hij begon zijn werkzaamheden in 20-19 voor onze jaartelling. Pas in 62-63 van onze jaartelling (onder de procureur van Albinus) kwam het helemaal klaar. Men had er intussen al meer dan 80 jaar aan gewerkt. Zeven jaar later deden Titus'soldaten de tempel in vlammen opgaan!

II. VOORBEREIDING

A. DOEL

Weten dat Gods huis dient om te bidden, te zingen, te leren, te praten en te luisteren.

B. WERKBOEKJE

- antwoorden
zo rovershol
ma ja, nee, nee, ja
di 2, 1, 3
wo goed, fout, goed, goed.
do mijn huis zal een bedehuis zijn
vr 2. bidden; lwaai, weg; Gods huis.
- leertekst
Lucas 19:46 - "mijn huis zal een bedehuis zijn".

C. MATERIAAL

- terugblik
twee ingekleurde tekeningen uit het werkboekje (10.13.3, 10.13.4) en de ingekleurde leertekstcirkel van de vorige les (10.12.1).
- inleiding
geen
- bijbelverhaal
viltmateriaal uitgave 1980!
achtergronden: T1, T4.
figuren: 3, 24, 35, 36, 38, 60, 87, 88, 114, 124, 126, 130, 226, 239, 273, 299.
- bespreking
werkboekje les 13, ingekleurde leertekstcirkel (10.13.1), voor elk kind één (al dan niet gekleurde) leertekstcirkel (10.13.2).
- toepassing
illustratie 10.13.5 en 10.13.6, vel fotokarton, kleurpotloden, schaar, lijm.
- liedboekjes
Elly en Rikkert II, nr. 16
Elly en Rikkert III, nr. 21
Sabbatliedjes I, nr. 8, 12, 25.

D. VERTELLING

- het is erg belangrijk dat u ter voorbereiding van het bijbelverhaal de rubriek I. Informatie bestudeert. Uw manier van vertellen zal er levendiger op worden en meer diepgang krijgen.
- Jezus handelt niet uit wraak of uit vergeldingsoverwegingen. Hij reinigt het tempelplein uit eerbied en liefde voor onze hemelse Vader.
- laat zo mogelijk foto's/platen van de tempel en Jeruzalem zien. Het is goed af en toe variatie te brengen in illustratieve middelen en dit niet uitsluitend te beperken tot het viltmateriaal.

E. ADVIEZEN

- zorg dat u tenminste een kwartier voor de aanvang van het programma aanwezig bent. Breng het lokaal in orde, leg het materiaal klaar en vang vroege kinderen op.
- stel voor u zelf een strak tijdschema op of volg het voorgestelde schema op de voet (met een horloge). Houd u er ook aan.
- bereid uw materiaal tot in de puntjes voor. U kunt jongelui of oudere leden inschakelen voor het inkleuren van de tekeningen en leertekstcirkels.

III. PROGRAMMA

Kinderen ontvangen, jasjes ophangen en een plaats aanwijzen. Vertel aan de kleuters/kinderen, dat ze even rustig op de stoeltjes in het lokaal naar het materiaal mogen kijken. Ze kunnen met elkaar praten. Probeer in ieder geval een rustige sfeer te scheppen.

A. OPENING

1. welkom

- a. zijn er bezoekers? Geef hen een sticker, kaartje of bloem.
- b. zijn er zieken? Gedenk hen in uw gebed. Stuur een kleuter/kind dat al wat langer afwezig is een mooie kaart. Laat alle kleuters/kinderen hun naam op de kaart schrijven.
- c. zijn er jarigen? Feliciteer hen even. Knoop even een gesprekje aan met de jarige en informeer of er thuis al een feestje is gehouden; of hij of zij mooie cadeaus heeft gekregen.

groeps- en werkvorm:
allen in een kring, leid(st)er verwelkomt

materiaal:
zie voorwoord

materiaal:
kaart zieke(n)

groeps- en werkvorm:
allen rondom de jarige, die op een stoel staat
activiteit:
aansteken kaarsjes, liedjes, uitblazen kaarsjes, geschenk

2. liedje

“open mijn oren”

liedboekje:
Elly en Rikkert II, nr. 16

3. gebed

Lieve Vader in de hemel wij zijn blij dat wij vanmorgen in de sabbatschool zijn. Wij willen voor u zingen, tot u bidden en stil zijn om te luisteren naar het bijbelverhaal. Amen.

groeps- en werkvorm:
in een kring (op de knieën), leid(st)er bidt hardop

4. zending

a. verhaal

Vertel het verhaal dat deze dag wordt aangeboden in de bundel van zendingsberichten van dit kwartaal. Houd er een kort gesprekje over en laat het collectegeld ophalen.

groeps- en werkvorm:
in een kring, leid(st)er vertelt
materiaal:
zendingsbericht en - bloem

b. collecte en liedje

“Hoor het geld toch klinken in mijn kleine hand, alles is voor Jezus en het zendingsland”

liedboekje:
Sabbatliedjes I, nr. 25

B. LESBEHANDELING

1. terugblik: de intocht in Jeruzalem

a. kringgesprek

Vorige week hebben we een bijbelverhaal verteld en er samen over gepraat. Laten we eens kijken wat jullie er nog van weten.

- wat gebeurt er op dit plaatje (10.13.3)?
- wat leggen de mensen op de weg?
- op welk dier rijdt Jezus Jeruzalem binnen?
- wat denken de mensen nu?
- zijn de mensen blij, wat doen ze dan?

- wordt Jezus echt koning in Jeruzalem (10.13.4)?
- willen de mensen dat wel?
- wat komt hij aan ons brengen?
- mag Jezus jouw koning worden?

kijk naar de leertekstcirkel (10.12.1)

- wat zie je in de cirkel?
- zeg de leertekst om beurten op.

b. liedje “kleine ezel”

*groeps- en werkvorm:
in een kring, leid(st)er vertelt
materiaal:
10.13.3, 10.13.4 en 10.12.1 (van
vorige les)*

*liedjesboek:
Elly en Rikkert III, nr. 21*

2. inleiding: eerbiedig in de sabbatschool

a. vertelling

Freddy en Betty zitten in de sabbatschool. Ze hebben net al twee liedjes gezongen. Nu laat juf een plaatje zien van een gebouw en ze vraagt hoe dit gebouw heet. “Dat is een kerk, net zo één als wij hebben”, zegt Anita. “Goed zo! Wat doen wij in de kerk?” “Zingen” zegt Freddy en “bidden”.

“Weten jullie waarom we onze handen vouwen?” vraagt de juf. Nee, dat weten de kinderen niet. Wel dan houden we onze handen stil. Dan wrijven we niet in onze haren of trekken we niet aan onze broekriem of spelen we niet met de knopen van onze jurk. Dan zijn we heel eerbiedig.

“Weten jullie misschien ook waarom we de ogen dicht doen?” Dat weten de kinderen niet zo goed. Als we de ogen dicht doen dan zien we de dingen om ons heen niet meer. Dan kunnen we goed aan God denken en met hem praten. Dan zijn we heel eerbiedig. Als we nu het liedje: “Stap, stap, stap, stap, kleine voet” zingen, dan weten we allemaal weer wat ‘eerbiedig zijn’ betekent! God vindt het fijn als jullie eerbiedig zijn in de kerk.

b. liedje “wees stil en rustig”

*groeps- en werkvorm:
in een kring, leid(st)er vertelt
materiaal:
Sabbatliedjes I, nr. 8
kringgesprek:
- moeten wij ook eerbiedig zijn in de kerk?
- hoe kun je eerbiedig zijn in de kerk? Wat doe je wel en wat doe je niet?
In het bijbelverhaal gaat het over de kerk: In Gods huis moeten we eerbiedig zijn.*

*liedjesboek
Sabbatliedjes I, nr. 12*

3. bijbelverhaal: de tempelreiniging

a. drukke bij de tempel

Jezus komt in de tempel. Al zijn leerlingen zijn er ook bij. Oei, wat een drukte is het hier! En wat een lawaai! Het lijkt wel of er markt is. Blatende schapen en loeiende runderen. Gerammel van geld, gefladder van duiven. Priesters die roepen om hun dieren en duiven te verkopen. Wat gebeurt hier allemaal?

*groeps- en werkvorm:
in een kring tijdens het hele verhaal, leid(st)er vertelt
materiaal:*

*B.I.V. 156a, zonder 3, 299.
(T1, T4, 24, 35, 60, 87, 88, 124,
126, 130, 226, 273)*

b. dieren kopen om te offeren

De mensen willen dieren kopen. Die willen ze offeren aan God in de tempel. Die dieren kunnen ze niet van huis meenemen. Dat is veel te ver. Daarom willen ze ze hier kopen. Zij komen uit verschillende landen en zij hebben allerlei soorten geld bij zich. Hier in de tempel willen ze dat geld omwisselen. Daarmee kunnen ze dan dieren kopen. Maar moet dat allemaal in de tempel? Mag er zo'n herrie zijn in Gods Huis?

materiaal:

*B.I.V. 156a, zonder 299.
(T1, T4, 3, 24, 35, 60, 87, 88, 124,
126, 130, 226, 273)*

c. Jezus wordt boos

Jezus hoort al dat lawaai. En hij ziet al die drukte. Maar dat kan toch niet! Dat hoort niet in Gods huis. Hier moet rust zijn en stilte. Jezus wordt boos: "Nu is het afgelopen! Wegwezen jullie! Dit kan zo niet. In Gods huis moet je eerbiedig zijn. Daar hoort geen herrie."

materiaal:

*B.I.V. 156a,
(T1, T4, 3, 24, 35, 60, 87, 88, 124,
126, 130, 226, 273, 299)*

d. Jezus stuurt de verkopers weg

Jezus loopt naar een tafeltje met geld. En gooit het om. Het geld rolt alle kanten op. "Weg jullie", zegt hij, "ga maar ergens anders heen". Dan loopt Jezus naar de dierenverkopers. "En jullie ook", zegt hij, "neem je dieren mee en verdwijn uit de tempel. Ik wil rust en eerbied in het huis van God".

materiaal:

*B.I.V. 156a,
(T1, T4, 3, 24, 35, 60, 87, 88, 124,
126, 130, 226, 273, 299)*

e. eerbied voor Jezus

De verkopers gaan mopperend weg. Maar ze durven niets tegen Jezus te zeggen. Ze hebben eerbied voor hem. Ze gaan naar de belangrijke mannen van de tempel. Zij zijn de baas in de tempel. "Jullie moeten Jezus straffen", zeggen ze tegen hen. Maar dat durven de mannen van de tempel niet, want er zijn zoveel mensen in de tempel die allemaal van Jezus houden. En die houden allemaal van Jezus. Zij vinden dat hij het goed heeft gedaan. Zij luisteren ook graag naar Jezus. En hij helpt hen en hij maakt hen beter. De mensen willen niet dat de mannen van de tempel Jezus pakken.

materiaal:

*B.I.V. 156a veranderen in 156b met 3.
neem alle dieren en mensen stuk voor stuk weg, behalve 3 en 60 en plaats 36, 38 en 114,
(T1, T4, 3, 24, 35, 36, 38, 60, 87,
88, 114, 124, 126, 130, 226, 239,
273, 299)*

4. bespreking

a. werkboekje

we nemen ons werkboekje en kijken naar de plaatjes en of jullie bij de vraagjes de goede antwoorden hebben.

aan Kleuters:

- waar is Jezus op dit plaatje (zo)?
- lijkt het wel op een tempel of is het net een markt?

aan Kinderen:

- hoe komt dat, dat het net een markt lijkt?
- wat zegt Jezus tegen de kooplieden volgens Lucas 19 vers 46?

aan Kleuters:

- wat doen de mannen op dit plaatje (ma)?
- waarom moet het rustig zijn in de tempel?

aan Kinderen:

- is Jezus boos op de kooplieden?
- mogen ze lawaai maken bij de tempel?
- mogen ze dieren verkopen bij de tempel?
- mogen ze ergens anders dieren verkopen?

aan Kleuters:

- wat doet Jezus op dit plaatje (di)?
- mag de tempel op een markt lijken?

aan Kinderen:

- wat is de eerste zin?
- wat is de tweede zin?
- wat is de derde zin?

aan Kleuters:

- waar gaan de kooplieden op dit plaatje naar toe (wo)?
- zijn ze blij dat ze hun mooie plek kwijt zijn?

aan Kinderen:

- zijn de opperpriesters blij met wat Jezus doet?
- willen ze Jezus helpen?
- stuurt Jezus de dieren weg?
- stuurt hij ook de kooplui weg?

aan Kleuters:

- houdt Jezus van lawaai in de tempel (do)?
- wat zegt hij tegen de mensen ?
- weten jullie wat Gods huis is?

aan Kinderen:

- wat komen de mensen doen in Gods huis?
- wat zegt Jezus ervan volgens Lucas 19 vers 46?

b. leertekst

- wat zie je in deze cirkel (10.13.1)?
- wat staat daarover in de Bijbel?
- laten we het even lezen in Lucas 19:46.
- zeg nu ieder om de beurt de leertekst op
- moeten wij ook rustig zijn in de kerk?
- en in de kindersabbatschool?
- wie heeft z'n werkje gemaakt?
- laat eens zien hoe jouw kerk geworden is?
- kon je alle woorden kwijt op je werkblad?
- welke woorden heb je bij oefening 2 gekozen?

c. liedje

“wees stil en rustig”

*groeps- en werkvorm
leergesprek rond de tafel
materiaal:
werkboekje*

*groeps- en werkvorm:
leergesprek met instructies rond
de tafel
materiaal:
werkboek, 10.13.1, voorgeknipte
10.13.2 voor allen, Bijbel, lijm
activiteit:
leertekst laten opzeggen, 10.13.1
ophangen, 10.13.2 uitdelen en op
plakken*

*liedjesboek:
Sabbatliedjes I, nr. 12*

5. toepassing: eerbiedig zijn in de kerk

a. activiteit

Wij maken de kijkdoos hier in het groot. Kijk, ik heb al gezorgd voor de predikant, de kandelaar, de bloempot en het orgel met de organist. Jullie maken allemaal twee of drie banken klaar door ze te kleuren, uit te knippen en op te plakken.

*groeps- en werkvorm
leid(st)er vertelt, kleuters/kinderen
voeren uit
materiaal:
illustratie 10.13.5 en 10.13.6, vel
fotokarton, kleurpotloden, schaar,
lijm
activiteit:
alle gekleurde en uitgeknipte
onderdelen van de kerk op een
groot stuk fotokarton plakken*

b. kringgesprek

- waarom zitten de mensen en de kinderen op banken of stoelen in de kerk?
- waarom staan de rijen bankjes netjes op één rechte lijn?
- waarom is er een gangpad in het midden?
- wat doet de predikant vooraan in de kerk?
- wat doen de mensen en de kinderen die op de banken in de kerk zitten?
- waarom doen ze dat?
- waarom zitten ze niet te praten of luid te lachen?
- waarom verkopen ze hun postzegels niet aan elkaar?

*groeps- en werkvorm
leergesprek rond de tafel
materiaal:
geen*

C.SLUITING

1. liedje

“wees stil en rustig”

*liedjesboek:
Sabbatliedjes I, nr. 12*

2. gebed

Grote God wij houden van u en wij willen eerbiedig zijn in de kerk. Wij ruimen alles mooi op dan is uw huis netjes. Wij komen graag in uw kerk en wij luisteren altijd heel stil naar u. Amen.

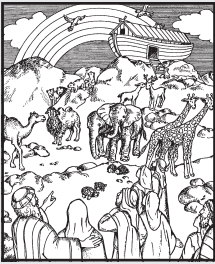

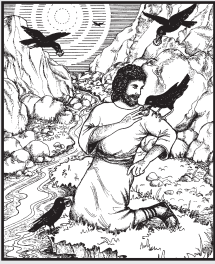

*groeps- en werkvorm
staan in een kring, leid(st)er bidt
hardop.*

3. afscheid

Neem van elk kind afzonderlijk afscheid. Wens het een fijne dag en spoor het aan om volgende week terug te komen.

ELKE DAG MET GODS WOORD

LEERPLAN VOOR KLEUTERS EN KINDEREN

	januari - maart	april - juni	juli - september	oktober- december
1e jaar	nummer 1 Adam - Isaak	nummer 2 Jakob - Mozes	nummer 3 Mozes - Jozua	nummer 4 Jozua - David
	nummer 5 David - Elisa	nummer 6 Elisa - Jezus	nummer 7 Leven en leer van Jezus (1)	nummer 8 Leven en leer van Jezus (2)
	nummer 9 Leven en leer van Jezus (3)	nummer 10 Leven en leer van Jezus (4)	nummer 11 Jezus - Petrus	nummer 12 Petrus - Paulus

Driemaandelijke uitgave van het Kerkgenootschap der Zevende-dags Adventisten der Nederlandse Unie.

Copyright: Secretariaat voor Dagelijkse Bijbelstudie
Amersfoortseweg 18
3712 BC HUIS TER HEIDE
Nederland